

Prognoza Odziaływania na Środowisko

dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych

Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

na lata 2021-2030

Opracowanie:

Kędzierzyn-Koźle, 31.10.2023 r.

Autor opracowania: mgr Paweł Czupryn

A handwritten signature in blue ink is written over a red stamp. The stamp contains the text "Zakład Analiz Środowiskowych" and "EKO-PRECYZJA" in red. Below the signature, the text "mgr Paweł Czupryn" is printed in red.

Zakład Analiz Środowiskowych
EKO-PRECYZJA
mgr Paweł Czupryn

Spis treści

1.	Przedmiot i zakres opracowania	5
2.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	6
3.	Zakres prognozy	6
4.	Metody pracy i materiały źródłowe	7
5.	Opis projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 oraz główne cele i kierunki działań	8
5.1.	Zawartość Strategii IIT	8
5.2.	Przedmiot i podmiot strategii	9
5.3.	Identyfikacja problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych	10
5.3.1.	Uwarunkowania ogólne	10
5.3.2.	Otoczenie społeczne	13
5.3.3.	Otoczenie gospodarcze	15
5.3.4.	Uwarunkowania w skali globalnej	17
5.3.5.	Uwarunkowania regionalne	18
5.4.	Cele Strategii IIT	19
5.4.1.	Lista projektów IIT	21
5.5.	Komplementarność opracowania	65
6.	Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	68
6.1.	Położenie administracyjne	68
6.2.	Portret terytorialny – kluczowe powiązania gospodarcze, środowiskowe i społeczne	70
6.2.1.	Portret Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego – ujęcie ogólne	70
6.2.2.	Sfera społeczna	71
6.2.3.	Sfera gospodarcza	76
6.2.4.	Sfera przestrzenna	80
6.3.	Istniejący stan środowiska	85
6.3.1.	Klimat	85
6.3.2.	Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	85
6.3.3.	Wody	94
6.3.4.	Hałas	106
6.3.5.	Zasoby przyrodnicze	112
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	144
8.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	152
9.	Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na wybrane elementy środowiska	165
9.1.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	165
9.2.	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	166
9.3.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	172
9.4.	Ludzie	175
9.5.	Powietrze atmosferyczne	176
9.6.	Klimat	179
9.7.	Zabytki oraz dobra materialne	181
9.8.	Zasoby naturalne	182
9.9.	Wody	183
9.10.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	187
9.11.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	193

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	195
11. Propozycja działań alternatywnych.....	199
12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne.....	200
13. Monitorowanie realizacji Strategii IIT	201
14. Podsumowanie i wnioski	208
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	209
16. Zestawienie tabel, grafik i wykresów	214

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii *Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo znak: WOOŚ.411.2.6.2023.AKu) oraz z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym (pismo znak: NZ.9022.1.159.2023.JG).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny

dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 oraz główne cele i kierunki działań

5.1. Zawartość Strategii IIT

Rozdział zawiera całość informacji technicznych i wprowadzających do zasadniczej części dokumentu skupiającej się na wnioskach diagnostycznych i badawczych, opisie interwencji z poziomu strategicznego i operacyjnego (ZIT) oraz założeniach wdrożeniowych.

Dokument został podzielony na pięć zasadniczych rozdziałów:

- I. Wprowadzenie.
- II. Podsumowanie diagnozy strategicznej – synteza.
- III. Poziom strategiczny. Założenia rozwojowe IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030.
- IV. System realizacji, spójność dokumentu, wymiar partycypacyjny.

W ujęciu merytorycznym dokument odnosi się do zagadnień i problematyki oddziałującej na cały obszar Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, a co za tym idzie uwzględnia realizację przedsięwzięć zintegrowanych oraz uzupełniających i komplementarnych, które za pomocą efektu skali dopełniają kierunki interwencji w zakresie inwestycyjnym i społecznym.

W rozdziale I. przedstawione są ogólne informacje dotyczące opracowywania dokumentu oraz opisywanego obszaru.

Kolejny rozdział przedstawia bardziej szczegółowe informacje na temat obszaru wsparcia, jakim jest Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki, a także najistotniejsze wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy, dla których w dalszej części zaproponowano kierunki działań. Zaproponowane cele i kierunki działań są odpowiedzią na problemy występujące na obszarze KSSOF, a także odnoszą się do wewnętrznych potencjałów rozwojowych opisywanego obszaru funkcjonalnego.

Rozdział III. stanowi część planistyczną dokumentu. Przedstawiono w nim także cele strategiczne oraz kierunki działań. Rozdział dotyczący poziomu strategicznego stanowi kontynuację i operacjonalizację zapisów *Strategii Innych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*

Rozdział IV. jest obowiązkowym elementem strategii rozwoju ponadlokalnego. Zawiera ogólne informacje na temat systemu wdrażania, który umożliwi realizację zapisanych we wcześniejszych rozdziałach, planów strategicznych i operacyjnych. Zawarto tam również informacje dotyczące monitoringu i ewaluacji strategii (z wyodrębnieniem osobnego podrozdziału dotyczącego ewaluacji ex-ante), przebiegu i wyników konsultacji społecznych oraz komplementarności opracowania.

Integralną część niniejszego dokumentu stanowi również załącznik: Uwarunkowania transportowe i komunikacyjne SKKOF.

5.2. Przedmiot i podmiot strategii

Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 jest odpowiedzią samorządów skupionych w Stowarzyszeniu Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny (zwanym również Stowarzyszeniem KSSOF) na wyzwania związane z koniecznością tworzenia korzystnych warunków do trwałego wzrostu społeczno-gospodarczego w subregionie i jego obszarze funkcjonalnym, jak również dostosowania KSSOF do wymogów jakie niesie za sobą nowa perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2021-2027.

Przedmiotowy dokument (Strategia IIT) stanowi kontynuację i operacjonalizację zapisów *Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*¹, jako dokumentu planistycznego o charakterze ponadlokalnym oraz jest podstawowym dokumentem realizacji działań wdrażanych w formule Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) dla Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wskazanym w ustawie wdrożeniowej. Subregion obejmuje swoim zasięgiem gminy zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego – gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica oraz gmina Kolonowskie oraz wszystkie gminy położone w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki i gmina Polska Cerekiew. W ramach Subregionu funkcjonują również powiaty kędzierzyńsko-kozielski i strzelecki. Kierując się możliwościami, jakie stworzyła Komisja Europejska w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, w celu wspomaganie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenia zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami UE, a także mając na uwadze efektywne wykorzystanie środków unijnych w ramach IIT, wskazane jednostki samorządu terytorialnego zdecydowały się kontynuować działalność w ramach Stowarzyszenia Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego. Pełni ono rolę związku IIT, mającego na celu współpracę jednostek samorządu

¹ Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 została przyjęta uchwałą nr 7/2023 a dnia 9 maja 2023 roku

terytorialnego Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, służącą realizacji zadań w ramach Innych Inwestycji Terytorialnych.

W perspektywie finansowej 2021-2027 inne inwestycje terytorialne (IIT) realizowane w oparciu o strategię terytorialną, w tym wypadku subregionalną, są jednym z instrumentów wsparcia rozwoju terytorialnego, zgodnie z art. 28 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Realizacja instrumentu IIT zgodnie z programem Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 dotyczy w szczególności działań związanych z ochroną, rozwojem i promowaniem walorów i usług turystycznych, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, mobilnością miejską, zapobieganiu zmianom klimatycznym, w tym poprzez wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych, poprawą efektywności energetycznej, gospodarką wodno-kanalizacyjną, gospodarką obiegu zamkniętego i organizacją systemu odbioru odpadów. Dodatkowo przewiduje się wsparcie na poziomie kształtowania polityk społecznych, w tym w zakresie edukacji przedszkolnej, kształcenia ogólnego i edukacji włączającej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, profilaktyki zachowań społecznych dzieci i młodzieży oraz usług zdrowotnych i społecznych oraz opieki długoterminowej skierowanej do seniorów oraz osób niesamodzielnych.

Zaplanowane do realizacji w ramach strategii IIT projekty, ukierunkowane są na rozwiązywanie wspólnych problemów oraz przeciwdziałanie zagrożeniom i ograniczeniu zidentyfikowanych deficytów. Wdrażanie interwencji IIT pozwoli na kompleksowe zaspokojenie potrzeb obszaru oraz wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz zrównoważonego rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.

5.3. Identyfikacja problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych

5.3.1. Uwarunkowania ogólne

W strukturze przestrzennej województwa opolskiego subregion znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej – głównej struktury rozwojowej regionu. Oprócz AO, KSSOF sąsiaduje również z Subregionem Południowym i Północnym (w woj. opolskim) oraz z Subregionem Centralnym i Zachodnim (woj. śląskie). W obrębie KSSOF zlokalizowane są miasta: Kędzierzyn-Koźle, uznawane za ośrodek subregionalny oraz Strzelce Opolskie, definiowane jako ośrodek ponadlokalny. W strukturze przestrzennej województwa opolskiego subregion znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej – głównej struktury rozwojowej regionu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego definiuje w obrębie KSSOF:

- miasto Kędzierzyn-Koźle jako ośrodek subregionalny,
- miasto Strzelce Opolskie jako ośrodek ponadlokalny.

Kędzierzyn-Koźle został wskazany jako rdzeń miejskiego obszaru funkcjonalnego, którego strefę zewnętrzną tworzą przyległe gminy: Bierawa, Cisek, Reńska Wieś, Leśnica oraz Ujazd. Granice MOF

nie są tożsame z granicami KSSOF, w którego skład dodatkowo wchodzi gminy: Strzelce Opolskie, Kolonowskie, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Zawadzkie. Cechą charakterystyczną subregionu jest występowanie 2 centrów wzrostu, opartych na dwóch największych ośrodkach miejskich, tj. Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich.

Kędzierzyn Koźle oraz Strzelce Opolskie to ośrodki średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Oprócz nich do subregionu należą także małe miasta tracące funkcje, takie jak: Kolonowskie, Leśnica, Ujazd czy Zawadzkie, a także gminy zagrożone trwałą marginalizacją, mianowicie Cisek i Pawłowiczki.

W skład Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego wchodzi 1 gmina miejska – Kędzierzyn-Koźle, 5 gmin miejsko-wiejskich: Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd i Zawadzkie oraz 6 gmin wiejskich: Bierawa, Cisek, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Reńska Wieś. Gminy wiejskie KSSOF zajmują łącznie powierzchnię 613 km². Doliczając do tego obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich wchodzących w skład KSSOF, łączna powierzchnia wsi na terenie KSSOF wynosi 1 030 km² czyli 80,21% całej powierzchni KSSOF. Największa z gmin pod względem powierzchni to gmina wiejska Pawłowiczki (153 km²). Spośród gmin miejsko-wiejskich największą powierzchnię obszarów wiejskich ma gmina Strzelce Opolskie (173 km² obszarów wiejskich).

Położenie obszaru jest jego zdecydowanym atutem. Bliskość ważnych szlaków komunikacyjnych (w tym autostrady A4) powoduje, że obszar jest stosunkowo łatwo dostępny z innych regionów Polski oraz z Niemiec. Wysoka atrakcyjność przestrzeni inwestycyjnej dużych ośrodków wzrostu (Wrocław, Katowice, Opole) oraz sąsiadujących ośrodków może jednak stanowić zagrożenie związane z odpływem kapitału ludzkiego oraz może doprowadzić do współzawodnictwa o nowe inwestycje.

Atutem subregionu, który może być w jeszcze większym stopniu podkreślany, jest posiadanie terenów zielonych i rekreacyjnych o wysokich walorach turystycznych. Ich właściwe wykorzystanie jest jednym z największych wyzwań stawianych w perspektywie do 2030 roku.

Zróżnicowany potencjał zasobów KSSOF odzwierciedlają również specyficzne zasoby środowiskowe: różnorodność biologiczna, walory przyrodniczo-krajobrazowe, wysoki potencjał produkcyjny gleb, wysokie walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej, baza surowców mineralnych czy potencjał energetyczny środowiska. Stwarzają one dobre warunki do zamieszkania, powodują wzrost dynamizacji i aktywizacji gospodarki, warunkują rozwój w obszarze turystyki (zwłaszcza w połączeniu z dobrymi uwarunkowaniami w zakresie uprawiania turystyki aktywnej i jednodniowej). Dodatkową szansą rozwojową jest potencjał rzeki Odry. Jednak stan środowiska nadal jest jednak niezadowolający, w szczególności z powodu zanieczyszczenia powietrza (wysokie wartości emisji CO₂ i pyłów zawieszonych) i wód powierzchniowych oraz występujących zagrożeń klimatycznych, a także niebezpieczeństwa zmniejszania się bioróżnorodności. KSSOF w stosunku do innych obszarów funkcjonalnych Polski południowej charakteryzuje się wysokim potencjałem w zakresie wykorzystania

odnawialnych źródeł energii, jednak nadal wykazuje się relatywnie niską wartością wskaźnika produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

POTENCJAŁY MOCNE STRONY	
	Doskonała lokalizacja - w pobliżu autostrady A4 (łącząca Konurbację Górnośląską z Wrocławiem)
	Bardzo dobre możliwości dojazdu drogowego
	Duże możliwości rozwoju transportu wodnego (zielony korytarz transportowy)
	Lokalizacja na trasie ważnej linii kolejowej Wrocław-Katowice
	Zróżnicowane walory przyrodniczo-krajobrazowe potencjałem rozwojowym województwa, w tym turystyki
	Wysoki potencjał OZE (wiatr, biomasa, biogaz)
	Zróżnicowana baza surowców mineralnych
	Wysoki potencjał rozwoju w ujęciu regionalnym dla obszarów Polski południowej

DEFICYTY (SŁABE STRONY)	
Brak lotniska w województwie (możliwość korzystania z lotniska w Katowicach lub Wrocławiu)	
Niezadawalający stan techniczny dróg (zwłaszcza powiatowych)	
Brak pełnego zintegrowania systemu transportowego	
Emisja zanieczyszczeń związana z wysokim natężeniem ruchu wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych	
Wysoka konkurencyjność sąsiednich obszarów funkcjonalnych	
Pogłębianie się kryzysu finansów publicznych w kraju	
Przeregulowany system prawny – dalszy wzrost poziomu złożoności i komplikacji prawa oraz tworzenie niejednoznacznych przepisów i częste zmiany w systemie prawnym	
Dalszy wzrost obciążenia samorządów (nowe zakresy zadań) bez zapewnienia wystarczających środków finansowych	
Polityka państwa ukierunkowana na silną pozycję energetyki opartej na węglu co może powodować wzrost zanieczyszczeń	
Nasilające się niekorzystne skutki zmian klimatu	
Odkładanie w czasie inwestycji przeciwpowodziowych	

5.3.2. Otoczenie społeczne

Analiza otoczenia społecznego jest zobrazowana wskaźnikami z obszaru polityki społecznej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania w skali województwa opolskiego, wskazuje m.in. na spadek zasięgu ubóstwa ekonomicznego i liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Z kolei poprawa wartości wskaźnika rozwoju społecznego sytuuje województwo opolskie wśród regionów wysoko rozwiniętych i wynika z rozwoju w wymiarze zdrowia, edukacji i zamożności. Z kolei wśród mieszkańców KSSOF, oceniane są ogólne warunki życia, w tym pozycja materialna, miejscowości zamieszkania czy ogólna satysfakcja z pozycji zawodowej i warunków pracy. Największe deficyty wykazywane są wśród elementów

związanych z opieką medyczną, w tym zwłaszcza z niewystarczającymi do zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych kadrami medycznymi. Opisywane w diagnozie strategicznej dla województwa opolskiego deficyty wskazują również na negatywne procesy demograficzne, w tym zwłaszcza zjawisko depopulacji (kształtowane znacząco przez ujemny przyrost naturalny i w mniejszym stopniu przez ujemne saldo migracji) oraz starzenie się społeczeństwa, które stanowią wciąż aktualną barierę oraz zagrożenie dla obecnego i przyszłego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego. Biorąc pod uwagę uwarunkowania społeczne, wyznacznikiem obszaru jak i całego województwa jest zróżnicowanie kulturowe, związane z etnicznym podziałem społeczności – na obszarze występuje liczna mniejszość niemiecka, ponadto znaczna część mieszkańców deklaruje śląską przynależność narodowo-etniczną.

KSSOF, podobnie jak województwo opolskie, charakteryzuje się zmniejszającą się liczbą mieszkańców. Prognozy długoterminowe nie są optymistyczne. Odwrócenie tego negatywnego trendu będzie największym wyzwaniem polityki społecznej kraju. Będzie także w dużym stopniu determinować realizację lokalnej polityki społecznej na obszarze poszczególnych gmin. Zwiększenie liczby urodzeń i zatrzymanie migracji, przede wszystkim młodych osób, zależy będzie prawdopodobnie od poprawy sytuacji na rynku pracy. W celu poprawy samej jakości życia, do głównych wyzwań należy inwestowanie w infrastrukturę rekreacyjną i sportową pozwalającą w pełni wykorzystać walory przyrodnicze, w tym przestrzeń wokół Góry Świętej Anny.

POTENCJAŁY (MOCNE STRONY)

Tendencje osiedleńcze skupiające się na poszukiwaniu miejsca zamieszkania w mniejszych miejscowościach i na obszarach wiejskich
Rozwój infrastruktury medycznej (modernizacje i remonty budynków)
Profesjonalizm i zaangażowanie środowisk realizujących zadania z zakresu integracji społecznej, w tym pomocy społecznej
Wielokulturowość i ciągłość historyczna w przekazie kulturowym, będącym podstawą budowania wspólnej tożsamości mieszkańców Subregionu
Zmodernizowana infrastruktura sportowo-rekreacyjno-kulturowa oraz dostosowana do potrzeb i atrakcyjna oferta działań w tym zakresie

DEFICYTY (SŁABE STRONY)	
	Depopulacja
	Starzenie się społeczeństwa
	Duża liczba seniorów w regionie - pomimo dobrze rozwiniętej infrastruktury wsparcia społecznego, nadal widoczne są potrzeby w tym zakresie
	Niewystarczająca do potrzeb dostępność wykwalifikowanej kadry medycznej, w tym m.in. lekarzy i pielęgniarek
	Zmniejszenie się grupy osób w wieku produkcyjnym i migracja ludności
	Niedostatecznie rozwinięta sieć współpracy między administracją publiczną a trzecim sektorem
	Nieznane jeszcze skutki pandemii dla różnych obszarów i poziomów życia społeczno-gospodarczego

5.3.3. Otoczenie gospodarcze

Województwo opolskie, w stosunku do wskaźników krajowych, charakteryzuje średni poziom rozwoju gospodarczego, mierzony wartością produktu krajowego brutto na mieszkańca. Mimo systematycznego wzrostu PKB per capita, obserwuje się pogorszenie relacji w stosunku do wartości osiągniętych średnio w kraju. Jedną z przewag konkurencyjnych obszaru jest zróżnicowana struktura przemysłu (przemysł spożywczy, mineralny, metalowy oraz chemiczny). Województwo opolskie charakteryzuje się także wysoko produktywnym rolnictwem, któremu sprzyja nie tylko wysoki poziom kultury rolnej, ale i potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej (czyli warunki klimatyczne, glebowe czy ukształtowanie terenu). W porównaniu z innymi obszarami KSSOF charakteryzuje niższy poziom przedsiębiorczości mieszkańców, mierzony liczbą osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą. Wolniej rosną również wynagrodzenia, co ma związek także z brakiem dostatecznej liczby wysoko wykwalifikowanych ekspertów z różnych branż związanych z wysokimi technologiami. Odnotowuje się odpływ kadr pracowniczych do sąsiednich ośrodków wzrostu gospodarczego (Wrocław, Katowice).

Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych oraz inwestycje o charakterze gospodarczym na obszarze KSSOF to główny atut subregionu. Ogólna ocena atrakcyjności inwestycyjnej obszaru jest wysoka. W porównaniu z pozostałymi ośrodkami województwa KSSOF konkurować może z Aglomeracją Opolską

pod względem rozwoju przedsiębiorczości. Decyduje o tym jakość powiązań przestrzennych (dogodne położenie, infrastruktura transportowa) oraz potencjał kapitału ludzkiego. Zagrożeniem dla rozwoju może być proces zasysania zasobów kapitału ludzkiego do stosunkowo bliskich obszarów metropolitalnych.

POTENCJAŁY (MOCNE STRONY)

Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej, szczególnie w sektorach: spożywczym, chemicznym i budowlanym
Oddziaływanie miasta wojewódzkiego Opola na otoczenie oraz dynamicznie rozwijający się obszar między miastami: Opolem i Kędzierzynom-Koźle
Miasta KSSOF – Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie są jednymi z najbardziej rozwiniętych pod względem przemysłowym w województwie opolskim.
Działalność specjalnych stref ekonomicznych: Katowicka, Wałbrzyska i Starachowicka, przy czym na obszarze KSSOF funkcjonuje Podstrefa Gliwicka KSSE i obejmuje 3 lokalizacje obszaru – Kędzierzyn-Koźle, Strzelce Opolskie oraz Ujazd.
Zróżnicowana struktura gałęziowa przemysłu
Wysoka produktywność rolnicza
Wzrastająca liczba obcokrajowców na rynku pracy wypełniających deficyt pracowników na rynku pracy
Bliskość rynku niemieckiego, wielokulturowość, tradycje pracy za granicą

DEFICYTY (SŁABE STRONY)

Zmniejszająca się jakość zasobów pracy
Konkurencja atrakcyjnych rynków pracy i ośrodków naukowych, a przez to i miejsc o wysokiej jakości życia
Zjawisko depopulacji
Niedostosowanie zasobów pracy do potrzeb rynku
Niska innowacyjność regionalnej gospodarki
Niski poziom inwestycji i napływu kapitału zagranicznego
Drenaż kapitału ludzkiego
Migracje "za pracą"
Niedostosowana oferta edukacyjna do zmieniających się uwarunkowań rynkowych
Prognozowany kryzys gospodarczy związany z pandemią COVID-19 oraz działaniami wojennymi w Ukrainie
Brak systemowych działań ukierunkowanych na integrację cudzoziemców pracujących na terenie
Niekorzystna relacja przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (w tym w sektorze przedsiębiorstw) do średniej krajowej, przy dynamice wzrostu wartości wskaźnika jednej z wyższych w kraju
Prognozowany kryzys gospodarczy związany z pandemią COVID-19 oraz działaniami wojennymi w Ukrainie

Brak systemowych działań ukierunkowanych na integrację cudzoziemców pracujących na terenie
Niekorzystna relacja przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (w tym w sektorze przedsiębiorstw) do średniej krajowej, przy dynamice wzrostu wartości wskaźnika jednej z wyższych w kraju

5.3.4. Uwarunkowania w skali globalnej

W oparciu o aktualne informacje związane z sytuacją globalną oraz Europejską, należy wskazać następujące zagadnienia, jako mające wpływ na realizację założeń rozwojowych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego:

- światowy kryzys gospodarczy związany z pandemią COVID-19. Skutki gospodarcze, biorąc pod uwagę prognozy PKB, są jednoznacznie negatywne, jednak należy podkreślić, że okresy kryzysów są również szansą na pozytywną zmianę i tak podchodzi do nich znaczna część przedsiębiorców;
- zmiany w zakresie bezpieczeństwa kraju związane z wojną w Ukrainie – napływ uchodźców wojennych oraz zmiana w zakresie polityki bezpieczeństwa wewnętrznego na wiele lat zmieniają perspektywy zarówno w sferze społecznej (współistnienia i życia publicznego) oraz gospodarczej (pojawienie się napływu zagranicznej siły roboczej). Nie są znane w tej chwili oraz trudne są do analizy skutki wydłużającego się konfliktu zbrojnego w perspektywie długoterminowej;
- zmiany klimatyczne – problemem globalnym dotyczącym region są zmiany klimatyczne, które generują nie tylko ekstremalne zjawiska pogodowe, ale również są lub, w niedalekiej przyszłości, mogą być powodem występowania problemów społecznych (migracje klimatyczne, choroby związane z ociepleniem klimatu, konieczność adaptacji do nowych warunków życia, niedobory wody i żywności);
- postęp technologiczny – uwarunkowania wynikające z coraz szerszego i bardziej zaawansowanego stosowania technologii w każdej dziedzinie życia. Robotyzacja, a także cyfryzacja będą miały wpływ na wypieranie ludzi z niektórych zawodów, a z drugiej strony będą znacząco wspierały rozwój gospodarczy. Jednocześnie postęp technologiczny będzie stwarzał możliwości rozwoju nowych zawodów;
- wzrost konkurencyjności gospodarek państw pozaeuropejskich – konkurencyjność pojedynczych państw europejskich będzie prawdopodobnie spadała, zwłaszcza w kontekście współpracy gospodarczej. Tym bardziej rozwój Polski, będzie w większym stopniu zależał od współpracy w ramach UE oraz będzie powiązany i uzależniony od koniunktury światowej. Niebagatelne znaczenie będzie miała przedłużająca się gospodarcza i polityczna izolacja Rosji na arenie międzynarodowej.

5.3.5. Uwarunkowania regionalne

Regionalne uwarunkowania zewnętrzne ograniczone są do wpływu polityk lokalnych na działania na szczeblu wojewódzkim. Wśród najważniejszych należy wskazać:

- Politykę inwestycyjną nakierowaną na ograniczenie negatywnych skutków zmian klimatycznych oraz dbanie o środowisko przyrodnicze
- Podjęcie działań ograniczających skutki pandemii COVID-19. Czynnikiem mającym olbrzymi wpływ w ciągu ostatniego okresu na rozwój KSSOF, jak i całego świata, jest pandemia zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Wpływ pandemii na rozwój lokalny, w tym społeczny, zdrowotny i gospodarczy będzie mógł zostać oceniony dopiero po jej zakończeniu. Niemniej już w chwili obecnej widoczne są określone trendy w różnych obszarach życia społecznego czy gospodarczego. Ważnym z punktu widzenia ograniczania jej skutków jest wdrażanie instrumentów nakierowanych z jednej strony na poprawę warunków świadczenia usług społecznych i zdrowotnych, z drugiej, kształtowanie czynników rozwoju gospodarczego (m.in. poprzez stymulowanie wzrostu rynku pracy).
- Realizacja działań wyrównujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego kraju – region powinien wykorzystywać i wzmacniać własne zasoby kapitału ludzkiego i instytucjonalnego w celu maksymalnie efektywnego pozyskiwania zasobów zewnętrznych. Działania w obrębie województwa opolskiego skupione będą zwłaszcza wokół kształtowania postaw przedsiębiorczych na obszarach o niskich wskaźnikach rozwoju gospodarczego. Niebagatelny wpływ na kształtowanie tej sfery działalności będą miały podmioty ekonomii społecznej oraz instytucje otoczenia biznesu. Ważne jest stworzenie optymalnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.
- Podjęcie działań związanych z odwróceniem niekorzystnych zmian demograficznych poprzez skuteczne wdrażanie rozwiązań ukierunkowanych na wspieranie polityki senioralnej i rodzinnej, w tym opieki nad dziećmi oraz wspierających integrację i pomoc emigrantom, w tym stwarzanie warunków do osiedlenia dla uchodźców wojennych.

5.4. Cele Strategii IIT

Część planistyczna przedmiotowej strategii terytorialnej bazuje na zapisach strategii ponadlokalnej - Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030. W ramach strategii ponadlokalnej zidentyfikowano cele strategiczne przyporządkowane do trzech wymiarów planowania strategicznego – społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Do każdego z celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne stanowiące cele strategii IIT, w które wpisywać się będą zaplanowane do realizacji projekty.

Wymiar	Wymiar społeczny
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF

Cel zakłada realizację działań ukierunkowanych na poprawę jakości świadczonych usług publicznych przez samorządy w każdym z obszarów. Tym samym cel strategiczny odnosi się w szczególności do sfery edukacji i kształcenia, wychowania przedszkolnego oraz działań na rzecz wsparcia lokalnej społeczności. Jego realizacja ma na celu umożliwienie wszystkim grupom mieszkańców pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na terenie KSSOF oraz korzystanie z oferty dostępnej na tym obszarze.

Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
---------------------	---

Cel strategiczny 2. ma komplementarny charakter w stosunku do Celu strategicznego 1., koncentruje się na podejmowaniu interwencji, której celem jest zapewnienie wsparcia osobom potrzebującym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym. Uwzględnia on również kwestie związane ze wsparciem rodziny i kompleksową profilaktyką społeczną. Wdrażanie przewidzianych do realizacji działań w ramach przedmiotowego celu pozwoli na przeciwdziałanie patologiom społecznym, zapobieganie marginalizacji grup zagrożonych oraz zwiększenie poziomu integracji społecznej, poprzez rozwój placówek. Ponadto cel strategiczny uwzględnia aktualne procesy i tendencje widoczne w KSSOF dotyczące m.in. starzenia się społeczeństwa i konieczności wzmocnienia prowadzonej polityki senioralnej, rozwijania usług opieki zdrowotnej, jak również wsparcia dla osób niesamodzielnych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz ich rodzin.

Wymiar	Wymiar gospodarczy
--------	--------------------

Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego
--------------------	---

Cel strategiczny koncentruje się na kluczowych z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej czynnikach jakim są dostępność komunikacyjna oraz spójność systemu transportowego. Biorąc pod uwagę przepływy związane z przemieszczaniem się z miejsc zamieszkania do pracy cel ma fundamentalne znaczenie w kontekście jakości życia wspólnoty zamieszkującej obszar KSSOF, jak również zapewnienia spójności przestrzennej obszaru. Ponadto wdrażanie efektywnego i nowoczesnego systemu rozwiązań pozwoli na zwiększenie konkurencyjności transportu publicznego względem indywidualnych form transportu.

Cel strategiczny 4.	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
---------------------	---

Rozwój gospodarczy musi być planowany w ścisłej korelacji z dostępnymi zasobami. KSSOF posiada zasoby naturalne oraz istotne i rozpoznawalne dziedzictwo kulturowe i historyczne. Stymulowanie gospodarki musi koncentrować się na m.in. wykorzystaniu potencjału Góry św. Anny oraz posiadanych atrakcji turystycznych, wśród których można wymienić m.in.: liczne kościoły i kapliczki, ruiny zamków, starówki i mury obronne miast. Wszystkie z obiektów są warte zachowania, udostępnienia i wykorzystania na cele turystyczne w celu maksymalizacji dywersyfikacji struktury gospodarczej.

Wymiar	Wymiar przestrzenny
--------	---------------------

Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
--------------------	---

Kwestie klimatyczne: adaptacja do obserwowanych w tym zakresie zmian, ochrona bioróżnorodności, retencja, poprawa jakości powietrza i wzmacnianie efektywności energetycznej oraz gospodarki wodno-ściekowej, stanowią rdzeń interwencji w ramach niniejszego celu. Biorąc pod uwagę ukierunkowanie środków UE na ten aspekt oraz potrzeby wskazane przez samorządy KSSOF można prognozować, że skumulowanie interwencji prośrodowiskowej będzie ważnym elementem rozwoju obszaru. Wykorzystanie wewnętrznego potencjału dobrej jakości środowiska naturalnego, licznych terenów zielonych, może stać się zarówno kołem zamachowym lokalnej gospodarki, jaki i znakiem rozpoznawczym KSSOF. Istotne jest jednak to, aby w ślad za podejmowanymi działaniami rozwojowymi, szły także działania nastawione na zachowanie jakości środowiska naturalnego i ochronę różnorodności biologicznej.

Cel strategiczny 6.	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF
---------------------	--

W dokumencie strategii ponadlokalnej wskazano Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF, w ramach którego wyodrębniono Kierunek działania 6.1. Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF. Kierunek ten jest podstawą do wdrażania i realizacji przedmiotowego opracowania, dlatego też nie zdefiniowano w jego ramach celów operacyjnych.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Wymiar społeczny		Wymiar gospodarczy		Wymiar przestrzenny	
CS 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF	CS 3.	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego	CS 5.	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
CO 1.	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej	CO 8.	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu	CO 12.	Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF
CO 2.	Wsparcie kształcenia ogólnego	CO 9.	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy	CO 13.	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
CO 3.	Edukacja równych szans			CO 14.	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej
CO 4.	Działania na rzecz lokalnych społeczności	CS 4.	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby	CO 15.	Efektywne gospodarowanie odpadami
		CO 10.	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe	CO 16.	Ochrona bioróżnorodności
CS 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców	CO 11.	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie		
CO 5.	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej				
CO 6.	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym				
CO 7.	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych				

5.4.1. Lista projektów IIT

Projekty w Strategii IIT wdrażane w partnerstwie mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu. Poniżej przedstawiono typy przedsięwzięć wynikające z działań wskazanych w programie Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 wraz z uzasadnieniem i odniesieniem do celów operacyjnych przedstawionych w dokumencie, wpisujących się w cele strategiczne.

W ramach prac nad Strategią IIT, na podstawie diagnozy, sformułowano obszary problemowe istotne dla rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Następnie wypracowano priorytety rozwojowe i cele, których realizacja przyczynić ma się do niwelowania zidentyfikowanych deficytów rozwojowych. Cele pośrednie i cel główny Strategii osiągnięte zostaną przez wdrożenie zaplanowanych działań, na które składają się poszczególne przedsięwzięcia. W odniesieniu do każdego z nich określono dopuszczalne typy projektów wchodzących w jej skład. W trakcie prac nad Strategią IIT gminy Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wskazały, które działania są dla nich szczególnie istotne i wstępnie określiły projekty do realizacji. Z uwagi na zapisy FEO 2021-2027 zadania inwestycyjne realizowane w ramach przedsięwzięć wybierane będą w trybie konkursowym. By zapewnić zintegrowanie przedsięwzięć w ramach działania, zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów premiujące projekty zintegrowane i partnerskie, których wdrożenie w jak największym stopniu przyczyni się do realizacji celów Strategii, a zasięg oddziaływania jest jak największy.

- Cel operacyjny 1 Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej

Cel operacyjny 1	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej
Uzasadnienie	<p>Na terenie KSSOF odnotowuje się systematyczny wzrost liczby placówek przedszkolnych – w okresie od 2017 do 2021 r. o 10% (wzrost z 73 do 76). Odzwierciedla to przede wszystkim zapotrzebowanie na te usługi oraz poziom nie zaspokojenia potrzeb w tym zakresie, jakie występują w tym obszarze. Tworzenie nowych placówek ciągle nie zaspakają zapotrzebowania, co widoczne jest przede wszystkim w wielkości grup przedszkolnych. Średnio grupa na obszarze KSSOF liczyła ponad 20 dzieci w 2021 r. Takie obciążenie placówek zmusza do zwrócenia uwagi na następujące wyzwania stojące przed systemem opieki przedszkolnej de facto na terenie całego KSSOF. Wskazać tu należy przede wszystkim tworzenie nowych miejsc w ramach nowych oddziałów, co może przyczynić się do poprawy funkcjonowania grup przedszkolnych. Kolejnym wyzwaniem jest podnoszenie jakości prowadzonych zajęć, rozpatrywane na trzech podstawowych poziomach: indywidualizacji nauczania, odpowiedzi na potrzeby dzieci ze szczególnymi potrzebami oraz rozszerzenia oferty. Sytuacja na rynku pracy wymusza dodatkowo konieczność wydłużania godzin funkcjonowania przedszkoli, co jest znaczącym wyzwaniem finansowym oraz organizacyjnym dla lokalnych samorządów. Należy zwrócić uwagę, iż pomimo zwiększenia liczby oddziałów, poziom korzystania z usług przedszkolnych wyrażony odsetkiem korzystających z nich dzieci w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat wynosi 92,1% w 2021 r., gdy w 2014 r. kształtował się na nieco niższym poziomie 89,2%. Pokazuje to, że ciągle pozostaje znacząca grupa dzieci, które z różnych powodów, wśród których można wymienić niedostosowanie oferty, dostępność, godziny pracy, nie korzystają z tej formy opieki i nauczania.</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	Dodatkowo uzasadniając interwencje w tym obszarze wskazać należy zwiększającą się liczbę orzeczeń o konieczności wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci oraz o potrzebie kształcenia specjalnego. Pociąga to za sobą nie tylko konieczność dostosowania obiektów i oferty, ale również podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli.
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 5 Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację Działanie 5.6 Edukacja przedszkolna FEO 2021-2027
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP). • Wydłużenie godzin pracy OWP. • Rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe: <ul style="list-style-type: none"> – podnoszące jakość edukacji przedszkolnej w zakresie kształcenia i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, – wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym, w tym przede wszystkim z grup w niekorzystnej sytuacji, – doradztwo zawodowe dla dzieci w wieku przedszkolnym (preorientacja zawodowa), – aktywowanie postaw przedsiębiorczych, – pobudzanie i wsparcie umiejętności, uzdolnień i zainteresowań dzieci. • Indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców. • Wsparcie edukacji włączającej w OWP: <ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, – podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej, – współpraca OWP z innymi placówkami w celu integracji dzieci i dostosowania OWP do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, – doradztwa zawodowego dla dzieci w wieku przedszkolnym. • Współpraca nauczycieli OWP z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci w wieku przedszkolnym (zgodnie z ustawą - Prawo oświatowe) i ich opiekunowie, • inna kadra OWP, w tym psychologowie i pedagodzy, • organizacje społeczeństwa obywatelskiego, • przedstawiciele kadry OWP, • przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego
Szczegółowe typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, duże przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe
Wskaźniki produktu:	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego

	<p>Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej</p> <p>Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem</p> <p>Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu:	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

• Cel operacyjny 2 Wsparcie kształcenia ogólnego

Cel operacyjny 2	Wsparcie kształcenia ogólnego
Uzasadnienie	<p>Według danych GUS za 2021 r., na terenie KSSOF funkcjonuje 69 szkół podstawowych, w tym 7 szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży. Większość szkół podstawowych z KSSOF (poza specjalnymi, dla których organem prowadzącym jest zwykle samorząd powiatowy) prowadzona jest przez jednostki samorządu gminnego, co wiąże się z koniecznością ponoszenia wydatków na utrzymanie tych placówek.</p> <p>W 2021 r. do szkół podstawowych zlokalizowanych w gminach KSSOF uczęszczało łącznie 11 180 uczniów – liczba ta wzrosła o 18,7% względem roku 2017. Rokrocznie wzrasta również liczba uczniów szkół specjalnych, co implikuje konieczność stałego rozwoju ich oferty oraz zwiększania jej dostępności.</p> <p>W przypadku szkół ponadpodstawowych, ich liczba jest nieco niższa – na terenie KSSOF funkcjonuje 35 szkół ponadpodstawowych, do których uczęszcza łącznie 6 124 osób. Podobnie jak w przypadku liczby uczniów szkół podstawowych, liczba uczniów szkół ponadpodstawowych rokrocznie rośnie – w latach 2017-2021 wzrosła o 18,7%. Jedną z przyczyn może być wzrastająca liczba uchodźców, zwłaszcza gwałtowny ich napływ w 2022 r., związany z rozpoczęciem wojny w Ukrainie. Według danych Systemu Informacji Oświatowej, od tego czasu przybyło niemal 117 tys. dzieci, które aktualnie uczęszczają do polskich szkół. Ze względu na traumatyczne przeżycia, dzieci te mogą wymagać odpowiedniego podejścia, dlatego niezwykle ważne jest podejmowanie działań mających na celu integrację społeczną oraz wsparcie w edukacji.</p> <p>Istotnym czynnikiem warunkującym obecną sytuację w szkołach była również pandemia COVID-19 i jej negatywne skutki, które odczuwane są do dziś. Ze względu na ograniczenia w organizacji zajęć szkolnych, dzieci i młodzież przez długi czas miały ograniczony kontakt z rówieśnikami, co często prowadziło do poczucia izolacji oraz związanego z nim szerokiego katalogu zaburzeń behawioralnych i psychicznych. Z badania przeprowadzonego przez Polskie Towarzystwo Edukacji Medialnej wynika, iż prawie jedna trzecia uczniów biorących udział w badaniu często lub cały czas odczuwała smutek (28,9%), samotność (27,4%) oraz przygnębienie (28,4%)².</p> <p>Co więcej, negatywne skutki dotknęły również grupę nauczycieli i wychowawców – wyniki badania świadczą o tym, iż edukacja zdalna spowodowała wzrost poziomu stresu oraz przełożyła się na negatywne relacje osobiste/domowe wielu nauczycieli. Z raportu wynika również, iż 45% nauczycieli biorących udział w badaniu czuło się w małym lub umiarkowanym stopniu przygotowanych do prowadzenia zajęć w formie zdalnej. Ponadto, połowa badanych uczniów oceniła lekcje prowadzone zdalnie jako mniej atrakcyjne niż przed pandemią. Świadczy to o potrzebie rozwijania kompetencji cyfrowych kadry nauczycielskiej, zwłaszcza w dobie intensywnego rozwoju technologii internetowych, w celu podnoszenia jakości oferty edukacyjnej i dostosowania jej do zmieniających się potrzeb i oczekiwań.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 5 Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację</p> <p>Działanie 5.7 Edukacja ogólna</p> <p>Działanie 5.9 Kształcenie zawodowe</p>
Zasięg terytorialny	<p>gmina Ujazd, gmina Leńnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Działanie 5.7:

² Wstępne wyniki badania naukowego „Zdalne nauczanie a adaptacja do warunków społecznych w czasie epidemii koronawirusa”, czerwiec 2020 r.

- Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów, w tym przede wszystkim z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji jakiegokolwiek z grup
- Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji
- Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami
- Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo
- Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej
- Działania wspierające wdrażanie Modelu szkoły ćwiczeń
- Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów
- Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami
- Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN
- Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole.
- Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy.
- Wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych.
- Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość).
- Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach.
- Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej.
- Dojazdy do szkół dla uczniów szkół ponadpodstawowych z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości.
- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji

Działanie 5.9:

- Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, tj.:
- a) podnoszenie poziomu opanowania umiejętności podstawowych (rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych),
- b) podnoszenie poziomu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się,
- c) wspieranie nabywania kompetencji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwzględnieniem ich powiązania ze sztuką, kreatywnością i innowacyjnością, oraz zachęcanie większej liczby młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt i młodych kobiet, do wyboru zawodu w dziedzinach STEM,
- d) pielęgnowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy, szczególnie wśród młodych ludzi, na przykład przez promowanie możliwości zdobycia praktycznych doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości,
- e) podnoszenie poziomu kompetencji językowych zarówno w odniesieniu do języków urzędowych, jak i innych, oraz wspieranie osób uczących się w nauce różnych języków, które są istotne dla ich sytuacji zawodowej i życiowej lub mogą sprzyjać transgranicznej komunikacji i mobilności, f) wspomaganie rozwijania kompetencji obywatelskich.
- Kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk, kwalifikacyjnych kursów zawodowych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w szczególności dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji.
- Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji. 5. Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo.
- Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami.
- Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej:
 - bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej,
 - współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia
- Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów.

	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami. • Wsparcie jakości kształcenia zawodowego, w tym szkolnictwa branżowego poprzez rozwijanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy oraz upowszechnianie nauczania w miejscu pracy. • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) obejmujące m.in.: • kształcenie zawodowe (prowadzone w szkołach policealnych) kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyły wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi w tym zakresie); • kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane przez MZ); • ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane zawody • zawody medyczne (działania będą zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi dotyczącymi zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia). • Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach. • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej. • Dojazdy do szkół i placówek kształcenia zawodowego dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji. • Inicjatywa ALMA.
<p>Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uczniowie i słuchacze szkół i placówek systemu oświaty, rodzice / opiekunowie prawni dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, – publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, szkoły dla dorosłych i placówki systemu oświaty, – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach systemu oświaty, w tym psychologowie, pedagodzy i inna kadra szkół.
<p>Szczegółowe typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027</p>	<p>Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, szkoły i inne placówki systemu oświaty, MŚP, duże przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe.</p>
<p>Wskaźniki produktu:</p>	<p>Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

• Cel operacyjny 3 Edukacja równych szans

Cel operacyjny 3	Edukacja równych szans
Uzasadnienie	<p>Edukacja włączająca ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju oraz uczestniczenia w procesie kształcenia i wychowania oraz życia społecznym w placówkach edukacyjnych. Celem wprowadzania edukacji włączającej jest zwiększenie szans edukacyjnych wszystkich osób uczących się oraz zapewnienie warunków do rozwijania ich indywidualnego potencjału z uwzględnieniem posiadanych ograniczeń. Wyzwaniem jest zatem poprawa dostępności placówek edukacyjnych, w szczególności dla uczniów ze szczególnymi potrzebami, ale również uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>W gminach tworzących KSSOF w latach 2017-2021 zauważa się wzrost liczby uczniów w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych w szkołach podstawowych (bez specjalnych), z 194 do 270. Natomiast zauważa się zmniejszenie z 18 do 3 liczby uczniów niepełnosprawnych indywidualnie nauczanych.</p> <p>Analizując dane dotyczące szkół ponadpodstawowych, można zauważyć, że najwięcej uczniów w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych uczęszcza do branżowych szkół I stopnia, następnie liceów i techników. W przypadku techników, w 2021 r. odnotowano również 2 osoby niepełnosprawne korzystające z nauczania indywidualnego. Uczniowie korzystający z oferty edukacyjnej na terenie KSSOF mają możliwość uczęszczania do oddziałów specjalnych, integracyjnych, jak również możliwość skorzystania z nauczania indywidualnego.</p> <p>Uzupełnieniem oferty są zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I i II stopnia i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, których na terenie KSSOF w 2021 r. funkcjonowało 14, z czego 6 w Kędzierzynie-Koźlu.</p> <p>Kierunek ten powinien być jednym z elementów prowadzonej na terenie KSSOF polityki edukacyjnej i być wdrażany w placówkach zlokalizowanych na tym obszarze.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 5 Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację Działanie 5.10 Edukacja włączająca
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednie wsparcie dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach edukacji włączającej w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) zapewnienia pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, w tym w szczególności wsparcie dla dzieci i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie m.in. poprzez zapewnienie usług asystenckich, nauczania wspomagane, b) wsparcia psychologicznego dla dzieci i uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, będących w sytuacji kryzysowej bądź traumatycznej, adaptujących się w nowym środowisku, mających za sobą niepowodzenia edukacyjne, w tym wsparcie z zakresu radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania negatywnym skutkom izolacji społecznej, depresji, zaburzeniom lękowym, samobójstwom czy uzależnieniom behawioralnym, c) wsparcia dzieci i uczniów wybitnie uzdolnionych, szczególnie z grup w niekorzystnej sytuacji, m.in. z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkających na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich, z rodzin migranckich i społeczności romskiej.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie i upowszechnianie: <ul style="list-style-type: none"> a) wypracowanego w ramach PO WER Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w celu poprawy dostępności szkół podstawowych poprzez eliminowanie barier w różnych obszarach: architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, związanym z organizacją, procedurami i zatrudnieniem oraz kompetencjami kadry. b) standardów pracy i usług asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (ASPE), wypracowanych w ramach projektu „Asystent ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych - pilotaż” w przedszkolach i szkołach, c) zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design). • Podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) w zakresie edukacji włączającej, w tym m.in. kształcenie w ramach pedagogiki specjalnej. • Współpraca i inicjatywy z zakresu edukacji włączającej, mające na celu umożliwienie integracji dzieci i uczniów, wymianę doświadczeń i dostosowanie szkół/przedszkoli do potrzeb uczniów ze SPE, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych (np. szkoła podstawowa z terenów wiejskich ze szkołą miejską, szkoła zawodowa z uczelnią, szkoła ogólnodostępna ze szkołą specjalną). • Wdrożenie szkół i placówek do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji włączającej.
<p>Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dzieci w wieku przedszkolnym (zgodnie z ustawą - Prawo oświatowe) i ich opiekunowie, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego, – nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie podstawowym, – nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie ponadpodstawowym, – organizacje społeczeństwa obywatelskiego, – przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, psychologowie i pedagodzy wspierający uczniów, rodzice i opiekunowie prawni dzieci i młodzieży, – szkoły i placówki oświatowe, uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty
<p>Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027</p>	<p>Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Ośrodki kształcenia dorosłych, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty</p>
<p>Wskaźniki produktu:</p>	<p>Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p>

	<p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

• Cel operacyjny 4 Działania na rzecz lokalnych społeczności

Cel operacyjny 4	Działania na rzecz lokalnych społeczności
Uzasadnienie	<p>Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny będzie partnerem w projekcie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w zakresie realizacji Europejskiej Inicjatywy Społecznej na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.</p> <p>Celem nadrzędnym jest tworzenie przestrzeni i organizowanie wydarzeń, które będą pobudzać mieszkańców Subregionu do nawiązywania kontaktów i współdziałania, a także do dzielenia się swoimi doświadczeniami. Kluczowe jest pojęcie potrzeb lokalnej społeczności i ich angażowanie w działania, co jest fundamentem dla tworzenia mocnych relacji i skutecznej współpracy.</p> <p>Projekt zakłada umacnianie relacji społecznych, propagowanie zaangażowanego społeczeństwa oraz pomoc osobom znajdującym się w szczególnie trudnych warunkach życiowych, przy wsparciu z Europejskiej Inicjatywy Społecznej.</p> <p>W kontekście tych działań, samorządy w porozumieniu z lokalnymi społecznościami i działając w ich interesie, realizują mniejsze inwestycje. Ich głównym zadaniem jest podniesienie standardu życia mieszkańców w określonych rejonach. Przedsięwzięcia te mogą przybierać różnorodną formę, od działań społecznych, poprzez inicjatywy zdrowotne, aż po przedsięwzięcia z zakresu kultury, edukacji czy turystyki. Istotnym elementem efektywnego wdrażania jest ścisła współpraca z przedstawicielami lokalnych wspólnot, co gwarantuje, że inwestycje odpowiadają realnym potrzebom ludności. Są to tak zwane "projekty grantowe", które często są realizowane jako inicjatywy społeczne o charakterze oddolnym.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 10 Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego</p> <p>Działanie 10.6 Europejska Inicjatywa Społeczna</p>
Zasięg terytorialny	<p>gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
Typy przedsięwzięć	<p>Wsparcie w EIS będzie dotyczyć przede wszystkim drobnej infrastruktury na poziomie lokalnym</p>
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	<p>Mieszkańcy obszarów objętych strategią terytorialną subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, na obszarach gmin miejskich i miejsko-wiejskich, lokalne społeczności (na poziomie sołectwa, osiedla, dzielnicy) oraz turyści</p>
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021- 2027	<p>Beneficjent: Województwo Opolskie</p> <p>Grantobiorcy: Gminy oraz organizacje pozarządowe,</p>
Wskaźniki produktu:	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem</p>
Tryb wyboru projektów	<p>Konkurencyjny</p>
Forma wsparcia	<p>Dotacja</p>

• Cel operacyjny 5 Rozwijanie systemu pieczy zastępczej

Cel operacyjny 5	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej
Uzasadnienie	<p>System pieczy zastępczej, jest elementem wsparcia dzieci oraz młodzieży, które znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej. System ten powinien być rozbudowywany, a katalog usług z tego zakresu powinien zostać poszerzony w obszarze KSSOF.</p> <p>Projekt obejmuje m.in. usługi interwencji kryzysowej, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W latach 2017-2021 wzrosła liczba rodzin pobierających świadczenia z tytułu przemocy w rodzinie, z 181 do 197 (suma dla powiatu strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego), co wskazuje na konieczność prowadzenia działań z zakresu wsparcia dzieci i młodzieży.</p> <p>Na terenie KSSOF działalność prowadzi 18 placówek wsparcia dziennego, które wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku pomoc. W 2021 r. na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego liczba rodzin pobierających wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wynosiła 354, co wskazuje na konieczność zapewnienia wsparcia wielu rodzinom na terenie KSSOF.</p> <p>Ponadto na terenie wskazanych powiatów działa 7 rodzinnych domów dziecka. W ostatnich pięciu latach, liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się z 184 do 166, z czego najwięcej stanowią rodziny zastępcze spokrewnione.</p> <p>Mimo iż na terenie KSSOF funkcjonują placówki socjalizacyjne, placówki wsparcia dziennego czy rodzinne domy dziecka, kluczowe jest dalsze rozwijanie tego sektora i wsparcie rodzin najbardziej potrzebujących.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 6 Fundusze Europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim Działanie 6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leńnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze poprzez usługi w ramach działań profilaktycznych, takie jak: <ol style="list-style-type: none"> a) asystentura rodzinna, b) rodziny wspierające, c) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawno-obywatelskie, d) terapia i mediacja, e) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, f) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych grupami wsparcia lub grupami samopomocowymi. 2. Wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne (np. diagnostyczne, rehabilitacyjne, terapeutyczne psychologiczne). 3. Wsparcie pieczy zastępczej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, poprzez m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego do 8, b) usługi aktywnej integracji, w szczególności o charakterze społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej skierowane do osób będących w pieczy zastępczej,

- c) usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym skierowane do osób będących w pieczy zastępczej w wieku powyżej 15 roku życia, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy
 - d) indywidualne programy usamodzielniania realizowane w mieszkaniach o charakterze wspomaganym/ chronionym dla osób opuszczających pieczę zastępczą,
 - e) kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
 - f) działania edukacyjno-informacyjne w zakresie propagowania idei pieczy zastępczej oraz promowania idei rodzicielstwa zastępczego (jako element wsparcia)
4. Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganym/chronionym dla osób opuszczających pieczę zastępczą.
5. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą, w tym poprzez:
- a) wsparcie opiekunów/ asystentów usamodzielniania,
 - b) budowanie kręgów wsparcia,
 - c) mieszkania wspomagane
 - d) metodę „usamodzielniania na próbę” (polegającą na wsparciu osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczę zastępczą, z możliwością powrotu do pieczy, albo w sytuacji kryzysu albo żeby w bardziej dojrzały sposób budować plan na usamodzielnienie, może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomaganym lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy, wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielnienia).
6. Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla samych placówek świadczących opiekę instytucjonalną) np. usługi realizowane w placówkach wsparcia dziennego.
7. Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.:
- a) tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej,
 - b) zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania, mieszkania interwencyjne).
8. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze.
9. Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz ich rodzin i opiekunów w celu wzmacniania więzi, realizowany jedynie jako element projektu dot. włączenia społecznego:
- a) animacja kulturalna w środowisku lokalnym (np.: tematyczne pikniki integracyjne, warsztaty hobbistyczne),
 - b) udział w formach proponowanych przez instytucje i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym z zakresu

	<p>aktywizacji społeczno-kulturalnej tj. w świetlicach, domach kultury, bibliotekach, stowarzyszeniach oraz innych inicjatywach lokalnych,</p> <p>c) uczestnictwo w formach proponowanych przez instytucje kultury, rekreacji i innych form spędzania czasu wolnego w regionie,</p> <p>d) alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np.: zespoły pieśni, tańca, kluby sportowe, wolontariat).</p> <p>10. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych.</p> <p>11. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii..</p>
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> – os. sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka – dzieci, młodzież i młodzi dorośli przebywający w pieczy zastępczej i innych placówkach całodobowych o charakterze długoterminowym oraz młodzież opuszczająca te placówki – rodziny wychowujące dzieci, przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze, – osoby potrzebujące interwencji kryzysowej i ich otoczenie – ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	<p>Całkowita liczba osób objętych wsparciem</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie</p> <p>Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami"</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 6 Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym

Cel operacyjny 6	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym
Uzasadnienie	<p>Profilaktyka społeczna jest systemem działań, metod oraz środków, które mają na celu usuwanie przyczyn negatywnych zjawisk społecznych, zapobieganie ich wystąpieniu, jak również stwarzana odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania jednostek oraz różnych grup społecznych.</p> <p>Wzmacnianie profilaktyki zachowań społecznych i zapobieganie wykluczeniu społecznemu stanowi istotne wyzwanie dla samorządów tworzących KSSOF. Wsparcie psychologiczne mieszkańców i zapobieganie m.in. zaburzeniom nad tle emocjonalnym jest istotne, jednakże widocznym ograniczeniem w powiatach strzeleckim i kędzierzyńsko-kozielskim jest widoczny deficyt pracowników socjalnych oraz psychologów i psychoterapeutów (powiat kędzierzyńsko-kozielski)³.</p> <p>Brak rozwiniętej i dobrze realizowanej profilaktyki społecznej może prowadzić m.in. do patologii społecznych. W latach 2018-2021 we wszystkich samorządach odnotowano zmniejszenie liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 mieszkańców. Odnotowano również zmniejszenie liczby rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie, alkoholizm czy narkomanię w powiatach strzeleckim i kędzierzyńsko-kozielskim. W latach 2017-2021 odnotowano zmniejszenie ich liczby z 586 do 436. Jednakże należy mieć na uwadze, że wiele rodzin nie zgłasza problemów do odpowiednich placówek i nie pobiera świadczeń z tego tytułu, zatem skala zjawiska dotyczącego występowania patologii społecznych, może być dużo wyższa.</p> <p>Profilaktyka społeczna powinna uwzględniać wiele aspektów, zapobiegać stanom zagrożenia moralnego, zdrowotnego, społecznego czy kulturalnego, w celu ograniczenia wystąpienia niepożądanych zjawisk, które powodują wzrost potrzeb z zakresu m.in. opieki społecznej.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 6 Fundusze Europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim Działanie 6.8 Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leńnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej, itp. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze. • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. • Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej. • Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji i reintegracji, w tym przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. • Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania

³ <https://barometrzwodow.pl/>

	<p>czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmocnienia więzi, realizowany jedynie jako element kompleksowego projektu dot. włączenia społecznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych. • Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ○ tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej, ○ placówek opiekuńczo -wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego do 14 osób ○ zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania/ telefoniczna interwencja kryzysowa, mieszkania interwencyjne lub inne miejsca noclegowe). • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmocnienie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> – osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym np. uzależnione od substancji psychoaktywnych, – otoczenie os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, – os. sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, – dzieci, młodzież i młodzi dorośli przebywający w pieczy zastępczej i innych placówkach całodobowych o charakterze długoterminowym oraz młodzież opuszczająca te placówki, – rodziny wychowujące dzieci, przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze, – osoby potrzebujące interwencji kryzysowej i ich otoczenie, – ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie, – osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym i ich otoczenie, – kadry świadczące usługi społeczne, – kadra poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz m.in. MOW, MOS, SOWS.
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	Całkowita liczba osób objętych wsparciem Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej
Wskaźniki rezultatu:	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 7 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych

Cel operacyjny 7	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych
Uzasadnienie	<p>Usługi zdrowotne oraz społeczne oraz opieka długoterminowa może być rozpatrywana wyłącznie na poziomie całego Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego. Zwrócić tu należy przede wszystkim uwagę na fakt komplementarności tych usług oraz występujących zbliżonych potrzeb w tym obszarze. Ich źródeł można upatrywać w kilku wskazanych czynnikach.</p> <p>W szczególności lokalna społeczność systematycznie starzeje się, co pociąga za sobą konieczność rozbudowy i usprawnienia systemu usług zdrowotnych i społecznych. KSSOF wyróżnia wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym z relatywnie niskim odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym, co rzutują na niekorzystną sytuację w zakresie wskaźnika liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2020 r. w KSSOF wartość tego wskaźnika wynosiła 63,1 i była niższa zarówno do wskaźnika dla woj. opolskiego (64,5) jak i od wskaźnika krajowego (68). Zmiany zachodzące w strukturze demograficznej populacji KSSOF w latach 2014-2020 wpisują się w ogólnokrajową tendencję starzenia populacji. Przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym wyniósł we wskazanym okresie 11,8%.</p> <p>„Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego dla woj. opolskiego” oraz dane GUS pokazują problemy zdrowotne, w tym prowadzące do zgonów. Najwyższe wartości współczynnika umieralności w KSSOF odnotowano w powiecie strzeleckim – mieszkańcy tego obszaru cierpią najczęściej na choroby kardiologiczne, choroby zakaźne, choroby układu oddechowego oraz choroby aorty i naczyń obwodowych. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim istotną przyczyną śmierci były choroby onkologiczne i neurologiczne wieku podeszłego. Dodatkowo wskazać należy, iż w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego województwo opolskie zajmuje trzecie miejsce w Polsce pod względem liczby zgonów. Województwo cechował również najwyższy w kraju poziom umieralności z powodu grupy przyczyn: „Choroby układu oddechowego (przewlekłe)”. Wysokie na tle kraju było również zagrożenie życia z powodu grupy przyczyn: „Nowotwory niezłośliwe” – 1 miejsce w kraju. Wysokie na tle kraju było również zagrożenie życia z powodu grupy przyczyn: „Choroby krwi i układu odpornościowego” – 1 miejsce w Polsce oraz „Choroby skóry”, także 1 miejsce w Polsce.</p> <p>Odpowiedzią na powyższe wyzwania jest system opieki medycznej, który niestety prezentuje się niekorzystnie na tle całego województwa czy szerzej Polski. Najlepiej obrazującym go wskaźnikiem są dane GUS dotyczące liczby lekarzy na 10 000 ludności. Jest on niższy niż poziom ogólnopolski (58,8 lekarze na 10 tys. ludności), jak i wojewódzki (41,3) i wynosi dla poszczególnych powiatów wchodzących w skład KSSOF –strzelecki (35,3), kędzierzyńsko-strzelecki (39,7).</p> <p>Podsumowując problemy w zakresie omawianego obszaru skupiają się na następujących wyzwaniach: systematycznie starzejącej się lokalnej społeczności, narażonej na szereg chorób, w dużej części mających wymiar cywilizacyjny i dodatkowo co dotyczy całej populacji mającej utrudniony dostęp do opieki medycznej. Wskazać tu też należy, iż część gmin wchodzących w skład KSSOF to gminy wiejskie, gdzie usługi medyczne świadczone są tylko w podstawowym zakresie, a dojazd do lekarza wiąże się z koniecznością pokonywania znacznych odległości.</p> <p>Drugim z poruszanych obszarów są kwestie z szeroko rozumianymi usługami społecznymi. Sytuacja w zakresie grupy korzystającej z różnych form wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej systematycznie maleje. Dynamika tych zmian jest znacząca i w okresie od 2014 sięga w części gmin KSSOF nawet około 70%. Jednocześnie są obszary KSSOF, które wyróżnia wzrost liczby rodzin</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci (gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie). Jednakże mimo to w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i strzeleckim maleje liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W latach 2018-2021 we wszystkich samorządach odnotowano również zmniejszenie liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców. Jednakże wskaźnik ten może nie oddawać realnego zapotrzebowania na tego rodzaju usługi i wsparcie. Zgodnie z danymi z Barometru Zawodów, na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego widoczny jest deficyt opiekunów osób starszych lub niepełnosprawnych oraz pracowników socjalnych. Obserwowane tendencje demograficzne wpływają zatem na konieczność poszerzenia i podnoszenia jakości prowadzonej oferty usług społecznych.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 7 Fundusze Europejskie wspierające usługi społeczne i zdrowotne w opolskim Działanie 7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa</p>
Zasięg terytorialny	<p>gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Opieka długoterminowa oraz paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: rehabilitacja medyczna, usługi społeczne (np. usługi opiekuńcze i asystenckie), wsparcie psychologiczne i wytchnieniowe dla opiekunów. • Poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez wdrożenie usług teleopieki/telemedycyny (wsparcie uzupełniające). • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych lub zdrowotnych. • Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganych/ chronionych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej. • Wsparcie procesu DI placówek całodobowych, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.: form wsparcia dziennego, środowiskowego, mieszkalnictwa wspomagane oraz uzyskanie i zmiana kompetencji pracowników. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społ. i zdrowotnych. • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> – mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, w tym w pierwszej kolejności z opisanych powyżej grup defaworyzowanych oraz mieszkańcy obszarów zmarginalizowanych tzw. „białych plam”, – personel / kadry systemu ochrony zdrowia, – pracownicy/ przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, – osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, – otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, – personel / kadry świadczące usługi społeczne, w tym przede wszystkim opiekę długoterminową.
Główne typy beneficjentów zgodnie z	<p>Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego</p>

obowiązującym FEO 2021-2027	
Wskaźnik produktu:	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej</p> <p>Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą objętych w projekcie wsparciem w zakresie poprawy dostępności zgodnie ze standardem dostępności</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej</p> <p>Liczba osób korzystających z usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług</p> <p>Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które poprawiły dostępność zgodnie ze standardem dostępności</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 8 Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu

Cel operacyjny 8	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu
Uzasadnienie	<p>Rozbudowa systemu transportowego odgrywa istotną rolę w zwiększaniu spójności Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego i jest niezbędna dla sukcesu realizowanych wspólnie przedsięwzięć w różnych sferach życia. Współdziałanie Partnerów powinno dotyczyć zarówno poprawy komunikacji wewnątrz regionu, jak i jego połączeń zewnętrznych. Oba aspekty są kluczowe dla jakości życia obywateli oraz dla rozwoju gospodarczego.</p> <p>Partnerzy muszą podejmować wielowymiarowe działania, które nie tylko ulepszą infrastrukturę drogową, ale także wspomogą rozwój transportu publicznego, dostosowując go do potrzeb mieszkańców. Komunikacyjna dostępność jest krytyczna dla funkcjonowania i rozwijania regionu, co wymaga interwencji w infrastrukturę komunikacyjną, w tym rozbudowę sieci dróg i ścieżek rowerowych z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Interwencje te obejmują także inwestycje w efektywność transportu zbiorowego i rozbudowę sieci transportowej. Powinny one uwzględniać nie tylko poprawę dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców w kontekście dojazdów do pracy czy szkół, ale i rozwój komunikacji o znaczeniu turystycznym, w tym transport transgraniczny. Transport drogowy jest jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń atmosferycznych, co prowadzi do problemów zdrowotnych i negatywnie wpływa na środowisko i klimat. W szczególności starsze pojazdy prywatne są dużymi emitentami szkodliwych substancji, zwłaszcza w miastach. Modernizacja i rozbudowa transportu publicznego jest kluczowa w odpowiedzi na te wyzwania, nie tylko ze względu na poprawę jakości powietrza przez zmniejszenie liczby samochodów, ale także może przyczynić się do redukcji korków, oszczędności paliwa i obniżenia emisji CO₂.</p> <p>Zaawansowany system komunikacji miejskiej może skrócić czas podróży, zmniejszyć stres związany z przemieszczaniem się i uczynić transport publiczny bardziej konkurencyjnym. Modernizacja taboru, w tym wprowadzenie autobusów z dostępem do Wi-Fi czy systemami informacyjnymi, zwiększa atrakcyjność korzystania z komunikacji miejskiej. Rozwój linii autobusowych i częstsze kursowanie mogą skrócić czas oczekiwania i poprawić punktualność.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej, jak przystanki, dworce czy węzły przesiadkowe dostosowane do potrzeb różnych użytkowników, podnosi jakość usług. Inwestycje w transport publiczny mogą iść w parze z nowymi technologiami, jak elektroniczne bilety czy aplikacje mobilne, ułatwiając planowanie podróży i zakup biletów.</p> <p>Ponadto, ulepszenie transportu publicznego może ułatwić połączenia między różnymi częściami miasta, wsią a miastem, czy sąsiednimi miastami, co bezpośrednio wpływa na dostępność pracy, edukacji czy kultury. Poprawa dostępności komunikacyjnej sprzyja inwestycjom i turystyce, co korzystnie wpływa na gospodarkę regionu.</p> <p>Zaawansowany transport publiczny, szczególnie opierający się na technologiach niskoemisyjnych jak autobusy elektryczne, stanowi krok w kierunku zrównoważonego rozwoju regionu. Promowanie transportu publicznego nie tylko popiera myślenie ekologiczne wśród mieszkańców, ale również</p> <p>Kluczowym wyzwaniem stojącym przed samorządami z obszaru KSSOF jest rozbudowa zintegrowanej sieci transportu publicznego: autobusowego i kolejowego suplementowanego systemami komunikacji rowerowej, dostarczającej pasażerom wysokiej jakości usług komunikacyjnych z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Najważniejszym aspektem jest rozbudowa sieci dróg rowerowych oraz rozwój infrastruktury związanej z</p>

	rozwojem rowerów miejskich, która z czasem może zostać integrowana z transportem autobusowym oraz kolejowym.
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 3 Fundusze europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego Działanie 3.1 Mobilność miejska Priorytet 4 Fundusze Europejskie na rzecz spójności i dostępności komunikacyjnej województwa opolskiego Działanie 4.2 Mobilność mieszkańców
Zasięg terytorialny	Obszary MOF dla działania 3.1: gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Jemielnica, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, Obszary poza MOF dla działania 4.2: gmina Kolonowskie, gmina Zawadzkie Oraz powiaty: powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	Dla poddziałania 3.1: 1. Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym: a) centra przesiadkowe, b) obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R, c) niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy, d) inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych), e) drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast – w przypadku łączenia miejscowości przebieg drogi rowerowej na obszarze wiejskim musi być uzasadniony połączeniem drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego; wsparcie przeznaczone będzie również na infrastrukturę towarzyszącą taką jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów - jako element projektu, f) przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości g) publicznego transportu miejskiego. 2. Zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych jedynie jako element projektu dot. zakupu taboru autobusowego. 3. Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. buspasy, przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogową przy pętlach autobusowych, stacjach kolejowych lub obiektach P&R, B&R wraz z odcinkami dróg łączących je bezpośrednio z drogami miejskimi, budowa/przebudowa kanalizacji teletechnicznej, wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego) – jako element projektu. 4. Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS). 5. Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową. 6. Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników. 7. Działania info-promo i edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>zbiorowego i niezmotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego – jako element projektu.</p> <p>8. Realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP) – jako samodzielny projekt.</p> <p>Dla poddziałania 4.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE [1]. 2. Infrastruktura transportu publicznego, taka jak np. przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych. 3. Obiekty P&R – lokalizacja obiektów „park&ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. 4. Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych. 5. Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, turyści, przedsiębiorcy
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	<p>Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych</p> <p>Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych</p> <p>Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej</p> <p>Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego</p> <p>Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej</p> <p>Wspierana infrastruktura rowerowa</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”</p> <p>Szacowana emisja gazów cieplarnianych</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 9 Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy

Cel operacyjny 9	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy
Uzasadnienie	<p>Wdrożenie koncepcji nowoczesnego i ekologicznego systemu komunikacji publicznej wiąże się ściśle z harmonijnym rozwinięciem infrastruktury dla transportu rowerowego, zorientowanego na promowanie roweru jako środka przemieszczania się w obszarach miejskich oraz jako uzupełnienia dla środków transportu publicznego, takich jak autobusy czy kolej. Na obecnym etapie, wykorzystanie roweru jako alternatywnego środka transportu w kontekście dojazdów do miejsc pracy, szkół oraz węzłów przesiadkowych na terenie KSSOF jest stosunkowo ograniczone. Często służy on przede wszystkim celom rekreacyjnym, co częściowo jest wynikiem niedostatecznej infrastruktury wspierającej tę formę podróży. Współczesne działania powinny skupiać się na tworzeniu dedykowanych ścieżek rowerowych, rozbudowie udogodnień typu bike&ride (miejsca parkingowe dla rowerów w pobliżu węzłów komunikacyjnych), a także ekspansji systemów rowerów miejskich oraz innowacyjnych urządzeń transportu osobistego. Nadrzędnym celem jest rozwinięcie sieci ścieżek rowerowych, które umożliwią bezpieczne i efektywne podróżowanie na rowerze. Wprowadzenie sieci węzłów bike&ride ułatwi integrację roweru z innymi środkami transportu publicznego, zwiększając atrakcyjność tego rozwiązania dla pasażerów. Wzrost dostępności rowerów miejskich oraz opcji transportu osobistego przyczyni się do wzrostu popularności tej formy mobilności, zmieniając postrzeganie roweru z rekreacyjnego narzędzia na praktyczne i zrównoważone rozwiązanie do codziennych dojazdów.</p> <p>Kluczowe działania szczegółowe obejmują, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę nowych ścieżek rowerowych, • poprawę oznakowań tras i połączeń pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, • zagospodarowanie i wyposażenie w infrastrukturę okołoturystyczną. <p>W związku z powyższym, planowana jest budowa zaawansowanej pod kątem technicznym sieci ścieżek rowerowych, które połączą większość punktów o znaczeniu gospodarczym oraz kulturowym, co umożliwi odwiedzający doświadczenie najbardziej atrakcyjnych miejsc turystycznych w Subregionie. Ten projekt będzie miał bezpośredni wpływ na rozwój turystyki jednodniowej w danej części województwa opolskiego.</p> <p>Tworzenie nowych ścieżek rowerowych będzie ważnym czynnikiem w promocji miejsc historycznych oraz unikalnych obszarów przyrodniczych i krajobrazowych w regionie. Dany projekt sprzyja również propagowaniu transportu ekologicznego, co przyczyni się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i poziomu hałasu związanego z ruchem drogowym. Biorąc pod uwagę lokalne warunki Subregionu, rozwój infrastruktury rowerowej powinien szczególnie uwzględniać tereny wiejskie, które oferują wyjątkowe możliwości dla turystyki rowerowej dzięki swoim walorom i dostępowi do obszarów zielonych. Mimo to, obszary te rozwijają się powoli z powodu ograniczonej dostępności transportowej i braku wystarczającej liczby miejsc noclegowych. Realizacja działań promocyjnych wraz z poprawą i rozbudową infrastruktury technicznej i turystycznej pozwoli na lepsze wykorzystanie lokalnego potencjału i sprzyjać będzie rozwojowi regionu.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 3 Fundusze europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego Działanie 3.1 Mobilność miejska</p> <p>Priorytet 4 Fundusze Europejskie na rzecz spójności i dostępności komunikacyjnej województwa opolskiego Działanie 4.2 Mobilność mieszkańców</p>
Zasięg terytorialny	Obszary MOF dla działania 3.1:

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Jemielnica, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew,</p> <p>Obszary poza MOF dla działania 4.2: gmina Kolonowskie, gmina Zawadzkie</p> <p>Oraz powiaty: powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
Typy przedsięwzięć	<p>W ramach Działania 4.2 Mobilność mieszkańców realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu.</p> <p>Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.</p> <p>W ramach Działania 3.1 Mobilność miejska realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu.</p> <p>Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.</p> <p>Wszelkie uzgodnienia w obszarze realizacji ww. projektu powinny być uzgadnianie z Departamentem Infrastruktury i Gospodarki UMWO.</p>
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, turyści, przedsiębiorcy
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Województwo Opolskie, Jednostki Samorządu Terytorialnego z terenu Subregionu
Wskaźniki produktu:	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Wspierana infrastruktura rowerowa</p>
Wskaźniki rezultatu:	Szacowana emisja gazów cieplarnianych
Tryb wyboru projektów	Niekonkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 10 Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe

Cel operacyjny 10	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe
Uzasadnienie	<p>Na obszarze KSSOF łącznie działają 32 instytucje kultury (BDL GUS, 2021 r.). Są to m.in. centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice, które w zdecydowanej większości są placówkami publicznymi.</p> <p>W 2021 roku instytucje kulturalne z terenu KSSOF zorganizowały łącznie 883 imprezy, w których udział wzięło niemal 105 tys. osób. W latach 2017-2021 odnotowano jednak ponad 42% spadek frekwencji na zorganizowanych wydarzeniach, czego przyczyną były przede wszystkim ograniczenia związane z wybuchem pandemii COVID-19.</p> <p>Co więcej, w miejscowościach zlokalizowanych na obszarze KSSOF często funkcje centrów kultury pełnią biblioteki publiczne, jednak ich działalność jest inaczej klasyfikowana przez GUS. Takim przykładem może być biblioteka w Zawadzkiem, gdzie prowadzony jest kinoteatr i organizowane są liczne imprezy kulturalne.</p> <p>Rozwijanie i podnoszenie jakości oferty kulturalnej KSSOF jest szczególnie istotne z uwagi na fakt, iż stanowi ona często o jakości życia mieszkańców, a jej szeroka dostępność wpływa na kształtowanie więzi społecznych oraz budowania tożsamości lokalnej i przywiązania do swojego miejsca zamieszkania. Z tego względu szczególne znaczenie odgrywa również promocja i dążenie do aktywnego włączania do życia kulturalnego mieszkańców zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, w tym m.in. seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. W oparciu o zasoby kulturowe i działalność instytucji kulturalnych możliwe jest również rozwijanie funkcji turystycznych KSSOF.</p> <p>Według danych GUS, w 2021 r. na terenie KSSOF działało 13 obiektów noclegowych, w których dostępnych było łącznie 835 miejsc. W 2021 r. udzielono noclegów 6 624 turystom zagranicznym, a ogólny stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie strzeleckim i kędzierzyńsko-kozielskim nie przekraczał 35%. W kontekście przyciągnięcia do KSSOF turystów z zagranicy, potrzebne są inwestycje w infrastrukturę noclegową wyższej jakości – hotelową, a z drugiej strony szersza promocja innych obiektów noclegowych wśród tej grupy. Ponad 95% osób przyjeżdżających z innych krajów wybiera nocleg w hotelu (lub obiekcie hotelowym). W KSSOF nie ma obiektów o standardzie 4- i 5-gwiazdkowym.</p> <p>Od dłuższego czasu obserwuje się ewolucję w zakresie preferencji dotyczących turystyki i form spędzania wolnego czasu. Współczesne podejście do podróżowania i rekreacji jest dynamiczne, często skupiając się na krótkotrwałych wycieczkach, w tym wyjazdach jednodniowych, które realizują cele edukacyjne lub rozrywkowe. Turystyka ta nie podlega już rygorom sezonowości, co skutkuje użytkowaniem obiektów i terenów turystycznych niemal przez cały rok. Region ten, dzięki doskonałej dostępności komunikacyjnej, jest łatwo dostępny dla mieszkańców zarówno Dolnego, jak i Górnego Śląska. Zasoby kulturowe, historyczne, społeczne i naturalne czynią ten obszar idealnym do dalszego rozwoju oraz współpracy w obszarze turystyki stacjonarnej, w tym agroturystyki, turystyki zdrowotnej i uzdrowiskowej, a także zaawansowanej turystyki aktywnej, w tym pieszej, rowerowej, konnej, wodnej i edukacyjnej.</p> <p>KSSOF posiada duży potencjał do stania się centrum lokalizacji obiektów kulturalnych, wynikający z bogatego dziedzictwa historycznego oraz szerokiej oferty kulturalno-rekreacyjnej. Aby ten potencjał został w pełni wykorzystany dla rozwoju regionu, konieczna jest współpraca mająca na celu modernizację obiektów kultury i adaptację ich funkcji na potrzeby turystyki oraz rekreacji.</p>

	<p>Pogarszający się stan wielu zabytków i obiektów, które są świadectwem kulturowym, podkreśla konieczność ich natychmiastowego odnowienia. Zabytek w dobrym stanie nie tylko oddaje bogatą przeszłość i kulturową spuściznę regionu, ale również przyciąga licznych turystów. To, jak atrakcyjne turystycznie jest miejsce, często zależy od kondycji i wyglądu obiektów kulturalnych. Miejsca unikatowe i dobrze utrzymane przyciągają więcej gości, co przekłada się na ekonomiczne plusy dla Subregionu.</p> <p>Aby maksymalnie wykorzystać możliwości tych obiektów dla turystyki, ważne jest nie tylko ich renowacja, ale również rozwijanie wokół nich oferty kulturalnej i rozrywkowej, np. poprzez organizowanie eventów, warsztatów czy wystaw, które uatrakcyjnią turystom pobyt i zachęcą ich do dłuższego zatrzymania się w regionie.</p> <p>Kreowanie tematycznych tras turystycznych łączących różnorodne obiekty dziedzictwa kulturowego może stanowić dodatkowy atut dla zwiedzających. Takie trasy oferują zorganizowaną i spójną podróż przez historię i kulturę regionu. Holistyczne podejście do renowacji i promocji dziedzictwa kulturowego nie tylko zabezpieczy te bezcenne miejsca, ale również zwiększy atrakcyjność turystyczną całej okolicy.</p> <p>Pozytywny i atrakcyjny wizerunek jest istotny dla wzrostu atrakcyjności osiedleńczej regionu. Planowanie przestrzenne powinno iść w parze z intensywnymi działaniami promocyjnymi. Budując markę KSSOF w oparciu o jego główne atuty rozwojowe, można kształtować wizerunek obszaru jako zintegrowanego przestrzennie, gospodarczo i społecznie. Partnerzy regionu powinni najpierw stworzyć strategię promocji bazującą na regionalnych zasobach, a następnie współpracować i budować wspólną markę, aby przyciągnąć turystów i inwestorów. Efektywne tworzenie marki terytorialnej Subregionu wymaga wykorzystania dostępnych zasobów i potencjałów, koncentrując się na intensywnej promocji.</p>
<p>Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027</p>	<p>Priorytet 10 Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie – 4 subregiony</p>
<p>Zasięg terytorialny</p>	<p>gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
<p>Typy przedsięwzięć</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu), • Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów. • Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Województwo Opolskie
Wskaźniki produktu:	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p> <p>Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu:	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Tryb wyboru projektów	Niekonkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 11 Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie

Cel operacyjny 11	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie
Uzasadnienie	<p>Turystyka jest ważnym elementem rozwoju gospodarczego regionu, gdyż od jej funkcjonowania zależy istnienie wielu sektorów. Oferta turystyczna podlega jednak ciągłej ewolucji, a głównym motorem tych zmian są wymagania turystów. W celu wykorzystania posiadanego potencjału turystycznego niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury noclegowej oraz gastronomicznej turystom odwiedzającym atrakcje kulturowe oraz przyrodnicze, a także infrastruktury aktywnego wypoczynku, urozmaicającego pobyt na obszarze funkcjonalnym.</p> <p>Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny pełen jest atrakcji turystycznych, które przy odpowiedniej promocji oraz rewitalizacji są w stanie przyciągać turystów. Szczególnie miejsce zajmuje w KSSOF Góra św. Anny, która jest jednym z bardziej rozpoznawalnych miejsc w województwie opolskim. Ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe utworzono w Górze św. Anny w 1988 r. Park Krajobrazowy, a całokształt wartości przyrodniczo-krajobrazowych, kulturalnych, architektonicznych, historycznych i religijnych sprawiły, iż 14 kwietnia 2004 r. rozporządzeniem Prezydenta RP Góra św. Anny została uznana za „Pomnik historii, jako komponowany krajobraz kulturowo - przyrodniczy” – pierwszy w województwie opolskim. Tym samym Sanktuarium na Górze św. Anny znalazło się wśród 30 najcenniejszych obiektów i zespołów zabytkowych w Polsce, co zainicjowało starania o wpisanie na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Od 2010 r. Góra św. Anny posiada status geoparku.</p> <p>Aktualnie Góra Św. Anny, mimo wypracowanej marki centrum turystyczno-pielgrzymkowego, nie jest jednak dostosowana do rosnącego ruchu turystycznego i pielgrzymkowego. Przede wszystkim w złym stanie jest jej infrastruktura drogowa i parkingowa. Dobrej kondycji jest infrastruktura tzw. sakralna, ale już otoczenie tych obiektów jest złej jakości. Na szczególną uwagę zasługuje brak dostosowania obszaru dla osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich. Poprawa jakości infrastruktury Góry Św. Anny wpłynęłaby pozytywnie na rozwój samorządów KSSOF, stając się kołem zamachowym rozwoju lokalnego okolicznych gmin i powiatów.</p> <p>Poza Górą Św. Anny, do najważniejszych atrakcji turystycznych KSSOF o charakterze historycznym należą: liczne kościoły i kapliczki, ruiny zamków, starówki i mury obronne miast. Wskazać tu można w szczególności na stare miasto i planty miejskie, wodociągowe wieże ciśnień, ruiny zniszczonego podczas II wojny światowej Zamku Piastów opolskich czy fortyfikacje ziemno-murwane twierdzy Koźle w Kędzierzynie-Koźlu, Kościół parafialny pod wezwaniem św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej w Koźlu, Kanał Kłodnicki, dwór i park w Sławięcicach, fragmenty murów miejskich, baszta i ruiny zamku w Strzelcach Opolskich – wszystkie są warte zachowania, udostępnienia i wykorzystania na cele turystyczne.</p> <p>Obecnie jednak stan techniczny wielu pojedynczych obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego jest zły, co kwalifikuje je do renowacji. Dobra kondycja zabytków jest elementem stanowiącym o atrakcyjności turystycznej obszaru, przekładając się na zainteresowanie nim potencjalnych turystów. Dla stworzenia kompletnego produktu turystycznego w oparciu o obiekty kulturowego dziedzictwa kluczowe jest więc z jednej strony ich rewitalizowanie, z drugiej zaś zapewnienie na bazie wyremontowanych obiektów atrakcyjnej oferty kulturalno-rozrywkowej. Kluczowym działaniem jest również tworzenie tematycznych szlaków turystycznych w oparciu o cenne zasoby dziedzictwa kulturowego KSSOF.</p>

Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie – 4 subregiony
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu), • Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów. • Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Województwo Opolskie
Wskaźniki produktu:	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem
Wskaźniki rezultatu:	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Tryb wyboru projektów	Niekonkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 12 Poprawa efektywności energetycznej w Kędzierzyńsko-Strzeleckim Obszarze Funkcjonalnym

Cel operacyjny 12	Poprawa efektywności energetycznej w Kędzierzyńsko-Strzeleckim Obszarze Funkcjonalnym
Uzasadnienie	<p>Poprawa efektywności energetycznej w obszarze obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budownictwa pasywnego, jak również działań związanych z wykonywaniem uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza czy podnoszeniem świadomości i wiedzy wśród różnych grup w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym wynikają ze ściśle określonych potrzeb i problemów identyfikowanych w ramach KSSOF. Wskazać tu przede wszystkim należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 46% mieszkańców, a w powiecie strzeleckim ok. 12%. Pozostałe 88% potrzeb cieplnych jest zaspokajane przez kotłownie lokalne i zakładowe oraz indywidualne paleniska. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w KSSOF wynosi zaledwie 40,6%. W związku z tym konieczne jest wykorzystywanie do ogrzewania zabudowy pieców na paliwa stałe, w tym przede wszystkim kopalne paliwa stałe. Działania związane z termomodernizacją umożliwią zastosowanie kompleksowych rozwiązań umożliwiających wymianę źródeł ciepła na charakteryzujące się większą efektywnością, jak również ograniczające emisję szkodliwych substancji do środowiska. 2. Głównym problemem subregionu w zakresie zanieczyszczenia powietrza jest ponadnormatywny poziom pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu. Bezpośrednio jest to związane z ciągle niedostateczną modernizacją energetyczną obiektów użyteczności publicznej, co skutkuje znaczną emisją gazów cieplarnianych do atmosfery i wysokie zapotrzebowanie na energię do ogrzania budynków. Niezmodernizowane, nieocieplone budynki powodują duże straty ciepła, co obniża efektywność energetyczną w KSSOF, a koszty eksploatacji budynków są wyższe. Istotną kwestią jest także efektywne zarządzanie energią. <p>Cel został zidentyfikowany w oparciu o zgłaszanie przez poszczególne samorządy wchodzące w skład KSSOF potrzeby w tym zakresie oraz wypracowany podczas spotkań, warsztatów prowadzonych w ramach tworzenia strategii. Zidentyfikowano potencjalne projekty skupiające się na działaniach przewidzianych w obszarze celu.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim Działanie 2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim Działanie 2.7 Instrumenty finansowe w obszarze środowiska</p>
Zasięg terytorialny	<p>gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki</p>
Typy przedsięwzięć	<p>Dla działania 2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. • Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym będące w zasobach gminnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo

podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych

- Wsparcie w zakresie wykonywania uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza, tj.:
 - wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców i systemu wsparcia wzorowanego na projekcie LIFE (punkty obsługi beneficjenta programu Czyste powietrze w każdej gminie, promowanie wykorzystania OZE u mieszkańców i „zielonej energii” w budynkach użyteczności publicznej, inwentaryzacja źródeł ogrzewania) - działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego,
 - działania edukacyjne realizowane na poziomie lokalnym w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu (działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego), wyposażenie straży gminnych i międzygminnych w celu kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych (zakup urządzeń wspomagających prowadzenie kontroli pieców i spalanych w nich paliw),
- Budowa pasywnych obiektów użyteczności publicznej, o zapotrzebowaniu na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok.
- Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego).

Dla działania 2.7:

- Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE.
- Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej
- Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych
- Modernizacja oświetlenia ulicznego
- Budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)
- Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci.

Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii elektrycznej:

- wiatr: nie więcej niż 5 MWe,
- biomasa: nie więcej niż 5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.

- Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii cieplnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biomasa: nie więcej niż 5 MWth, – promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWth, – geotermia: nie więcej niż 2 MWth, – biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth. <p>Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magazyny energii OZE i niezbędna infrastruktura odbioru i dystrybucji wyprodukowanej energii. • Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne).
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	<p>Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)</p> <p>Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE</p> <p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków</p> <p>Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE</p> <p>Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej</p> <p>Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)</p> <p>Szacowana emisja gazów cieplarnianych</p> <p>Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji pyłu zawieszzonego PM10</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja, Instrumenty finansowe połączone z dotacją w ramach jednej operacji: pożyczka z częściowym umorzeniem

- Cel operacyjny 13 Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu

Cel operacyjny 13	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
Uzasadnienie	<p>Postępujący kryzys klimatyczny jest problemem globalnym, a negatywne skutki związanych z nim zmian stanowią zagrożenie również dla mieszkańców KSSOF. Wraz ze zmianami klimatycznymi nasilają się zjawiska suszy, powodzi i podtopień oraz silnych wiatrów, które wymagają nie tylko organizacji sprawnego systemu reagowania na pojawiające się problemy, ale również wdrażania rozwiązań ukierunkowanych na zapobieganie ich występowaniu w przyszłości. Interwencja w tym zakresie jest o tyle istotna, iż ekstremalne zjawiska pogodowe związane z postępującym kryzysem klimatycznym mają często ponadlokalny charakter i stanowią zagrożenie dla obszaru obejmującego więcej niż jedną gminę.</p> <p>Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych województwa opolskiego, które mają bezpośrednie przełożenie również na KSSOF, zaliczyć należy nierównomiernie rozwiniętą sieć hydrograficzną dorzecza Górnej Odry (której zasoby wodne są niższe o ok. 30% od zasobów dorzecza Górnej Wisły), skutkiem czego przepływająca przez region Odra należy do rzek najmniej zasobnych w Środkowej Europie. Dodatkowo niewystarczające zdolności retencyjne, w tym dla potrzeb rolnictwa (obszar funkcjonalny w największym stopniu stanowią użytki rolne oraz leśne), wymagają szeregu działań interwencyjnych, włączając w to zwiększanie retencji naturalnej i sztucznej. Szczególne znaczenie mają tutaj również działania związane z przeciwdziałaniem skutkom suszy. Według klas łącznego zagrożenia suszą, teren KSSOF w znacznym stopniu zakwalifikowany został jako umiarkowanie lub silnie zagrożony – problem dotyczy przede wszystkim centralnej części obszaru. Susza, poza wpływem na kształtowanie warunków wodnych w KSSOF, warunkuje poziom bezpieczeństwa mieszkańców ze względu na zwiększone ryzyko zagrożenia pożarami, dlatego szczególnie istotne jest wspieranie działalności jednostek ratowniczo-gaśniczych.</p> <p>Obszar KSSOF zabezpieczają 3 Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze, 2 jednostki podległe Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kędzierzynie-Koźlu oraz 1 jednostka podległa Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.</p> <p>Zgodnie z informacjami ujętymi w KSRG jednostki OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-gaśniczego to: Bierawa (2 jednostki), Cisek (2 jednostki), Kędzierzyn-Koźle (5 jednostek), Pawłowiczki (1 jednostka), Polska Cerekiew (1 jednostka), Reńska Wieś (2 jednostki), Jemielnica (3 jednostki), Kolonowskie (2 jednostki), Leśnica (4 jednostki), Strzelce Opolskie (3 jednostki), Ujazd (2 jednostki), Zawadzkie (2 jednostki).</p> <p>Obszar KSSOF narażony jest również na występowanie powodzi i podtopień. Co więcej, powiat kędzierzyńsko-kozielski jest jednym z powiatów najbardziej zagrożonych powodzią opadowymi na terenie województwa opolskiego. Największe zagrożenie powodziowe stwarza rzeka Odra, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $Q=10\%$ (raz na 10 lat). Na odcinku Odry powyżej Kędzierzyna-Koźla, gdzie koryto rzeki jest wąskie, zarośnięte drzewami i krzakami, dochodzi do podpiętrzania wód, a co za tym idzie zalewania m.in. terenów gminy Reńska Wieś i Cisek. Zagrożenie powodziowe występuje także ze strony rzek Kłodnicy oraz Małej Panwi, gdzie zagrożenie powodziowe jest średnie – $Q=1\%$, raz na 100 lat (Mała Panew) lub niskie – $Q=0,2\%$, raz na 500 lat (Kłodnica).</p> <p>Rzeki na obszarze KSSOF, w szczególności Odra, wykazują w warunkach naturalnych znaczne wahania przepływów. Reagują zarówno na wiosenne roztopy i kruszenie kry, jak i na letnie opady rozlewne. Duży wpływ na ograniczenie zasięgu powodzi roztopowych ma odpowiednia drożność rowów melioracyjnych.</p>

Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim. Działanie 2.3 Zapobieganie zagrożeniom klimatycznym.
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, w tym opracowanie planów adaptacji miast do zmian klimatu. • Projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach. • Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach. • Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy. • Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych. • Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk. • Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych. • Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów, zwłaszcza związanej z magazynowaniem wody oraz systemami obserwacyjno-alarmowymi.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy regionu, przedsiębiorcy, służby publiczne.
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, organizacje pozarządowe
Wskaźniki produktu:	<p>Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych</p> <p>Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof</p> <p>Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Liczba inicjatyw dotyczących zielononiebieskiej infrastruktury</p> <p>Liczba kompleksowych kampanii edukacyjnych</p> <p>Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami</p>
Wskaźniki rezultatu:	<p>Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi mi pożarami</p> <p>Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 14 Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej

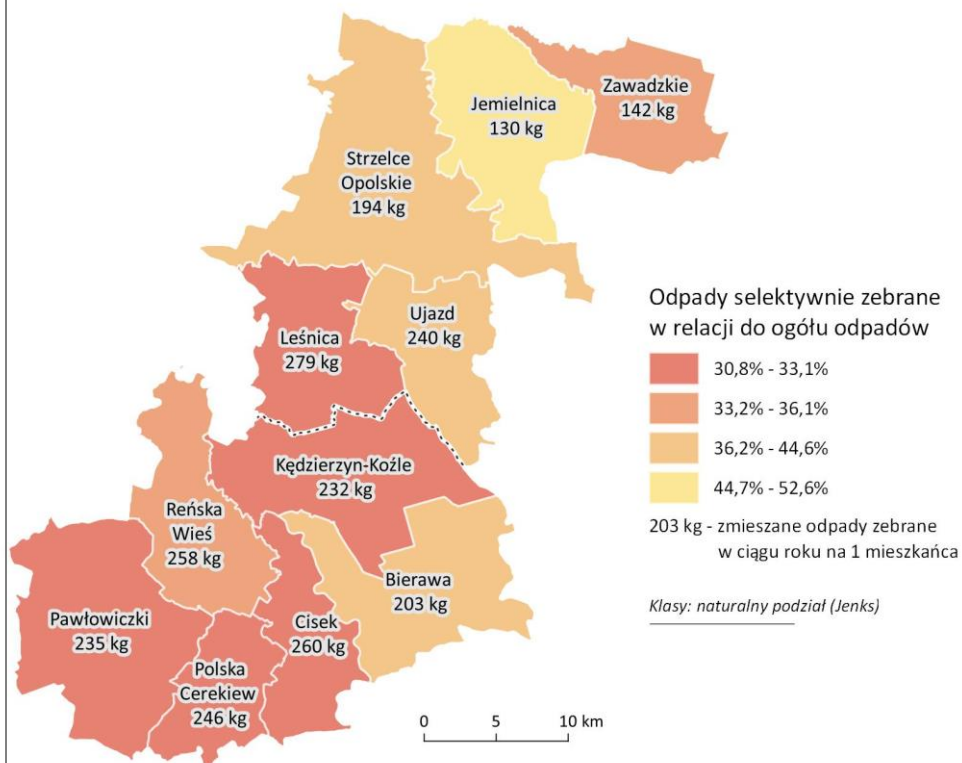
Cel operacyjny 14	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej
Uzasadnienie	<p>Rozbudowa systemu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej dotyczy części gminy subregionu. Związane jest to przede wszystkim z występowaniem na jego terenie obszarów nie objętych tym systemem. Na terenie KSSOF działa obecnie 21 oczyszczalni ścieków ogółem i 8 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Strzelce Opolskie i Zawadzkie). Z oczyszczalni ścieków w 2020 r. korzystało 87,76% ludności KSSOF. Oznacza to, iż około 12% mieszkańców ciągle nie może korzystać ze zbiorowego. Zaspokojenie potrzeby w tym obszarze ma znaczenie cywilizacyjne, ale również powiązane jest stanem środowiska naturalnego. Nieszczelne zbiorniki, do których odprowadzane są często ścieki stanowią realne zagrożenie dla przyrody, w szczególności cieków oraz zbiorników wody. Sytuację tę należy traktować jako szczególnie istotny ze względu na cechy środowiska przyrodniczego KSSOF - jego duże zróżnicowanie i zmienność przestrzenna. Na system przyrodniczy składają się tutaj struktury dolinne Odry i jej dopływów (w tym Małej Panwi, Jemielnicy i Kłodnicy) oraz obszary koncentracji zasobów przyrodniczych w postaci różnorodnych form ochrony przyrody. Spójność tych systemów z otoczeniem zapewniają korytarze ekologiczne (w szczególności Doliny Odry – o randze międzynarodowej). Kluczowe znaczenie nie tylko dla KSSOF, ale całego województwa, mają zasoby wód podziemnych, jakie zgromadzone są w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Na terenie KSSOF występuje 5 GZWP. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tych zbiorników wynoszą 50-300 tys. m³/24h. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF niemal 36 tys. hektarów, co stanowi 27% powierzchni KSSOF. Działania w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków realizowane będą zgodnie z KPOŚK.</p> <p>Wskazane zmienne podkreślają znaczenie prowadzenia właściwej gospodarki wodno-ściekowej oraz niwelowanie potencjalnych zagrożeń środowiskowych. Cel został zidentyfikowany w oparciu o zgłaszanie przez poszczególne samorządy wchodzące w skład KSSOF potrzeby w tym zakresie oraz wypracowane podczas spotkań, warsztatów prowadzonych w ramach tworzenia strategii. Zidentyfikowano potencjalne projekty skupiające się na działaniach przewidzianych w obszarze celu.</p>
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	<p>Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim. Działanie 2.5 Gospodarka wodno-ściekowa</p>
Zasięg terytorialny	gmina Polska Cerekiew
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. • Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach. • Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych. • Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu, przedsiębiorcy, JST
Główne typy beneficjentów zgodne z obowiązującym FEO 2021- 2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzenia ścieków

	Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków
Wskaźniki rezultatu:	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 15 Efektywne gospodarowanie odpadami

Cel operacyjny 15	Efektywne gospodarowanie odpadami
-------------------	-----------------------------------

Według danych GUS w 2020 r. na terenie KSSOF zebrano łącznie 59 589,75 Mg odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wynosi 377 kg na 1 mieszkańca rocznie. 88% odpadów pochodzi z gospodarstw domowych. W porównaniu z latami poprzednimi, masa zebranych odpadów zmieszanych rośnie.

Uzasadnienie

Biorąc pod uwagę odpady zmieszane, na obszarze KSSOF, zebrano łącznie 29 163 tony w 2020 r. Najwięcej zmieszanych odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. zebrano w gminie Bierawa – 198 kg/os. Gmina ta jednocześnie oznacza się jedna z najniższych efektywności selekcji odpadów – 51,5% ogółu odpadów komunalnych zebrano w sposób selektywny. Gorzej wypadają jedynie Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie – kolejno 44% oraz 49,2%. Najlepszym udziałem odpadów zebranych selektywnie charakteryzują się gminy: Polska Cerekiew (65,3%), a także Reńska Wieś (63,5%).

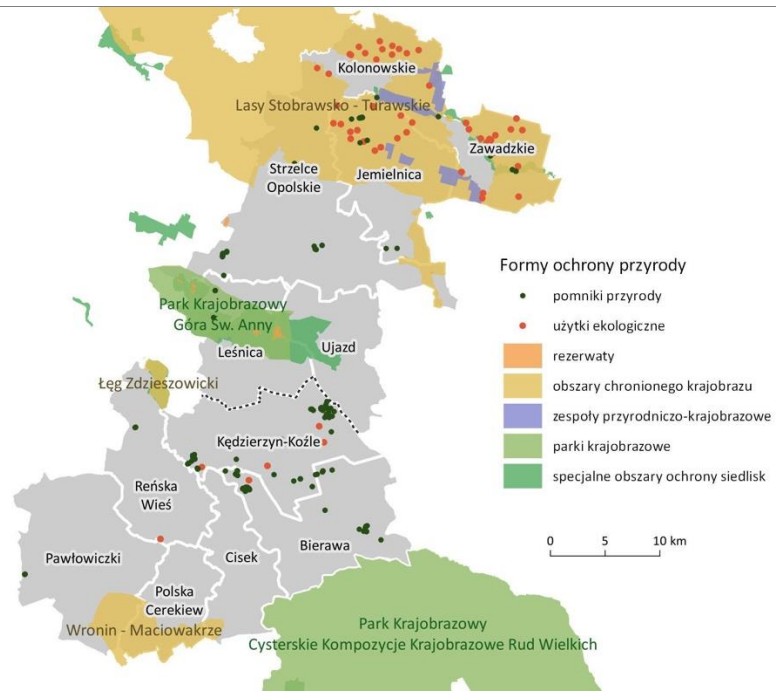
Podsumowując powyższe dane wskazać należy, iż kluczowe potrzeby gmin wchodzących w skład KSSOF skupiają się na stworzeniu infrastruktury usprawniającej system selektywnej zbiórki odpadów, intensyfikację starań zwiększających udział odpadów selektywnych w ogólnej ilości odpadów, poprzez działania usprawniające istniejący system oraz promocję i edukację odpowiedzialnych zachowań w tym obszarze. Jednocześnie należy zauważyć, że gospodarka obiegu zamkniętego wymaga na terenie KSSOF działań inicjujących i wspierających rozpoczęcie zasadniczej zmiany w zakresie myślenia o wytwarzaniu odpadów, jak i dalszego ich wykorzystywania.

Biorąc pod uwagę powyższe dane, szeroko rozumiana gospodarka odpadami jest istotnym elementem łączącym gminy głównie w zakresie potrzeb inwestycyjnych. Restrykcyjne regulacje prawne i uwarunkowania środowiskowe implikują konieczność współdziałania w zakresie skutecznego rozwiązywania problemów, w tym również tych dotyczących obszaru odpadów komunalnych.

	Cel został zidentyfikowany w oparciu o zgłaszanie przez poszczególne samorzady wchodzące w skład KSSOF potrzeby w tym zakresie oraz wypracowane podczas spotkań, warsztatów prowadzonych w ramach tworzenia strategii. Zidentyfikowano potencjalne projekty skupiające się na działaniach przewidzianych w obszarze celu.
Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim. Działanie 2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania). • Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste. • Profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno- ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny. • Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu, przedsiębiorcy, JST
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów
Wskaźniki rezultatu:	Odpady poddane recyklingowi Odpady zbierane selektywnie
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

- Cel operacyjny 16 Ochrona bioróżnorodności

Cel operacyjny 16	Ochrona bioróżnorodności														
<p>Uzasadnienie</p>	<p>Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych zaliczyć należy znaczną bioróżnorodność i zróżnicowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, wyrażoną ilością i powierzchnią form objętych prawną ochroną przyrody. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF niemal 36 tys. hektarów, co stanowi 27% powierzchni KSSOF. Jednocześnie obszary chronione czy szerzej środowisko naturalne obszaru poddawane jest rosnącej antropopresji.</p> <p>Pokrycie gmin formami ochrony przyrody</p> <table border="1"> <tr> <td>0,1% - 5,3%</td> </tr> <tr> <td>5,4% - 26,1%</td> </tr> <tr> <td>26,2% - 71,9%</td> </tr> <tr> <td>72,0% - 81,9%</td> </tr> </table> <p><i>Klasy: naturalny podział (Jenks)</i></p> <table border="1"> <tr> <td>Polska</td> <td>32,3%</td> </tr> <tr> <td>woj. opolskie</td> <td>27,6%</td> </tr> <tr> <td>KSSOF</td> <td>27,1%</td> </tr> <tr> <td>p. strzelecki</td> <td>45,1%</td> </tr> <tr> <td>p. kędzierzyńsko-kozielski</td> <td>7,1%</td> </tr> </table> <p>W szczególności wskazać należy, iż na terenie KSSOF znajduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 obszarów Natura 2000 (Góra Świętej Anny – PLH160002; Dolina Małej Panwi – PLH160008; Łęg Zdieszowicki – PLH160011; Stawy Pluderskie – PLH160021; Kamień Śląski – PLH160008) • Park Krajobrazowy Góra Św. Anny; • 7 rezerwatów przyrody; • 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych; • 3 obszary chronionego krajobrazu; • 55 użytków ekologicznych; • 116 pomników przyrody. 	0,1% - 5,3%	5,4% - 26,1%	26,2% - 71,9%	72,0% - 81,9%	Polska	32,3%	woj. opolskie	27,6%	KSSOF	27,1%	p. strzelecki	45,1%	p. kędzierzyńsko-kozielski	7,1%
0,1% - 5,3%															
5,4% - 26,1%															
26,2% - 71,9%															
72,0% - 81,9%															
Polska	32,3%														
woj. opolskie	27,6%														
KSSOF	27,1%														
p. strzelecki	45,1%														
p. kędzierzyńsko-kozielski	7,1%														

Dodatkowo dane Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wskazują, że na obszarze KSSOF zlokalizowanych jest 21 zabytkowych (przyrodniczych) obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków.

Występowanie obszarów chronionych powiązane jest bezpośrednio z występowaniem licznych gatunków roślin i zwierząt podlegających różnicowanej ochronie.

Obszar KSSOF jednocześnie poddawany jest, jak wskazano wyżej antropopresji. Wyraża się ona między innymi rozwiniętym przemysłem.

Emisja zanieczyszczeń w 2018 r. z zakładów szczególnie uciążliwych występujących w KSSOF wyniosła: 244 tony zanieczyszczeń pyłowych oraz 1 556 tys. ton zanieczyszczeń gazowych. Najbardziej uciążliwe dla jakości powietrza zakłady znajdują się w Kędzierzynie-Koźlu, gdzie emituje się 70% zanieczyszczeń pyłowych oraz 81% zanieczyszczeń gazowych.

Czynnikiem, który ma rosnące znaczenia w gospodarce obszaru jest systematycznie rozwijająca się turystyka, w znacznej mierze bazującą na atrakcyjności środowiska naturalnego. Dodatkowo różne formy turystyki przenikają się w obszarach chronionych. Nie jest to tylko turystyka aktywna ale również np. turystyka pielgrzymkowa. Na terenie KSSOF znajduje się Góra św. Anny najważniejsze centrum pielgrzymkowe na terenie Górnego Śląska obok Sanktuarium w Piekarach Śląskich. Ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe utworzono w Górze św. Anny w 1988 r. Park Krajobrazowy, a całokształt wartości przyrodniczo-krajobrazowych, kulturalnych, architektonicznych, historycznych i religijnych sprawiły, iż 14 kwietnia 2004 r. rozporządzeniem Prezydenta RP Góra św. Anny została uznana za „Pomnik historii, jako komponowany krajobraz kulturowo - przyrodniczy” – pierwszy w województwie opolskim. Pokazuje to w jak zróżnicowany sposób korzysta się z lokalnego środowiska i w jaki sposób powstają zróżnicowane, niestety często negatywne oddziaływania, które zmuszają do podejmowania środków prowadzących do zmniejszania negatywnego oddziaływania na obszary i gatunki chronione ze strony ludzi oraz przemysłu.

Cel został zidentyfikowany w oparciu o zgłaszanie przez poszczególne samorządy wchodzące w skład KSSOF potrzeby w tym zakresie oraz wypracowane podczas spotkań, warsztatów prowadzonych w ramach tworzenia strategii. Zidentyfikowano potencjalne projekty skupiające się na działaniach przewidzianych w obszarze celu.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Oś Priorytetowa/ działanie/ Programu FEO 2021 – 2027	Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim. Działanie 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej
Zasięg terytorialny	gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, gmina Kolonowskie, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerekiew, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki
Typy przedsięwzięć	<ul style="list-style-type: none"> • Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie gatunków inwazyjnych obcych. • Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizacja i wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, inwentaryzacja przyrodnicza, rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich (np. parki miejskie, ekoparki) oraz w centra ochrony bioróżnorodności. • Ograniczenie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo. • Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej. • Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska. • Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury służącej celom ochrony bioróżnorodności wraz z niezbędnym zapleczem. • Działania z zakresu edukacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej.
Główne grupy docelowe zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Mieszkańcy subregionu, przedsiębiorcy, JST
Główne typy beneficjentów zgodnie z obowiązującym FEO 2021-2027	Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego
Wskaźniki produktu:	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej</p> <p>Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną</p> <p>Liczba wspartych form ochrony przyrody</p> <p>Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi</p> <p>Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia</p> <p>Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony</p> <p>Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów</p>

	Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu:	<p>Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną</p> <p>Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne</p> <p>Liczba przedsięwzięć proekologicznych</p> <p>Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej</p> <p>Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza</p> <p>Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne</p>
Tryb wyboru projektów	Konkurencyjny
Forma wsparcia	Dotacja

5.5. Komplementarność opracowania

Realizacja instrumentu IIT w KSSOF zgodnie z Programem Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 odbywać się będzie w ramach priorytetu 10 Fundusze europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego i celu szczegółowego (ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskich. Wsparcie będzie realizowane w ramach Celu Polityki 5 (CP5) Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych będzie realizowane w oparciu o instrumenty terytorialne, które zostaną uzupełnione o odpowiednie działania z:

1. CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej
2. CP3 Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności
3. CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych (EFS)

Polityka wspierania obszarów funkcjonalnych skupia się w obrębie Funduszy Europejskich w ramach CP5, województwo opolskie dodatkowo wzmocnia ten proces w ramach dodatkowych trzech celów polityki. Wynika to z programowania rozwoju regionu w oparciu o subregiony. Takie podejście wynikające w pierwszej kolejności ze Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030, jest kontynuacją działań podejmowanych w poprzednim okresie programowania 2014 – 2020.

Przedstawione podejście odnajduje swoje odzwierciedlenie w szczegółowych zapisach FEO 2021-2027. Ich wskazanie w tym miejscu uznaje się za konieczne ze względu na operacyjny charakter Strategii IIT. Skupia się ona wokół konkretnych typów projektów. Wskazać można zatem następujące działania konkretyzujące wymienione cele polityki:

I Europejskie Fundusz Rozwoju Regionalnego

1. Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim
 - b. 2.7 Instrumenty finansowe w obszarze środowiska
 - c. 2.3 Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu
 - d. 2.4 Gospodarka wodno-ściekowa
 - e. 2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym
 - f. 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej
2. Priorytet 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 3.1 Mobilność miejska
3. Priorytet 4 Fundusze Europejskie na rzecz spójności i dostępności komunikacyjnej województwa opolskiego, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 4.2 Mobilność mieszkańców
4. Priorytet 10 Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:

- a. 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejski
- 4 subregiony
- b. 10.6 Europejska Inicjatywa Społeczna – 4 subregiony

II Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

1. Priorytet 5 Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 5.6 Edukacja przedszkolna
 - b. 5.7 Kształcenie ogólne
 - c. 5.10 Edukacja włączająca
2. Priorytet 6 Fundusze Europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
 - b. 6.8 Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży
3. Priorytet 7 Fundusze Europejskie wspierające usługi społeczne i zdrowotne w opolskim
7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa

Spośród wymienionych powyżej działań wynikających z FEO 2021-2027 dedykowanym Subregionowi Kędzierzyńsko-Strzeleckiemu, **obligatoryjnie** wdrażane przez instrumenty terytorialne muszą pozostać interwencje w zakresie:

- Priorytetu 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego;
- Priorytetu 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego FEO 2021-2027 (opis ww. Priorytetu 3 stanowił będzie Załącznik nr 1 do Strategii IIT).

Pozostałe, wymienione powyżej, obszary dedykowane Subregionowi Kędzierzyńsko-Strzeleckiemu, w których IŻ FEO 2021-2027 dedykował alokację mają charakter **uzupełniający**.

Jak zostało to zaprezentowane, zakres wsparcia w ramach polityki wspierania obszarów funkcjonalnych jest znaczący. Celem przedmiotowego dokumentu jest ich operacjonalizacja poprzez przeniesienie problemów rozwojowych na rozwiązujące je konkretne typy przedsięwzięć.

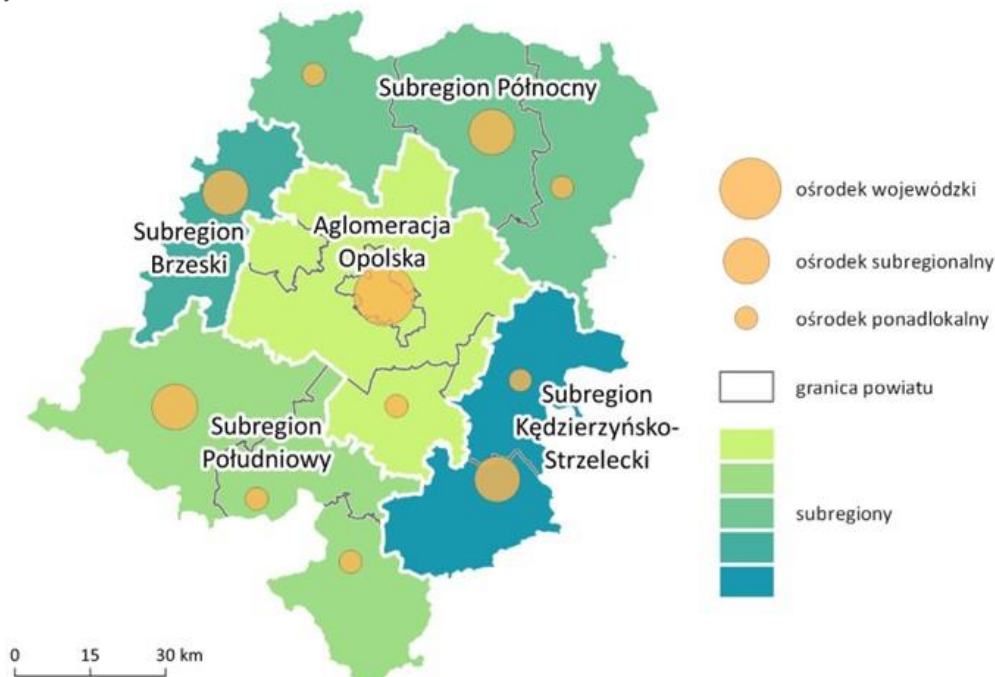
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Położenie administracyjne

Obszar wsparcia – Kędzierzyńsko-Strzelecki Obszar Funkcjonalny (KSSOF) - zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, jest jednym z pięciu wskazanych na terenie tego województwa subregionów. Znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej, która stanowi główną strukturę rozwojową województwa. Oprócz Aglomeracji Opolskiej, KSSOF sąsiaduje również z Subregionem Południowym i Północnym (w woj. opolskim) oraz z Subregionem Centralnym i Zachodnim (woj. śląskie). W obrębie KSSOF zlokalizowane są miasta: Kędzierzyn-Koźle, uznawane za ośrodek subregionalny oraz Strzelce Opolskie, definiowane jako ośrodek ponadlokalny.

Podmiotem Strategii jest Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego, a w konsekwencji członkowie w nim skupieni. Stowarzyszenie działa od 2016 r., w jego skład weszło 13 jednostek samorządu terytorialnego. Od marca 2021 r. Stowarzyszenie tworzy 14 jednostek – 12 gmin i 2 powiaty.

Grafika 1. Położenie KSSOF.

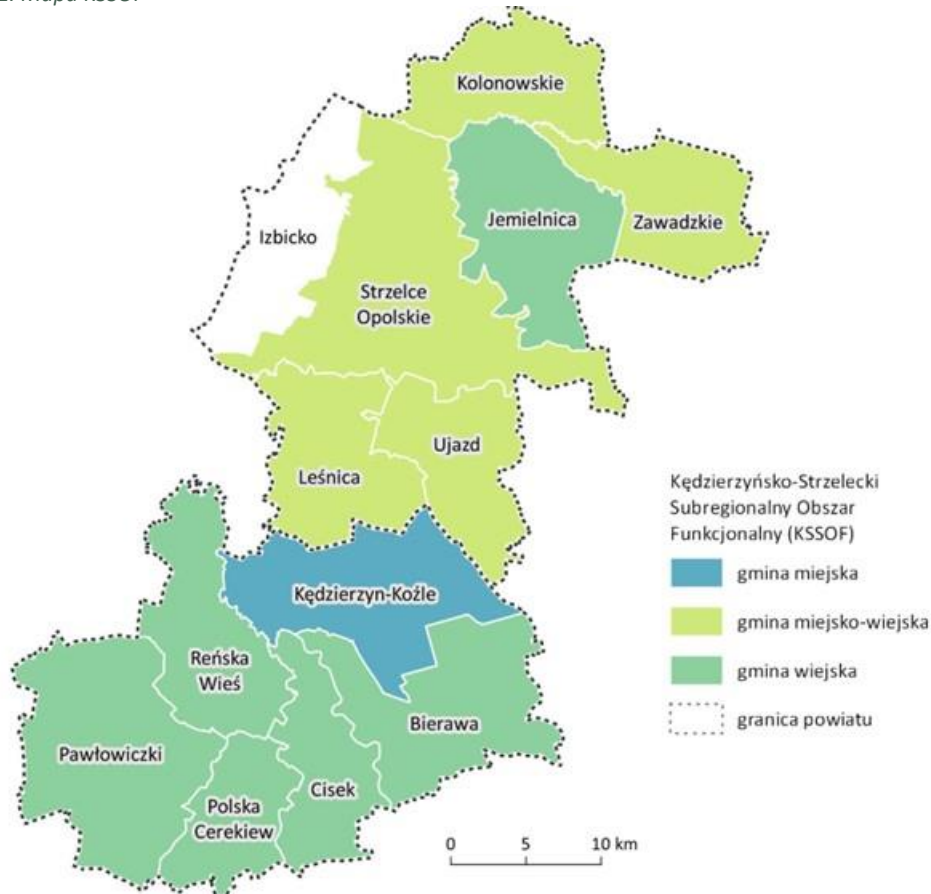

Źródło: Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregion Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.

Subregion obejmuje swoim zasięgiem gminy zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego – gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica oraz gmina Kolonowskie oraz wszystkie gminy położone w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – gmina Kędzierzyn-

Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki i gmina Polska Cerekiew. Partnerami Stowarzyszenia są również dwa wspomniane wcześniej powiaty: kędzierzyńsko-kozielski i strzelecki. Obszar KSSOF zajmuje łącznie powierzchnię 1 284 km², co stanowi 13,6% powierzchni województwa opolskiego. Charakterystyczną cechą tego subregionu jest obecność dwóch centrów wzrostu (miasta Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie).

Grafika 2. Mapa KSSOF

Źródło: Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregion Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.

Stowarzyszenie ma na celu przede wszystkim wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego, a także rozwój społeczno-gospodarczy członków KSSOF, realizowany poprzez:

- wspólne planowanie rozwoju - uzgadnianie i rozstrzyganie zagadnień rozwojowych,
- promowanie partnerskiego modelu współpracy jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów,
- podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych i społecznych,
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć prorozwojowych i wspólną realizację projektów.

6.2. Portret terytorialny – kluczowe powiązania gospodarcze, środowiskowe i społeczne

6.2.1. Portret Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego – ujęcie ogólne

1. Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego powstało w 2016 r. i powołane zostało przez 13 jednostek. Od marca 2021 r. tworzy je 14 jednostek, w skład których wchodzi 12 gmin oraz 2 powiaty.
2. W skład Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wchodzi jedna gmina miejska – Kędzierzyn-Koźle, 5 gmin miejsko-wiejskich: Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Kolonowskie i Zawadzkie oraz 6 gmin wiejskich: Bierawa, Cisek, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Reńska Wieś oraz dwa powiaty – strzelecki i kędzierzyńsko-kozielski.
3. Liczba ludności KSSOF wynosiła w 2022 r. 153 386 mieszkańców, co stanowiło 16,28% ogółu ludności zamieszkującej województwo opolskie. Miasta Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie skupiają 55% mieszkańców KSSOF. Kędzierzyn-Koźle - 55 172 osoby (prawie 36% ogólnej liczby mieszkańców KSSOF), Strzelce Opolskie - 29 283 mieszkańców (19,1% populacji KSSOF).
4. Tereny zlokalizowane w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim wchodzi w skład Katowickiej Strefy Ekonomicznej, są nimi: m. Kędzierzyn-Koźle, gm. Strzelce Opolskie i Ujazd.
5. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki jest jednym z 5 obszarów strategicznej interwencji wskazanych w strategii rozwoju województwa opolskiego. W jego skład wchodzi gminy, które zaliczane są do różnych typów wsparcia – ośrodki średniej wielkości oraz małe miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze i gminy zagrożone trwałą marginalizacją.
6. W strukturze przestrzennej województwa opolskiego, wyróżnia się 3 strefy, które nawiązują do specyficznych uwarunkowań przyrodniczych, występujących na ich terenie. Jedną z nich jest strefa centralna, w ramach której wyodrębniono dwa zewnętrzne obszary - zachodni (brzesko-grodkowski) i wschodni (kędzierzyńsko-strzelecki), jako obszary posiadające możliwości do rozwoju oraz intensyfikacji zagospodarowania.
7. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wskazane zostały różnego typu obszary funkcjonalne. W województwie opolskim funkcjonują cztery obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych. Jednym z nich jest Obszar Funkcjonalny Kędzierzyna-Koźla oraz gm. Bierawa, gm. Cisek, gm. Reńska Wieś, gm. Leśnica, gm. Ujazd, jednakże obszar ten nie jest tożsamy z funkcjonującymi porozumieniami terytorialnymi. W przypadku Kędzierzyna-Koźla, zinstytucjonalizowana współpraca prowadzona jest w ramach Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego (KSSOF), który wykracza poza granice Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.
8. Jednostki wchodzące w skład KSSOF określone zostały jako różnego rodzaju obszary funkcjonalne, m.in. gminy wiejskie zostały wskazane jako wiejskie obszary funkcjonalne, wymagające wsparcia

procesów rozwojowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na gminę Zawadzkie, klasyfikowaną jako obszar o najtrudniejszej sytuacji rozwojowej. Jako obszar problemowy o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług, warunkujących możliwości rozwojowe, wskazano gminę Jemielnica.

9. Na terenie KSSOF wskazane zostały również obszary kształtowania potencjału rozwojowego w oparciu o funkcję turystyczną (gm. Kolonowskie, Zawadzkie, Leśnica, Ujazd, Strzelce Opolskie) oraz obszary rozwoju nowych funkcji społeczno-gospodarczych.
10. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego powiaty – strzelecki i kędzierzyńsko-kozielski, zostały wskazane jako obszary problemowe, obszary depopulacji, na których w latach 2006-2016 odnotowano jeden z wyższych – powyżej 6% spadek liczby ludności.
11. Obszar Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego jest zróżnicowany wewnątrz. Na jego specyfikę składają się występujące tam negatywne zjawiska i problemy, ale również różnorodność potencjałów, zaczynając od produkcji przemysłowej, kończąc na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.

Poniższy rozdział zawiera syntetyczny opis wyników części diagnostycznej, która została przygotowana jako osobny dokument w ramach niniejszej strategii IIT. Zaprezentowane w tym rozdziale wnioski posłużyły do określenia założeń strategicznych i rozwojowych dla dokumentu strategii. Wyniki zaprezentowane poniżej zostały opracowane na podstawie wniosków z wizyt studyjnych, analizy desk research oraz bieżących kontaktów z samorządami tworzącymi subregion.

6.2.2. Sfera społeczna

Demografia

1. Liczbę ludności KSSOF, w latach 2018-2022, charakteryzował systematyczny spadek. W analizowanym okresie liczba mieszkańców KSSOF zmalała o 10 342 osoby. W efekcie, populacja zmniejszyła się o 6,3%, co o 1,85 pkt. proc. przewyższało analogiczny wskaźnik wyznaczony dla woj. opolskiego i o 4,64 pkt. proc. dla Polski. We wszystkich gminach KSSOF odnotowano spadek liczby mieszkańców, z czego najszybciej wyludnia się Miasto Kędzierzyn-Koźle, gdzie w okresie 2018-2022 liczba mieszkańców zmalała o 9,6%. W 2022 r. populacja KSSOF wynosiła nieco ponad 153 tys. osób.
2. Z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego największe znaczenie ma struktura społeczeństwa ze względu na wiek, a także zachodzące w tym obszarze zmiany. Struktura ekonomicznych grup wieku obszaru zbliżona jest do struktury województwa opolskiego, natomiast różni się od struktury krajowej, w szczególności niższym odsetkiem grupy osób w wieku przedprodukcyjnym. Ludność w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła 66,2 w 2022 r. dla KSSOF – wskaźnik ten był korzystniejszy w porównaniu do woj. opolskiego (68,3) i kraju (70,4).

3. Zmiany zachodzące w strukturze demograficznej populacji KSSOF w latach 2018-2022 wpisują się w ogólnokrajową tendencję starzenia populacji, jednak różnią się dynamiką tych przeobrażeń. Szczególnie dużym zagrożeniem dla obszaru jest ubytek ludności w wieku produkcyjnym, który wyniósł 9,8% w okresie 2018-2022 – więcej niż w woj. opolskim (-8,5%) i kraju (-4,7%) . Tak duży odpływ osób w wieku produkcyjnym świadczy zarówno o starzeniu się społeczności lokalnej jak i o emigracjach ludności w tym wieku. Zmniejszająca się liczba osób w tym wieku może powodować problemy na lokalnym rynku pracy (brak wystarczającej liczby potencjalnych pracowników). Negatywnym trendem demograficznym na obszarze KSSOF jest także zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (-1,8%) oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (0,3%).
4. Dynamika zmian liczby urodzeń w KSSOF w latach 2018-2022 wykazała spadek na poziomie 20,6%. W porównaniu zarówno do woj. opolskiego, jak i kraju, kształtowała się na podobnym poziomie, gdzie w woj. opolskim spadek liczby urodzeń wyniósł 21,0%, a w kraju 21,4%.
5. Wzajemna relacja urodzeń i zgonów, to obok migracji, kluczowy czynnik determinujący zjawisko depopulacji. W 2022 r. przyrost naturalny na terenie KSSOF był ujemny i wyniósł -906 osób, co po przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dało wartość -5,9. Przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń utrzymywała się (choć z różnym natężeniem) w latach 2018-2022 we wszystkich gminach KSSOF. W 2022 r. najniższy przyrost naturalny w KSSOF odnotowano w Gminie Polska Cerekiew (-8,5) oraz Gminie Kolonowskie (-8,2).
6. Analiza migracji ludności KSSOF unaoczniała relatywnie wysoki odpływ ludności z tego obszaru. Na terenie KSSOF utrzymuje się ujemne saldo migracji, które w 2022 r. wyniosło -495, co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje wartość -3,2. Dla porównania, w tym samym roku saldo migracji dla województwa wyniosło -1,3, a dla kraju 0,1.
7. Region opolski cechuje się także stosunkowo wysokim odpływem zagranicznym ludności w skali kraju. Województwo opolskie należy do regionów, które tracą kapitał ludzki także w wyniku migracji wewnętrznych – międzywojewódzkich. Występuje tutaj bezprecedensowa na skalę kraju, nierejestrowana emigracja, która powoduje, że faktyczna liczba mieszkańców województwa, może być znacznie mniejsza niż wskazują na to dane meldunkowe – dotyczy to także KSSOF.
8. Ruchy migracyjne zachodzące wewnątrz KSSOF koncentrują się głównie na suburbanizacji Strzelec Opolskich oraz Kędzierzyna-Koźła – obie gminy cechują się ujemnym saldem migracji. W 2022 r. najwyższe saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców odnotowano w Gminie Bierawa (4,4), Gminie Reńska Wieś (4,3) oraz Gminie Kolonowskie (4,2) – dwie pierwsze gminy sąsiadują z Miastem Kędzierzyn-Koźle, a ostatnia graniczy z Gminą Strzelce Opolskie. Najniższy wskaźnik salda migracji odnotowano w Gminie Leśnica (-6,9).

9. Obserwowane są znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Proces negatywnych zmian demograficznych wynika z jednej strony ze starzenia się ludności (co jest następstwem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia), z drugiej strony jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Na obszarze Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego tempo „kurczenia się” społeczeństwa jest szybsze niż w skali kraju i woj. opolskiego. Prognozy demograficzne GUS wskazują, że wszystkie gminy KSSOF odnotują w 2030 r. dalszy spadek liczby ludności.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

1. W woj. opolskim na 10 tys. mieszkańców przypada 46,1 łóżek w szpitalach ogólnych, czyli nieco więcej niż w kraju ogółem (44,4). Biorąc pod uwagę dostępne dane, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wskaźnik ten wyniósł 49,0, a w powiecie strzeleckim 21,9, co może wskazywać na zróżnicowaną dostępność opieki zdrowotnej na terenie KSSOF.
2. W KSSOF funkcjonują dwie placówki szpitalne - Szpital Powiatowy im. Prałata J. Glowatzkiego w Strzelcach Opolskich oraz Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu. W 2021 roku łóżka szpitalne zlokalizowane w obu powiatach KSSOF stanowiły około 13% wszystkich dostępnych miejsc w szpitalach województwa opolskiego.
3. W zakresie liczby przychodni prowadzonych przez samorząd są one dostępne jedynie w miastach powiatowych – Kędzierzynie-Koźlu (5 przychodni) oraz Strzelcach Opolskich (1 przychodnia). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba przychodni ogółem na terenie KSSOF wyniosła 88 w 2022 r.
4. Najwyższej liczby porad lekarskich na 1 000 mieszkańców w ramach opieki zdrowotnej udzielono w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Wskaźniki dla tych lokalizacji są znacznie wyższe niż w pozostałych jednostkach należących do KSSOF, ze względu na obecność placówek szpitalnych.
5. W zakresie liczby lekarzy i personelu medycznego, wskaźnik dla województwa jest niższy niż ogólnopolski, podobnie jak wskaźniki dla powiatów wchodzących w skład KSSOF. Zgodnie z danymi GUS ogólna liczba lekarzy w województwie opolskim wzrosła (porównując lata 2017 i 2021). W tym czasie wzrosła także liczba pielęgniarek pracujących w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim oraz strzeleckim.
6. Liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniosła 311 w 2021 r. – sytuacja ogółem była zatem korzystniejsza w stosunku do woj. opolskiego (336) i Polski (373). Najwyższy wskaźnik odnotowano w Gminie Jemielnica (409), a najniższy w Gminie Bierawa (116).
7. Do najczęstszych przyczyn przyznania pomocy społecznej na terenie KSSOF należały: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Widoczne jest także znaczne zróżnicowanie

pomiędzy wartością wskaźników dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego. Dominującą przyczyną przyznania pomocy społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim było ubóstwo, natomiast w powiecie strzeleckim długotrwała lub ciężka choroba.

8. Na terenie KSSOF w 2022 r. funkcjonowały 23 placówki stacjonarnej pomocy społecznej, z czego najwięcej w Gminie Strzelce Opolskie (6). W okresie 2018-2022 liczba miejsc w tych placówkach zwiększyła się o 28%. W KSSOF wzrasta liczba osób umieszczanych w domach pomocy społecznej, głównie ze względu na wzrost liczby seniorów. Ponadto obserwowane jest zwiększone zainteresowanie pomocą w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Problemem KSSOF w zakresie opieki społecznej jest m.in. brak zakładu opiekuńczo-leczniczego na terenie obszaru funkcjonalnego – brakuje miejsc dla osób przewlekle chorych, wymagających całodobowej pomocy.

Bezpieczeństwo

1. Przystępczość zarówno w powiecie strzeleckim jak i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim jest niższa niż w województwie opolskim. W latach 2018-2022 można zauważyć, że ogólna przystępczość w powiecie strzeleckim zmalała o 18%, natomiast w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wzrosła o 6,5%. W obu powiatach sukcesywnie maleje przede wszystkim liczba przystępstw o charakterze kryminalnym i gospodarczym, natomiast na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba przystępstw przeciwko mieniu.
2. W 2022 r. liczba przystępstw drogowych stwierdzonych przez Policję w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 1,6 w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i 2,1 w powiecie strzeleckim. Liczba wypadków w obu powiatach utrzymuje się na podobnym poziomie biorąc pod uwagę lata 2017-2021. Niepokojąca jest wartość wskaźnika dotyczącego ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków – w 2021 r. wskaźnik wyniósł 20,5 dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i 26,9 dla powiatu strzeleckiego, podczas gdy wskaźnik dla woj. opolskiego osiągnął wartość 15,1 a dla kraju 9,8. Oznacza to stosunkowo wysoką śmiertelność w wypadkach na terenie powiatów obejmujących m.in. KSSOF. Głównym powodem wypadków i kolizji na terenie KSSOF jest niski standard infrastruktury drogowej, w tym brak dwupasmowych arterii łączących część gmin.
3. W latach 2018-2022 w KSSOF wzrosła liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej – o 51,2%. Liczba pożarów w tym czasie uległa zmniejszeniu, jednakże znacząco wzrosła liczba miejscowych zagrożeń (o blisko 90%) – przede wszystkim spowodowanych przez silne wiatry i opady deszczu. Ze względu na zmiany klimatyczne, tego rodzaju zagrożenia będą coraz powszechniejsze, dlatego ważne jest przystosowanie KSSOF do tych zmian.
4. Na terenie KSSOF największe zagrożenie powodziowe stwarza rzeka Odra, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $Q=10\%$ (raz na 10 lat), zagrożenie powodziowe występuje także ze strony rzek Kłodnicy oraz Małej Panwi, gdzie zagrożenie

powodziowe jest średnie – Q=1%, raz na 100 lat (Mała Panew) lub niskie – Q=0,2%, raz na 500 lat (Kłodnica).

Edukacja

1. Większość szkół podstawowych z KSSOF (bez specjalnych i dla dorosłych) prowadzona była przez jednostki samorządu gminnego (95,2% ogółu w 2022 r.), co wiązało się z koniecznością ponoszenia wydatków na utrzymanie tych podmiotów. Oprócz jednostek samorządu gminnego, w grupie gestorów znajdowały się także organizacje społeczne i stowarzyszenia, które prowadziły 5 szkół, w tym 2 szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży, zlokalizowane w Strzelcach Opolskich i Kędzierzynie-Koźlu. Ponadto na terenie KSSOF działa 5 szkół specjalnych prowadzonych przez jednostki samorządu powiatowego.
2. W latach 2018-2021 liczba osób uczących się w szkołach podstawowych KSSOF (wszystkich typów) wzrosła o 4%, czyli więcej niż w województwie (3,2%) i kraju (2,6%). W 2021 r. liczba uczniów szkół podstawowych w KSSOF wyniosła nieco ponad 10 tys., natomiast liczba absolwentów tych szkół około 1,2 tys.
3. W 2021 r. na obszarze KSSOF funkcjonowało 9 liceów. W charakteryzowanej grupie szkół uczyło się 1 726 osób – o 3,8% więcej w porównaniu do 2017 r. W 2021 r. w KSSOF działało 6 techników, w których uczyło się 2 886 uczniów - o 23,7% więcej niż w 2017 r. Liczba absolwentów techników uległa jednak zmniejszeniu w okresie 2017-2021 o blisko 15%.
4. W 2021 r. na terenie KSSOF działało 14 szkół branżowych I stopnia (zawodowych), które zlokalizowane były w Kędzierzynie-Koźlu (6), Strzelcach Opolskich (4), Gminie Leśnica (3) i Gminie Zawadzkie (1). W szkołach tych, uczyło się łącznie 989 uczniów – o 20% więcej niż w 2017 r. Liczba absolwentów szkół branżowych zmalała o 18,2% w okresie 2017-2021.
5. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są szkoły policealne funkcjonujące w KSSOF – warto wspomnieć o Zespole Szkół Medycznych w Kędzierzynie-Koźlu, będącej jednostką samorządu województwa opolskiego. Szkoła ta kształci w zawodzie m.in. opiekuna medycznego, na który zapotrzebowanie będzie wzrastać ze względu na starzenie się społeczności lokalnej.
6. Do 2020 r. w Kędzierzynie-Koźlu działała filia Politechniki Opolskiej, która ze względu na brak chętnych do studiowania została zlikwidowana. Na terenie KSSOF nie funkcjonuje obecnie żadna szkoła wyższa.

6.2.3. Sfera gospodarcza

Potencjał gospodarczy i rynek pracy

1. Miasta KSSOF – Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie są jednymi z najbardziej rozwiniętych pod względem przemysłowym w województwie opolskim. Zgodnie z danymi z 2020 roku w Kędzierzynie-Koźlu dostępnych jest 45,3 ha terenów inwestycyjnych, w miejscowości Ujazd 140,1 ha oraz 210 ha w Strzelcach Opolskich.
2. Na terenie KSSOF w roku 2022 zarejestrowanych było łącznie 14,8 tys. podmiotów gospodarczych, z czego blisko połowa (46,8%) była zarejestrowana w Kędzierzynie-Koźlu, natomiast 18,9% w Strzelcach Opolskich. Podmioty gospodarcze zlokalizowane na terenie KSSOF to 13,5% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie województwa opolskiego. W strukturze podmiotów działających na terenie KSSOF najwięcej przedsiębiorstw to firmy zatrudniające do 9 osób. Stanowią one łącznie blisko 96% ogółu podmiotów gospodarczych.
3. W 2022 r. najwięcej podmiotów gospodarczych działało w obszarze handlu i naprawy pojazdów (sekcja G według PKD 2007) – stanowiąc 22% wszystkich podmiotów. Na drugim miejscu uplasowała się branża budowlana (sekcja F) – 14,6%, a na trzecim przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) – 8,8%.
4. W celach zawodowych z terenu gmin KSSOF za pracą do innych gmin obszaru wyjeżdżało w 2016 r.⁴ łącznie 13 373 osób, przy czym 4 523 (33%) osób dojeżdżało do pracy na terenie KSSOF, pozostałe osoby dojeżdżały do pracy poza KSSOF. Ze wszystkich gmin KSSOF 1 969 osób (15% ogółu dojeżdżających) dojeżdżało do pracy do Kędzierzyna-Koźła a 1 024 (8% ogółu dojeżdżających) do miasta Strzelce Opolskie.
5. W okresie 2018-2021 liczba osób pracujących wzrosła o 2,5%, do poziomu 36,7 tys. Liczba ta dotyczy wyłącznie osób pracujących w firmach zatrudniających co najmniej 10 pracowników, dlatego rzeczywista liczba pracujących na terenie KSSOF jest wyższa.
6. Liczba pracujących (w firmach zatrudniających 10 pracowników i więcej) w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 237 w 2021 r. – więcej niż wskaźnik dla woj. opolskiego (229), lecz mniej w porównaniu do wskaźnika dla kraju (259). Świadczy to o stosunkowo dobrze rozwiniętym rynku pracy w KSSOF biorąc pod uwagę rynek wojewódzki.
7. Na przestrzeni lat 2018-2022 przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło zarówno w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim jak i powiecie strzeleckim – kolejno o 37,2% i 50,2%. W 2022 r. przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 6 760 zł w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – to więcej niż w województwie (6 134 zł) i kraju (6 706 zł). Nieco gorzej wypadł powiat strzelecki, w którym przeciętne wynagrodzenie wynosiło 6 081 zł brutto.

⁴ Brak nowszych danych.

8. W okresie 2018-2022 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 14%. W 2020 r. ze względu na pandemię COVID-19 liczba bezrobotnych wzrosła o blisko 11% względem roku poprzedniego, jednakże w latach 2021-2022 sytuacja uległa poprawie.
9. Przeciętnie na każde 1 000 mieszkańców KSSOF przypadało w 2022 roku około 21,8 osoby bezrobotnej – tyle samo co w woj. opolskim i nieznacznie więcej w porównaniu do kraju (21,5). Oznacza to, że sytuacja związana bezrobociem jest zbliżona do tej w województwie i kraju. Należy jednak podkreślić, że dane te dotyczą wyłącznie bezrobocia zarejestrowanego.
10. Na obszarze KSSOF zidentyfikowano 1 inkubator przedsiębiorczości, tj. Kędzierzyńsko-Kozielski Inkubator Przedsiębiorczości. KKIP zajmuje się tworzeniem odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości w regionie, poprzez m.in. wspieranie nowopowstających firm, przyciąganie inwestorów, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój działalności gospodarczej.

Kultura i sport

1. Na obszarze KSSOF w 2022 r. działało 29 centrów kultury, 43 biblioteki publiczne i filie biblioteczne oraz 3 biblioteki niepubliczne. Najwięcej instytucji tego typu zlokalizowanych było w Kędzierzynie-Koźlu i Strzelcach Opolskich, które pełnią funkcje centrów kulturalnych dla mieszkańców obszaru funkcjonalnego.
2. W 2022 roku instytucje kulturalne z terenu KSSOF zorganizowały łącznie 1 182 imprez, w których udział wzięło ponad 104 tys. osób. Ze względu na występującą pandemię wirusa COVID-19 odnotowano drastyczny spadek zarówno liczby imprez, jak i frekwencji na zorganizowanych wydarzeniach w 2020 roku, kiedy instytucje kulturalne z terenu KSSOF zorganizowały łącznie 784 imprezy, w których udział wzięło nieco ponad 37 tys. osób. Niższa liczba imprez i ich uczestników utrzymywała się także w 2021 r.
3. Na terenie KSSOF w 2022 r. znajdowało się 14 stadionów, 28 boisk uniwersalnych, 48 boisk piłkarskich, 2 boiska do koszykówki, 3 boiska do siatkówki, 4 hale sportowe, 7 kortów tenisowych oraz 3 kryte pływalnie. Ponadto na obszarze funkcjonalnym znajdują się siłownie plenerowe, skateparki, strzelnica i lodowiska. Ogółem 9 obiektów dostosowanych jest do potrzeb niepełnosprawnych widzów, a 11 jest dostępnych dla niepełnosprawnych ćwiczących. Największym ośrodkiem sportowym na terenie KSSOF jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Strzelcach Opolskich.

Turystyka

1. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki pełen jest atrakcji turystycznych, które przy odpowiedniej promocji oraz rewitalizacji są w stanie przyciągać turystów. Szczególne miejsce zajmuje w KSSOF Góra św. Anny, która jest jednym z bardziej rozpoznawalnych miejsc w województwie opolskim. Administracyjnie Góra Św. Anny to sołectwo Gminy Leśnica. Jest to najważniejsze centrum

pielgrzymkowe na terenie Górnego Śląska obok Sanktuarium w Piekarach Śląskich. Góra Św. Anny to najwyższe wzniesienie grzbietu Chełma na Wyżynie Śląskiej o wysokości 408 m n.p.m. Na szczycie i stokach wzgórza znajduje się wieś o tej samej nazwie. Obecnie na Górze św. Anny mieści się bazylika i sanktuarium, z figurką św. Anny Samotrzeciej (XV wiek) z jej relikwiami, franciszkański zespół klasztorny z Rajskim Placem (dziedzińcem arkadowym) z lat 1733-1749, na którym stoi 15 stuletnich konfesjonałów. Jest także grota wykonana na wzór grotty z Lourdes oraz 40 kaplic kalwaryjnych z lat 1700-1709. Na szczycie Góry św. Anny zbudowano w latach 80. XV wieku klasztor i kościół, który od XVIII wieku jest ważnym centrum pielgrzymkowym. Aktualnie Góra Św. Anny, mimo wypracowanej marki centrum turystyczno-pielgrzymkowego, nie jest dostosowana do rosnącego ruchu turystycznego i pielgrzymkowego. Przede wszystkim w złym stanie jest jej infrastruktura drogowa i parkingowa. Dobrej kondycji jest infrastruktura tzw. sakralna, ale już otoczenie tych obiektów jest złej jakości. Do najważniejszych planowanych inwestycji, oprócz remontu infrastruktury drogowej, należą:

- rewitalizacja Pomnika Czynu Powstańczego, w tym w szczególności odnowienie placu i dojścia do pomnika,
 - rewitalizacja Amfiteatru,
 - wykonanie nowych schodów wzdłuż Groty Lurdzkiej i ich dostosowanie dla osób niepełnosprawnych,
 - rozbudowa Muzeum Czynu Powstańczego,
 - rozbudowa Centrum Edukacji Ekologicznej, Krajobrazowej i Regionalnej Tożsamości w Leśnicy
 - budowa miejsc odpoczynku dla turystów.
2. Do pozostałych ważnych atrakcji turystycznych KSSOF o charakterze historycznym należą: liczne kościoły i kapliczki, ruiny zamków, starówki i mury obronne miast. Wskazać tu można w szczególności na stare miasto i planty miejskie, wodociągowe wieże ciśnień, ruiny zniszczonego podczas II wojny światowej Zamku Piastów opolskich czy fortyfikacje ziemno-murowane twierdzy Koźle w Kędzierzynie-Koźlu, kościół parafialny pod wezwaniem św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej w Koźlu, Kanał Kłodnicki, dwór i park w Sławięcicach, fragmenty murów miejskich, baszta i ruiny zamku w Strzelcach Opolskich – wszystkie są warte zachowania, udostępnienia i wykorzystania na cele turystyczne.
3. Stan techniczny wielu pojedynczych obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego jest zły, co kwalifikuje je do renowacji. Dobra kondycja zabytków jest elementem stanowiącym o atrakcyjności turystycznej obszaru, przekładając się na zainteresowanie nim potencjalnych turystów.

4. Według danych GUS (2022 r.) w KSSOF istniało łącznie 14 obiektów noclegowych ujętych w statystykach (posiadających co najmniej 10 miejsc noclegowych). W 2022 r. oferowano łącznie 851 miejsc noclegowych, z czego 320 miejsc w obiektach hotelowych (hotele, motele, pensjonaty) i 531 miejsc w pozostałych obiektach.
5. Baza noclegowa KSSOF nie jest jednak rozwinięta w pożądanym stopniu, a obiekty są rozmieszczone nierównomiernie. Największą bazę noclegową posiada Kędzierzyn-Koźle (333 miejsc noclegowych w 2022 r.) oraz Gmina Leśnica (305), ze względu na popularność leżącej w jej granicach Góry św. Anny. W gminach: Bierawa, Cisek, Kolonowskie, Jemielnica Ujazd i Zawadzkie brak jest miejsc noclegowych ujętych w statystykach.
6. W latach 2018-2022 liczba turystów korzystających z noclegów na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego⁵ wzrosła o 38,5% - w 2022 r. powiaty te odwiedziło ponad 51 tys. turystów. W tym samym czasie liczba udzielanych noclegów w powiatach wzrosła ogółem o 8%, do poziomu 104 tys. w 2022 r.
7. W latach 2018-2021 zauważalny jest spadek turystów zagranicznych, a także liczby noclegów im udzielonych na terenie KSSOF, czego powodem była pandemia COVID-19. W 2022 r. na obszarze funkcjonalnym udzielono 13,2 tys. noclegów turystom zagranicznym (o 55% więcej niż w 2018 r.). KSSOF odwiedziło 4,8 tys. zagranicznych turystów (o 33,7% więcej niż w 2018 r.) – najwięcej w porównaniu do lat poprzednich.
8. Zaplecze infrastruktury noclegowej KSSOF nie oferuje turystom wystarczających możliwości uatrakcyjnienia ich pobytu. Niewiele obiektów oferuje dodatkowe usługi typu SPA, zabiegi rehabilitacyjne, sauna czy basen.
9. Pod względem turystyki biznesowej obszar dysponuje 22 salami konferencyjnymi (dla łącznie 1 590 uczestników) ulokowanymi w 9 obiektach. Tylko niektóre obiekty wyposażone są w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Większość obiektów turystycznych wymaga dostosowania do osób ze specjalnymi potrzebami – brakuje m.in. miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami, wind, pochylni wjazdowych.
10. Według danych GUS w 2021 r. przez Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki przebiegało łącznie 99,2 km ścieżek rowerowych, z czego najwięcej w Kędzierzynie-Koźlu (36,3 km) i Gminie Reńska Wieś (12,3 km). W przeliczeniu długości ścieżek rowerowych na powierzchnię terenu oraz liczbę ludności, obszar odznacza się nieco wyższymi wskaźnikami w porównaniu z województwem opolskim. W okresie 2018-2022 długość ścieżek rowerowych wzrosła o 35,7%.

⁵ Brak danych dla gmin.

6.2.4. Sfera przestrzenna

Infrastruktura komunikacyjna

1. Położenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wiąże się z dobrą lokalizacją w przestrzeni komunikacyjnej zarówno w skali krajowej, jak i europejskiej. Przez KSSOF przebiega jeden z najważniejszych tranzytowych szlaków transportowych w Polsce, należący do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego.
2. Na autostradzie A4 funkcjonują 2 węzły umożliwiające komunikację z KSSOF: Kędzierzyn-Koźle (w 273 kilometrze autostrady zjazd na drogę wojewódzką nr 426, kierunek Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie) oraz Strzelce Opolskie (w 279 km zjazd na drogę krajową nr 88, kierunek Strzelce Opolskie).
3. Wśród ważniejszych inwestycji drogowych planowanych w najbliższych latach jest budowa przez GDDKiA północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźła oraz Ujazdu w ciągu drogi krajowej nr 40 jako łącznika z autostradą A4.
4. Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występuje dobrze rozwinięta sieć kolejowa. Przez obszar KSSOF przebiega linia kolejowa E30 należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Obecność tego ważnego węzła kolejowego stwarza korzystne perspektywy dla rozwoju gospodarki obszaru.
5. Najlepiej rozwinięta sieć kolejowa jest w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Z Kędzierzyna-Koźła można dostać się do takich miejscowości jak: Opole, Wrocław, Gliwice, Katowice, Warszawa, Racibórz, Nysa, Brzeg, Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Świnoujście, Zakopane oraz Bohumin (Republika Czeska). Ze Strzelca Opolskich można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Lublina, Poznania, Gdyni, Szczecina, Świnoujścia, Ustki, Kołobrzegu oraz Żyliny (Słowacja). Część wymienionych połączeń uruchomiona zostaje jedynie w okresie wakacyjnym, ponadto część z nich nie jest połączeniami bezpośrednimi.
6. W ujęciu lokalnym transport kolejowy między poszczególnymi gminami KSSOF jest ubogi. Z Kędzierzyna-Koźła można dostać się do Bierawy, Pokrzywnicy (gmina Reńska Wieś) oraz Raszowej (gmina Leśnica). W pięciu gminach brak jest linii kolejowych w ruchu pasażerskim. Są to gminy: Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Ujazd oraz Jemielnica. Południowa część województwa opolskiego (w tym KSSOF) jest narażona na wykluczenie transportowe – m.in. ze względu na niewystarczającą liczbę połączeń kolejowych zarówno lokalnych jak i dalekobieżnych.
7. Subregion leży na trasie wodnego szlaku Odry, która przebiega przez Kędzierzyn-Koźle. Dzięki temu obszar ma połączenie drogami wodnymi z Europą Zachodnią i Zagłębiem Górnośląskim, a transport rzeczny może być realizowany ze Szczecinem, państwami zachodniej Europy i wschodnim Górnym Śląkiem (Port Gliwice). Poza ładunkami kontenerowymi, stwarza on szansę wykorzystania

transportu wodnego śródlądowego w obszarze ładunków surowcowych, materiałowych, a także całej gamy ładunków specjalnych (gaz LNG, chemikalia, paliwa, urządzenia ciężkie-ponadgabarytowe, urządzenia techniczne) dając możliwość ożywienia gospodarczego z poszanowaniem wymogów środowiskowych i społeczno-ekonomicznych.

8. Obiektem umożliwiającym obecnie żeglugę dużych jednostek na wysokości Kędzierzyna-Koźła jest wybudowany w latach 1934-40 i mierzący 41,2 km Kanał Gliwicki (którego początek znajduje się w Porcie Koźle, a koniec w Porcie Gliwice).
9. Na obszarze KSSOF nie ma lotniska pasażerskiego. Najbliższe porty lotnicze znajdują się w Katowicach (około 80 km od granic KSSOF) oraz we Wrocławiu (około 150 km).
10. Na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle funkcjonuje komunikacja miejska obsługiwana przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o. Obecnie uruchomionych jest 14 linii autobusowych, z czego 12 linii kursujących stale, jedna kursująca tylko w okresie letnim oraz jedna linia nocna. W ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II gmina zakupiła 4 nowe autobusy (w tym 1 hybrydowy), które zasiliły posiadany dotychczas tabor.
11. W celu poprawy jakości systemu transportowego powiatu, w 2016 r. powstał Związek Powiatowo-Gminny „JEDŹ Z NAMI”, utworzony przez powiat strzelecki oraz wszystkie jego gminy. W 2019 r. PKS Strzelce Opolskie S.A. w ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II zakupił 15 nowych niskoemisyjnych autobusów komunikacji międzymiastowej, które zasiliły posiadany dotychczas tabor.

Infrastruktura techniczna

1. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem dostępu ludności do zorganizowanej sieci wodociągowej. Niemal 100% ludności KSSOF korzysta z wodociągów publicznych.
2. Z sieci kanalizacyjnej w 2021 r. korzystało 81,5% mieszkańców KSSOF, więcej niż województwie (75,8%) i kraju (72,2%). Jednak odsetek ludności korzystającej z kanalizacji jest niski na terenie Gminy Cisek (21,9%) i Gminy Polska Cerekiew (51,5%).
3. Subregion jest w małym stopniu zgazyfikowany. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wyniósł 43,5% w 2021 r., jednakże wewnątrz KSSOF istnieje duża dysproporcja w zakresie dostępności do sieci. Podczas gdy w Kędzierzynie-Koźlu z instalacji korzysta 90,9% mieszkańców, a w Strzelcach Opolskich – 50,9%, to pozostałe gminy albo nie są zgazyfikowane albo wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 1-5%. Szczególnie niski odsetek zgazyfikowania dotyczy terenów wiejskich.

4. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 46% mieszkańców, tj. ok. 70% mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle oraz ok. 10% mieszkańców gminy Bierawa.
5. Zintegrowany system ciepłowniczy na terenie powiatu strzeleckiego występuje wyłącznie w gminie Strzelce Opolskie (pokrywa 24% potrzeb ciepłych gminy) oraz gminie Zawadzkie (pokrywa 13% potrzeb ciepłych Gminy). System ciepłowniczy znajdujący się na terenie powiatu strzeleckiego pokrywa zaledwie ok. 12% całkowitych potrzeb ciepłych powiatu. Pozostałe 88% potrzeb ciepłych jest zaspokajane przez kotłownie lokalne i zakładowe oraz indywidualne paleniska.

Infrastruktura mieszkaniowa

1. Zasoby mieszkaniowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego w latach 2018-2022 uległy zmniejszeniu o 0,2% - w 2022 r. zasoby wynosiły 58,9 tys. mieszkań. W całym KSSOF w analizowanym okresie do użytku oddano 1 079 mieszkania, z czego najwięcej w 2022 r. (282). W podziale na gminy, najwięcej nowych mieszkań w latach 2018-2022 oddano w Mieście Kędzierzyn-Koźle (251) oraz Gminie Strzelce Opolskie (244).
2. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, najwięcej mieszkań w 2022 r. oddano w Gminie Reńska Wieś (3,7), Gminie Ujazd (3,3) oraz w Gminie Bierawa (2,9).
3. W 2020 r. w zasobach mieszkaniowych gmin KSSOF pozostawało 4 013 mieszkań komunalnych, czyli o 4,6% mniej w stosunku do 2018 r. Liczba lokali socjalnych wyniosła natomiast 707 w 2019 r. (brak nowszych danych) – o 3,1% więcej niż w 2017 r.
4. Gminy KSSOF, jak większość jednostek terytorialnych w Polsce, borykają się z problemem deficytu ilościowego mieszkań. Wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców jest tutaj znacznie niższy od średniej krajowej – w 2022 r. wyniósł 384 dla KSSOF a dla kraju 412. Wskaźnik dla woj. opolskiego był zbliżony (388). W obrębie KSSOF najwyższy wskaźnik odnotowano w Kędzierzynie-Koźlu (453), jednakże wynika on przede wszystkim z malejącej liczby mieszkańców miasta a nie nowych inwestycji mieszkaniowych. Najniższy wskaźnik dotyczył natomiast Gminy Ujazd (302).

Zasoby przyrodnicze i ochrona środowiska

1. Cechą środowiska przyrodniczego KSSOF jest jego duże zróżnicowanie i zmienność przestrzenna. Na system przyrodniczy składają się tutaj struktury dolinne Odry i jej dopływów (w tym Małej Panwi, Jemielnicy i Kłodnicy) oraz obszary koncentracji zasobów przyrodniczych w postaci różnorodnych form ochrony przyrody. Spójność tych systemów z otoczeniem zapewniają korytarze ekologiczne (w szczególności Doliny Odry – o randze międzynarodowej). Kluczowe znaczenie nie tylko dla KSSOF, ale całego województwa, mają zasoby wód podziemnych, jakie zgromadzone są w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

2. Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych zaliczyć należy znaczną bioróżnorodność i zróżnicowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, wyrażoną ilością i powierzchnią form objętych prawną ochroną przyrody. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF niemal 36 tys. hektarów, co stanowi 27% powierzchni KSSOF.
3. Największy udział powierzchni prawnie chronionej znajduje się w gminach Zawadzkie (81,9%) oraz Kolonowskie (80,2%), na terenie których rozciągają się Lasy Stobrawsko-Turawskie. Na terenie gmin Kędzierzyn-Koźle oraz Bierawa nie występują żadne powierzchniowe formy ochrony przyrody oprócz użytków ekologicznych. Ubogie w obszary przyrodnicze są także gminy: Cisek, Reńska Wieś, Ujazd oraz Pawłowiczki, gdzie pokrycie formami ochrony przyrody nie przekracza 10%.
4. Nierównomiernie rozwinięta sieć hydrograficzna dorzecza Górnej Odry (której zasoby wodne są niższe o ok. 30% od zasobów dorzecza Górnej Wisły), skutkuje tym, iż przepływająca przez region Odra należy do rzek najmniej zasobnych w Środkowej Europie. Dodatkowo niewystarczające zdolności retencyjne, w tym dla potrzeb rolnictwa (obszar funkcjonalny w największym stopniu stanowią użytki rolne oraz leśne), wymagają szeregu działań interwencyjnych, włączając w to zwiększanie retencji naturalnej i sztucznej.
5. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki leży na jednym z najzasobniejszych w Polsce obszarów wód podziemnych. Na terenie KSSOF występuje 5 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tych zbiorników wynoszą 50-300 tys. m³/24h.
6. Góra Św. Anny - Ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe utworzono w Górze św. Anny w 1988 r. Park Krajobrazowy, a całość wartości przyrodniczo-krajobrazowych, kulturalnych, architektonicznych, historycznych i religijnych sprawiły, iż 14 kwietnia 2004 r. rozporządzeniem Prezydenta RP Góra św. Anny została uznana za „Pomnik historii, jako komponowany krajobraz kulturowo - przyrodniczy” – pierwszy w województwie opolskim. Tym samym Sanktuarium na Górze św. Anny znalazło się wśród 30 najcenniejszych obiektów i zespołów zabytkowych w Polsce, co zainicjowało starania o wpisanie na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Od 2010 r. Góra św. Anny posiada status geoparku.

Zanieczyszczenie, gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa

1. Średnie zużycie wody w KSSOF w 2020 r. wyniosło 57,7 m³ na 1 mieszkańca. Wartość ta odbiega znacząco od średniego zużycia dla województwa opolskiego, które w 2020 r. wyniosło 133,1 m³.
2. Na terenie KSSOF działa obecnie 21 oczyszczalni ścieków ogółem i 8 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Strzelce Opolskie i Zawadzkie). Z oczyszczalni ścieków w 2020 r. korzystało 87,76% ludności KSSOF, co w skali województwa jest wysokim wynikiem (77,18% korzystających z oczyszczalni ścieków w województwie opolskim).

3. W 2022 r. na terenie KSSOF zebrano łącznie 57 669 ton odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wynosi 376 kg na 1 mieszkańca rocznie. Blisko 90% odpadów pochodzi z gospodarstw domowych. W porównaniu z latami 2020-2021 masa wytwarzanych odpadów zmieszanych uległa zmniejszeniu.
4. Emisja zanieczyszczeń w 2022r. z zakładów szczególnie uciążliwych występujących w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i strzeleckim wyniosła łącznie około 1 154 tys. ton zanieczyszczeń gazowych oraz 272 tony zanieczyszczeń pyłowych. Najbardziej uciążliwe dla jakości powietrza zakłady znajdują się w Kędzierzynie-Koźlu – funkcjonują tam duże zakłady takie jak m.in. Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Elektrownia Blachownia).
5. W ocenie strefy opolskiej za rok 2022 pod kątem ochrony roślin stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A) a także stwierdzono niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa D2). Pod względem ochrony zdrowia ludzi, na terenie KSSOF odnotowano przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10, poziomu celu długoterminowego ozonu oraz poziomu dopuszczalnego PM10 i PM2,5.
6. Zanieczyszczenie powietrza na terenie KSSOF pochodzi przede wszystkim z negatywnego oddziaływania emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków mieszkalnych – niskiej jakości spalanych paliw kopalnych oraz przestarzałych kotłów grzewczych. Na jakość powietrza wpływają także duże zakłady przemysłowe zlokalizowane w KSSOF oraz tzw. emisja liniowa, komunikacyjna (generowana głównie przez samochody osobowe).

6.3. Istniejący stan środowiska

6.3.1. Klimat

Subregion Kędzierzyńsko-Kozielski leży w śląsko-wielkopolskim regionie klimatycznym umiarkowanie ciepłym o wpływach oceanicznych. Lato rozpoczyna się wcześnie i jest ciepłe, zima jest krótka i łagodna. Średnia temperatura w regionie wynosi ok. 8,0°C, natomiast w części centralnej obszaru wartość średniej temperatury powietrza wzrasta do 8,4°C. Zjawisko to jest związane z tzw. wyspą ciepła, ciągnącą się od Wrocławia do południowej części powiatu strzeleckiego. Najwyższe temperatury miesięczne odnotowywane są w lipcu ok. 18°C, a najniższe w styczniu ok. -2°C. Występuje tutaj mniej dni z przymrozkami i mrozami niż w pozostałych regionach kraju. Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca i trwa do pierwszej dekady listopada. Średnio obejmuje ok. 220 – 225 dni, średnia temperatura w tym okresie wynosi ok. 14°C. Na analizowanym obszarze dominują wiatry południowe, południowo – zachodnie i północno – zachodnie. Przeważają wiatry słabe o prędkościach 0 – 2 m/s oraz 2 – 5 m/s. Pogoda bezwietrzna odnotowywana jest przez ok. 8% dni w roku w części północnej oraz 15% dni w części południowej KKSOF. Najmniej wietrznym miesiącem jest sierpień. Na obszarze Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego rozkład ilości opadów atmosferycznych w dużej mierze związany jest w ukształtowaniem terenu. Średnia suma opadów waha się od 600 mm w części północnej do nawet 700 mm w części południowej nieznacznie przewyższając średnią, dla kraju która wynosi 600 mm. Najbardziej obfite opady przypadają na czerwiec, lipiec i sierpień, kiedy to zdarzają się gwałtowne ulewy i burze. Najmniej opadów przypada w lutym. W okresie wegetacyjnym przypada ok. 60 – 65% opadów rocznych. W okresie jesienno-zimowym obserwuje się największe wartości wilgotności powietrza. Są one powodem występowania gęstych mgieł, które obserwuje się przez ok. 30 – 40 dni w roku. Pokrywa śnieżna zalega średnio przez ok. 50 – 70 dni, najdłuższe zaleganie śniegu notuje się w styczniu i lutym. Dla dolin rzecznych zlokalizowanych na terenie KKSOF, głównie w południowej części regionu, typowe są wiatry inwersyjne, które znacząco wpływają na pogorszenie warunków klimatu lokalnego. Niekorzystny wpływ na inne czynniki klimatyczne dna dolin rzecznych mają także występujące tutaj płytkie poziomy wód gruntowych i lokalne podmokłości, wpływające znacznie na obniżenie średnich temperatur oraz większą wilgotność powietrza. Charakterystyczna dla tych terenów jest stagnacja chłodnego i wilgotnego powietrza, wydłużona częstotliwość występowania przymrozków przygruntowych, mgieł i zamgleń radiacyjnych.⁶

6.3.2. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego należy zwrócić uwagę na zagadnienie czystości powietrza, która kształtowana jest przez różnorodne czynniki. Na jakość powietrza KSSOF mają wpływ 3 główne źródła emisji zanieczyszczeń do atmosfery:

⁶ ZINTEGROWANY PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA SUBREGIONU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO 2015

- punktowe,
- liniowe,
- powierzchniowe.

Emisja punktowa to emisja pochodząca z emitorów dużych zakładów energetycznych i przemysłowych. Według danych GUS emisja zanieczyszczeń w 2018 r. z zakładów szczególnie uciążliwych występujących w KSSOF wyniosła odpowiednio: 244 tony zanieczyszczeń pyłowych oraz 1 556 tys. ton zanieczyszczeń gazowych. Najbardziej uciążliwe dla jakości powietrza zakłady znajdują się w Kędzierzynie-Koźlu, gdzie emituje się 70% zanieczyszczeń pyłowych oraz 81% zanieczyszczeń gazowych. Jest to w głównej mierze związane z funkcjonowaniem dużych zakładów (m.in. Grupy Azoty Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A., Elektrowni Blachownia).

Emisja liniowa to kolejny czynnik decydujący o stanie jakości powietrza w KSSOF. Liniowe źródła emisji związane są z komunikacją i transportem. Na emisję liniową składają się:

- emisja spalinowa,
- emisja pozaspalinowa – ze ścierania opon, okładzin hamulcowych, nawierzchni jezdni,
- emisja wtórna – unoszenie pyłu z podłoża.

Wśród większych źródeł komunikacyjnych w granicach obszaru funkcjonalnego znajduje się autostrada A4 oraz drogi rangi krajowej i wojewódzkiej, zaś na mniejszą skalę drogi lokalne. W zakresie emisji ze źródeł liniowych poziom zanieczyszczenia powietrza jest zależny w największym stopniu od natężenia ruchu, udziału różnego rodzaju kategorii pojazdów na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest również zły stan techniczny dróg i pojazdów oraz nieprawidłowa ich eksploatacja. Zanieczyszczenia pochodzące z ciągów komunikacyjnych są trudne do wyeliminowania, wobec ciągłej rozbudowy dróg i przybywania z roku na rok liczby pojazdów samochodowych. Powierzchniowe źródła emisji obejmują liczne źródła pochodzące z indywidualnych systemów grzewczych małej mocy, tzw. emisja niska. Wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza następuje na niewielkiej wysokości, a zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, zwykle na obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej. Zjawisko emisji niskiej wynika ze spalania paliw niskiej jakości, a także z nielegalnego spalania odpadów w paleniskach domowych. Niska emisja uciążliwa jest w sezonie grzewczym, kiedy to w tych częściach obszaru, które pozostają poza zasięgiem sieci ciepłowniczej wzrasta zanieczyszczenie powietrza, co niekorzystnie oddziałuje na stan środowiska naturalnego.

Od 2018 r. w całym kraju działa rządowy program „Czyste Powietrze”. Celem programu jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych z wykorzystaniem przestarzałych źródeł ciepła oraz niskiej jakości paliwa. Program

oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, jak i przeprowadzenie towarzyszących temu prac termomodernizacyjnych budynku.

Dla ograniczenia zanieczyszczenia powietrza podejmowane są także działania gmin zmierzające do podłączania do sieci kolejnych odbiorców, a w części gmin KSSOF stosowane są dopłaty wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne lub instalację odnawialnych źródeł energii. Programy ze środków własnych obowiązują obecnie w gminach: Bierawa, Kędzierzyn-Koźle, Kolonowskie, Leśnica, Reńska Wieś, Ujazd, Zawadzkie.

W ramach pozyskanych środków z projektów RPO WO 2014-2020 gminy: Bierawa, Kolonowskie, Strzelce Opolskie i Kędzierzyn-Koźle (**Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**) przeprowadzały następujące zadania:

- wymiana indywidualnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne,
- likwidacja indywidualnych źródeł ciepła w celu przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej,
- zakładanie instalacji OZE – kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne oraz pompy ciepła (Strzelce Opolskie, Kędzierzyn-Koźle).

Tabela 1. Projekty realizowane w ramach RPO WO 2014-2020.

Tytuł projektu	Wartość projektu [pln]	Poziom unijnego dofinansowania [%]	Czas realizacji
Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim	37 938 194	69,0	2017-2020
Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	32 038 982	77,9	2016-2020
Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II	19 010 769	57,6	2017-2019
Przebudowa i rozbudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do budynków na terenie Kędzierzyna-Koźła	15 852 581	57,7	2016-2022
Zatrzymać smog - program ochrony powietrza w gminie Strzelce Opolskie	2 510 200	33,0	2018-2021
Niskoemisyjna gmina - poprawa efektywności energetycznej i ograniczanie niskiej emisji na terenie Gminy Bierawa	1 611 780	34,0	2019-2021
Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle	792 689	34,0	2018-2020
Poprawa efektywności energetycznej wraz z termomodernizacją Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Publicznego Gimnazjum w Kolonowskim	1 363 570	36,6	2018

Źródło: <https://rpo.opolskie.pl/>.

Projekt *Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim* objął zadania, które w kompleksowy sposób wpłyną na zmniejszenie emisji CO₂ i innych uciążliwych zanieczyszczeń. Inicjatywa realizowana jest na obszarze powiatów: kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego

oraz 8 gmin: Kędzierzyn-Koźle, Cisek, Reńska Wieś, Polska Cerekiew, Ujazd, Strzelce Opolskie oraz Zawadzkie. Z uwagi na przeprowadzone inwestycje dotyczy ona także gminy Leśnica, nie będącej partnerem projektu. Zaproponowane rozwiązania z zakresu organizacji ruchu mają zachęcać do rezygnacji z indywidualnej komunikacji samochodowej na rzecz transportu publicznego i transportu rowerowego (dł. dróg rowerowych 26,44 km), co, poprzez wyprowadzenie ruchu z centrum, wpłynie na ograniczenie produkcji spalin i poprawę komfortu jazdy. Realizacja inwestycji również w istotnym stopniu wpłynie na ograniczenie hałasu, drgań i zapylenia środowiska. Ponadto, wykonanie nowych konstrukcji nawierzchni jezdni, budowa zatok autobusowych, parkingów „P&R” (2 obiekty, 213 miejsc) „B&R” (2 obiekty, 85 miejsc), przyczyni się do zmniejszenia przedostawania się substancji nieprzyjaznych środowisku do gruntu. Zarówno budowa chodników i ścieżek rowerowych, jak i montaż oświetlenia drogowego ma na celu zwiększenie płynności ruchu oraz poprawę bezpieczeństwa użytkowników drogi, w tym dostępu do bezpiecznych przystanków. Etap II projektu objął stworzenie interaktywnej informacji pasażerskiej, zakup i uruchomienie e-usług oraz zakup 19 nowych niskoemisyjnych autobusów.

Projekt *Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego* jest przedsięwzięciem partnerskim realizowanym przez 12 jednostek samorządu terytorialnego i ma charakter zintegrowany. Obejmuje głęboką termomodernizację 15 budynków użyteczności publicznej usytuowanych na obszarze KSSOF, zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2. Zadania w ramach projektu „Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego”.

Jednostka	Zadanie
Kędzierzyn-Koźle	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 19 w Kędzierzynie-Koźlu
	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 12 w Kędzierzynie-Koźlu
Cisek	Termomodernizacja z wymianą źródła ciepła w budynku Poczta-Policja w Cisku
Ujazd	Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna Publicznej Szkoły Podstawowej w Sieronowicach wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne
Strzelce Opolskie	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 4 w Strzelcach Opolskich
	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 8 w Strzelcach Opolskich
	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 9 w Strzelcach Opolskich
Reńska Wieś	Termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Reńskiej Wsi
Zawadzkie	Termomodernizacja hali sportowej w Zawadzkim - zwiększenie efektywności energetycznej
Bierawa	Wymiana źródeł ciepła (pompy ciepła) oraz stolarki okiennej w Zespole Szkół Dwujęzycznych w Solarni
Jemielnica	Termomodernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej z zapleczem LZS w Piotrówce wraz z wymianą źródła ciepła (pompa ciepła) oraz wymianą dachu
Pawłowiczki	Termomodernizacja budynku Domu Kultury w Trawnikach
Leśnica	Termomodernizacja i wymiana źródła ciepła w budynku Przedszkola w Raszowej
powiat strzelecki	Termomodernizacja budynku filii DPS Strzelce Opolskie w Szymiszowie wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
powiat kędzierzyńsko-strzelecki	Poprawa efektywności energetycznej Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w wyniku: docieplenia dachów, ocieplenia ścian budynku, modernizacji zewnętrznej sieci cieplnej

Źródło: <http://www.subregionkk.pl/>

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 r., poz. 2279). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa opolskiego wyznaczono 2 stref:

- miasto Opole (kod strefy: PL1601),
- strefa opolska (PL1602), do której przynależy Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki.

Grafika 3. Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO_2 ,
- dwutlenek azotu NO_2 ,
- tlenek węgla CO,
- benzen C_6H_6 ,
- ozon O_3 ,
- pył PM_{10} ,
- pył $PM_{2.5}$,
- ołów Pb w PM_{10} ,
- arsen As w PM_{10} ,
- kadm Cd w PM_{10} ,
- nikiel Ni w PM_{10} ,
- benzo(a)piren B(a)P w PM_{10} .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO_2 ,
- tlenki azotu NO_x ,
- ozon O_3

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 3. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

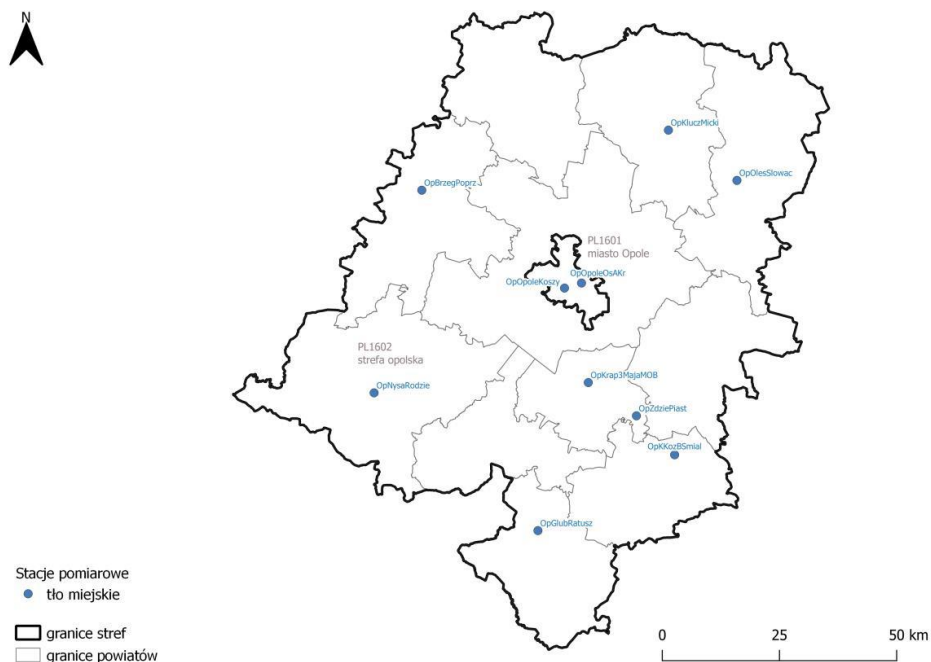
Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
	arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)		za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

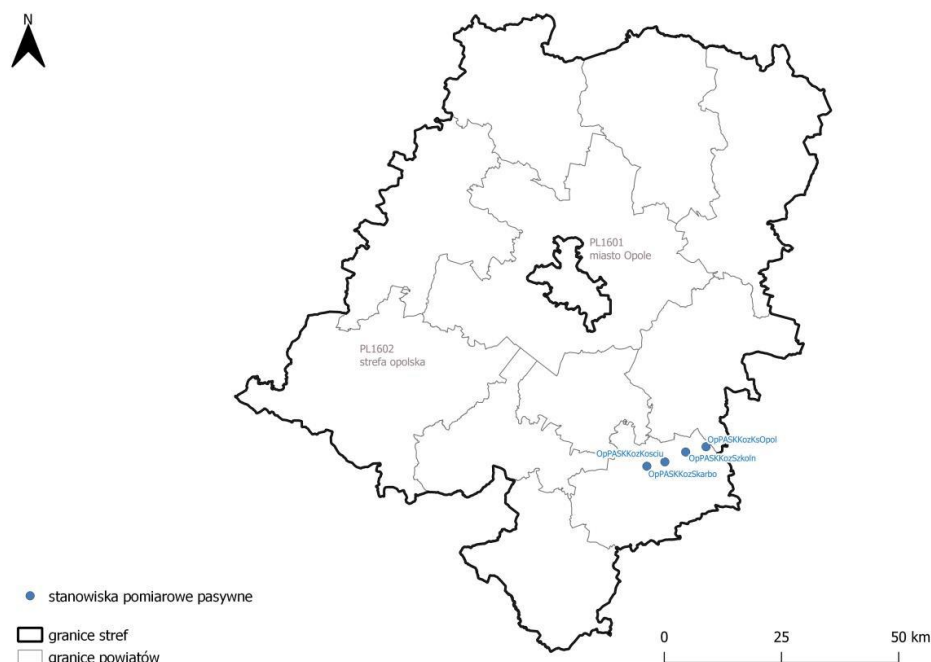
Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie „Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na dany rok.

Grafika 4. Lokalizacja stacji pomiarowych na terenie województwa opolskiego.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Grafika 5. Lokalizacja pasywnych stanowisk pomiarowych na terenie województwa opolskiego.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego w 2022 roku funkcjonowały następujące stacje pomiarowe:

- Kędzierzyn Koźle, ul. Bolesława Śmiałego 5 (OpKKozBSmial);
- oraz dodatkowe stacje pomiarowe do prowadzenie pomiaru pasywnego benzenu:
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Kościuszki 21 (OpPASKKozKosciu);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Książąt Opolskich 8 (OpPASKKozKsOpol);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Skarbowej (OpPASKKozSkarbo);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Szkolnej 15 (OpPASKKozSzkoln).

Zestawienie wszystkich wynikowych klas dla strefy opolskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
strefa opolska	ROK 2020											
	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C ¹ ²
	ROK 2021											
	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C ¹ ²
	ROK 2022											
	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C ¹ ²

*Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

*Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa opolska uzyskała klasę A

źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2020, 2021 oraz 2022

Jak wynika z *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2021 oraz 2022* na terenie strefy opolskiej, stwierdzono występowanie w ciągu roku ponadnormatywnego stężenia pyłu zawieszonego PM10, przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10, a także przekroczenie poziomów celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu oraz pyłu PM2,5. Jakość powietrza nie ulega poprawie.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy opolskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w analizowanych latach w przypadku żadnego z zanieczyszczeń.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy opolskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
strefa opolska	ROK 2020		
	A	A	A
	ROK 2021		
	A	A	A
	ROK 2022		
	A	A	A

*Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa opolska uzyskała klasę D2

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2020, 2021 oraz 2022*

W ocenie strefy opolskiej za lata 2020-2022 pod kątem ochrony roślin stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A) a także stwierdzono niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa D2).

6.3.3. Wody

Pod względem hydrograficznym Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki należy w całości do zlewni Odry (zlewnia I rzędu). Główną sieć hydrograficzną KSSOF tworzy rzeka Odra oraz jej dopływy: Bierawka, Cisek, Kłodnica i Mała Panew. Sieć uzupełniają: Kanał Gliwicki oraz Kanał Kędzierzyński (łączy Kanał Gliwicki z Zakładami Azotowymi w Kędzierzynie-Koźlu).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) wprowadzono nowy podział JCWP jako wynik weryfikacji i aktualizacji granic zlewni JCWP oraz weryfikacji i aktualizacji typologii wód wraz z określeniem warunków referencyjnych dla nowych typów wód.

Teren KSSOF leży w obrębie 39 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP).

Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze KSSOF

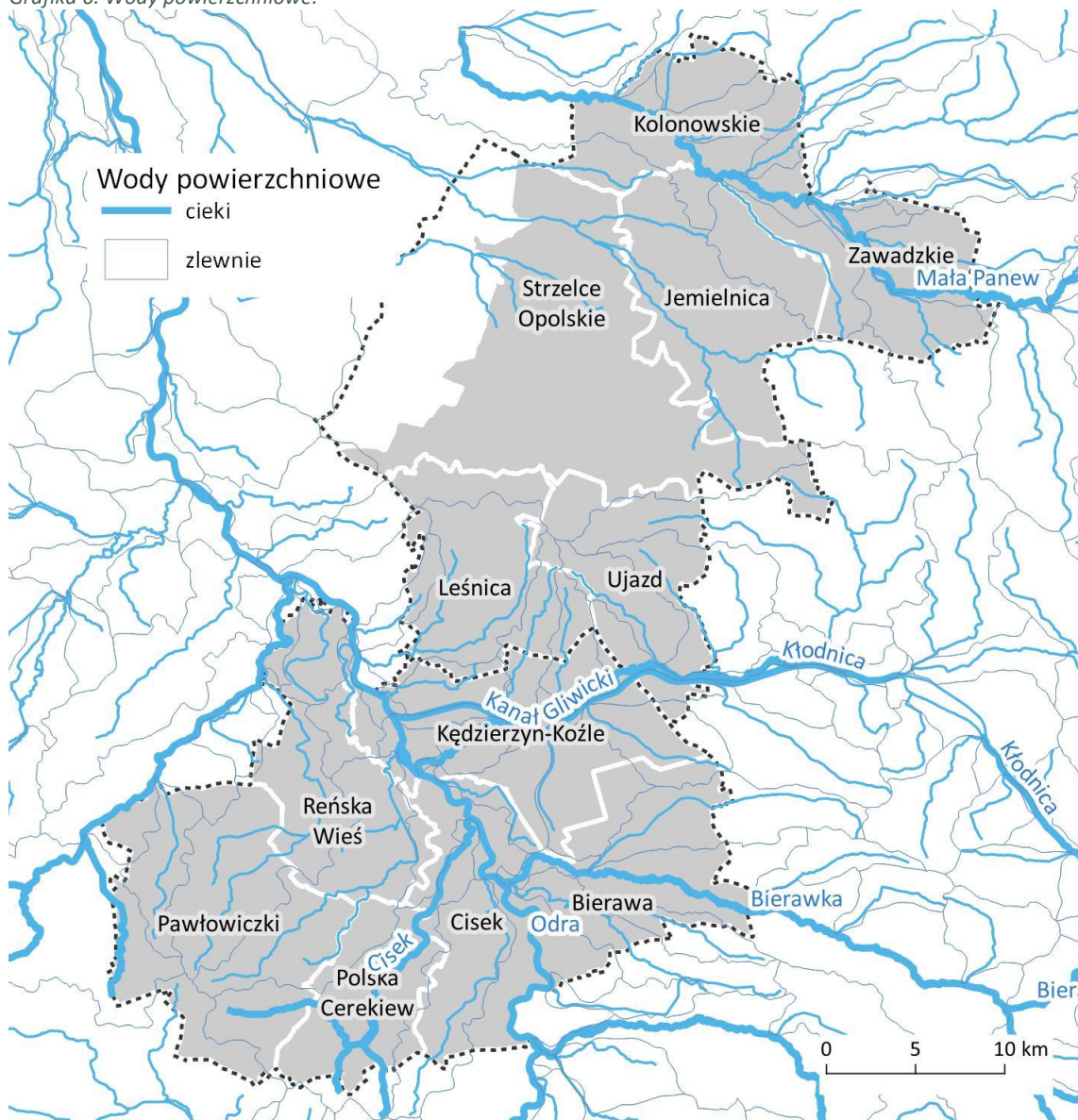
Gmina	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)
Bierawa, M. Kędzierzyn-Koźle	RW600011115899	Bierawka od Knurówki do ujścia	RW60001611586 (Łęka); RW600016115876 (Sierakowicki Potok); RW6000171158929 (Łęka); RW600019115899 (Bierawka od Knurówki do ujścia)
Jemielnica, Kolonowskie, Strzelce Opolskie, Ujazd	RW600010118879	Chrzęstawa od źródła do Suchej	RW600017118889 (Jemielnica od źródła do Suchej)
Bierawa	RW600010115889	Przykopa	RW600017115889 (Przykopa)
M. Kędzierzyn-Koźle, Ujazd	RW600016117169	Kanał Gliwicki do ujścia	RW60000117169 (Kanał Gliwicki)
Leśnica, M. Kędzierzyn-Koźle, Ujazd	RW600011116999	Kłodnica od Dramy do ujścia	RW60001611674 (Bojszowski Potok); RW600019116999 (Kłodnica od Dramy do ujścia)
Bierawa, M. Kędzierzyn-Koźle, Ujazd	RW600009117164	Poleśnica	RW600016117164 (Poleśnica)
Ujazd	RW6000091171629	Rdzawka	RW6000161171629 (Rdzawka)
Strzelce Opolskie, Ujazd	RW60000911687	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice	RW6000011689 (Toszecki Potok w obrębie zb. Pławniowice do ujścia); RW600016116859 (Toszecki Potok do zb. Pławniowice)
Ujazd	RW600009116929	Jaryszowiec	RW600016116929 (Jaryszowiec)
Jemielnica, Zawadzkie	RW600010118329	Bziczka	RW600017118329 (Bziczka)
Zawadzkie	RW6000101181989	Kanał Hutniczy	RW6000171181989 (Kanał Hutniczy)
Zawadzkie	RW600010118189	Piła	RW600017118189 (Piła)
Pawłowiczki	RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	RW600018117449 (Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego)
Pawłowiczki	RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	RW60001611524 (Psina do Suchej Psiny łącznie)
Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew	RW600009115949	Cisek	RW600016115949 (Cisek)
Polska Cerekiew	RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia	RW600016115252 (Dopływ z Krowiarek); RW600019115269 (Troja od Morawy do ujścia); RW600019115299 (Psina od Suchej Psiny do ujścia)
Reńska Wieś	RW60001011738	Trzciniec	RW60001711738 (Trzciniec)
Reńska Wieś	RW600009117474	Dopływ spod Marianków	RW600018117474 (Dopływ poniżej Dobieszowic)
Pawłowiczki, Reńska Wieś	RW600011117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	RW600020117499 (Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry)
Pawłowiczki, Reńska Wieś	RW600009117489	Ligocki Potok	RW600018117489 (Ligocki Potok)
Leśnica, M. Kędzierzyn-Koźle, Ujazd	RW60001011729	Łącka Woda	RW60001711729 (Łącka Woda)
Leśnica, M. Kędzierzyn-Koźle	RW60001011718	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu	RW60001711718 (Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu)
Leśnica, M. Kędzierzyn-Koźle, Reńska Wieś	RW60001111759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	RW60001911759 (Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi)
Leśnica, Strzelce Opolskie	RW6000101175829	Jasionna	RW600017117569 (Jasionna)
Leśnica	RW60001011732	Słotnik	RW60001711734 (Słotnik)
Leśnica	RW60001011752	Krępa	RW60001711752 (Krępa)

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Gmina	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)
Bierawa, M. Kędzierzyn-Koźle	RW6000101171669	Kanał Kędzierzyński	RW60000117166 (Kanał Kędzierzyński)
Cisek, M. Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	RW6000091171429	Olszówka	RW6000161171429 (Olszówka)
Pawłowiczki	RW60000911746	Grudynka	RW60001811746 (Grudynka)
Bierawa	RW600010115879029	Łęknica górna	RW6000171158922 (Dopływ z lasu); RW6000171158929 (Łęknica)
Cisek, Polska Cerekiew	RW600009115929	Dzielniczka	RW600016115929 (Dzielniczka)
Bierawa, Cisek, M. Kędzierzyn-Koźle, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	RW600011117159	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	RW6000011513 (Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków); RW60001611534 (Rów K2); RW60001911139 (Odra od granicy państwa w Chałupkach do Olzy); RW600019117159 (Odra od wypływu ze zb. Polder Buków do Kanału Gliwickiego)
Jemielnica, Kolonowskie	RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	RW6000011859 (Mała Panew, zb. Turawa); RW600019118399 (Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa)
Kolonowskie	RW600010118349	Bziniczka	RW600017118349 (Bziniczka)
Kolonowskie	RW60001011829	Lublinica	RW60001711829 (Lublinica)
Zawadzkie	RW600011118199	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy	RW600019118159 (Mała Panew od Ligockiego Potoku do Stoły); RW600019118199 (Mała Panew od Stoły do Lublinicy); RW6000201181699 (Stoła od Kanara do Małej Panwi)
Zawadzkie	RW6000101181949	Żelazna	RW6000171181949 (Żelazna)
Kolonowskie	RW600010118389	Myślina	RW600017118389 (Myślina)
Kolonowskie	RW600010118369	Grabok	RW600017118369 (Dopływ spod góry Habas)

Źródło: PGW WP

Grafika 6. Wody powierzchniowe.

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych województwa opolskiego, które mają bezpośrednie przełożenie również na KSSOF, zaliczyć należy nierównomiernie rozwiniętą sieć hydrograficzną dorzecza Górnej Odry (której zasoby wodne są niższe o ok. 30% od zasobów dorzecza Górnej Wisły), skutkiem czego przepływająca przez region Odra należy do rzek najmniej zasobnych w Środkowej Europie. Dodatkowo niewystarczające zdolności retencyjne, w tym dla potrzeb rolnictwa (obszar funkcjonalny w największym stopniu stanowią użytki rolne oraz leśne), wymagają szeregu działań interwencyjnych, włączając w to zwiększanie retencji naturalnej i sztucznej.

Obecnie przeprowadzane są badania monitoringowe dla wszystkich JCWP, których zasięg obejmuje teren KSSOF.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z m.in. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu JCWP jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego.

W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód.

Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i biocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach. W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat JCWP oraz ich stanu wraz z ich wskaźnikami determinującymi. Klasyfikację stanu wód dokonano na podstawie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Tabela 7. Ocena stanu wybranych JCWP na terenie KSSOF.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	Kod ppk (2022-2027)	Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
1.	RW600011115899	Bierawka od Knurówki do ujścia	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1016	18.245556; 50.278611	slaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2.	RW600010118879	Chrzóstawa od źródła do Suchej	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1023	18.075321; 50.659364	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
3.	RW600010115889	Przykopa	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0264	18.296319; 50.281927	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4.	RW600016117169	Kanał Gliwicki do ujścia	sztuczna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1017	18.160342; 50.358754	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
5.	RW600011116999	Kłodnica od Dramy do ujścia	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1018	18.180778; 50.337194	slaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
6.	RW600009117164	Poleśnica	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0132	18.293717; 50.364709	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
7.	RW6000091171629	Rdzawka	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1301_3541	18.403204; 50.369255	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
8.	RW60000911687	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1301_1171	18.48389; 50.39939	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
9.	RW600009116929	Jaryszowiec	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1301_3536	18.393127; 50.38885	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
10.	RW600010118329	Bziczka	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0177	18.442889; 50.60081	slaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
11.	RW6000101181989	Kanał Hutniczy	sztuczna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1024	18.476322; 50.614726	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
12.	RW600010118189	Piła	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1301_1188	18.638862; 50.55394	dobry stan ekologiczny	brak danych	brak danych
13.	RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0260	17.897926; 50.29227	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
14.	RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1103	18.014016; 50.131716	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
15.	RW600009115949	Cisek	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1061	18.19931; 50.30439	slaby potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
16.	RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1301_1136	18.212031; 50.020293	slaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	Kod ppk (2022-2027)	Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
17.	RW60001011738	Trzciniac	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0161	18.088055; 50.408333	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
18.	RW600009117474	Dopływ spod Marianków	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0261	18.000371; 50.35011	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
19.	RW600011117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1059	18.04889; 50.41119	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
20.	RW600009117489	Ligocki Potok	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0262	18.036655; 50.381109	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
21.	RW60001011729	Łącka Woda	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1072	18.131388; 50.384305	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
22.	RW60001011718	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0265	18.144463; 50.373525	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
23.	RW60001111759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1055	18.00733; 50.45322	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
24.	RW6000101175829	Jasionna	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0164	18.025061; 50.46977	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
25.	RW60001011732	Słotnik	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0160	18.124641; 50.401762	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
26.	RW60001011752	Krępa	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0162	18.059506; 50.449063	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
27.	RW6000101171669	Kanał Kędzierzyński	sztuczna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0133	18.25593; 50.32108	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
28.	RW6000091171429	Olszówka	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1074	18.143286; 50.339295	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	Kod ppk (2022-2027)	Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
29.	RW60000911746	Grudynka	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0240	17.965136; 50.3119	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
30.	RW600010115879029	Łęknica górna	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0263	18.328671; 50.243006	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
31.	RW600009115929	Dzielniczka	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1064	18.213861; 50.276138	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
32.	RW600011117159	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1054; PL02S1301_1123	18.327093; 49.920072 18.15231; 50.33731	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
33.	RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1029	18.18794; 50.70047	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
34.	RW600010118349	Bziniczka	silnie zmieniona część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_3112	18.364753; 50.654064	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
35.	RW60001011829	Lublinica	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1025	18.47366; 50.62926	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
36.	RW600011118199	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_1031	18.463813; 50.621246	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
37.	RW6000101181949	Żelazna	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0174	18.50956; 50.60254	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych
38.	RW600010118389	Myślina	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_3113	18.3185; 50.678916	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
39.	RW600010118369	Grabok	naturalna część wód	TAK - zlewnia jest monitorowana	PL02S1201_0270	18.35125; 50.66806	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/>

Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki leży na jednym z najzasobniejszych w Polsce obszarów wód podziemnych. Na terenie KSSOF występuje 5 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o numerach: 327, 328, 332, 333 i 335. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tych zbiorników wynoszą 50-300 tys. m³/24h.

Obszar znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach: 110, 127, 128, 141, 142 oraz 143.

Tabela 8. Jednolite Części Wód Podziemnych znajdujące się na obszarze KSSOF

Gmina	JCWPd
Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie	PLGW6000110
Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Pawłowiczki, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Ujazd	PLGW6000127
Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd	PLGW6000128
Pawłowiczki, Polska Cerekiew	PLGW6000141
Kędzierzyn-Koźle, Cisek, Bierawa, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	PLGW6000142
Kędzierzyn-Koźle, Bierawa	PLGW6000143

Źródło: PGW WP

Grafika 7. Wody podziemne.

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie KSSOF

Numer JCWPd	PLGW6000110	PLGW6000127	PLGW6000128	PLGW6000141	PLGW6000142	PLGW6000143	
Powierzchnia [km ²]	2113,3	1877,0	691,1	554,60	761,3	380,1	
Dorzecze	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	
Region wodny	Środkowej Odry	Środkowej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	
Województwo	opolskie, śląskie	opolskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	
Powiaty	Krapkowicki, oleski, M. Opole, opolski, strzelecki, M. Bytom, gliwicki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski	M. Opole, opolski, brzeski, prudnicki, strzelecki, krapkowicki, kędzierzyńsko-kozielski, nyski, głubczycki	kędzierzyńsko-kozielski, strzelecki gliwicki, M. Gliwice, tarnogórski, M. Zabrze, M. Bytom	głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, raciborski	kędzierzyńsko-kozielski, głubczycki, raciborski, M. Rybnik, rybnicki, wodzisławski	kędzierzyńsko-kozielski, raciborski, gliwicki, rybnicki, M. Rybnik, M. Gliwice, mikołowski	
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Mała Panew (II)	Odra (I)	Kłodnica, Kanał Gliwicki (II)	Psina (II)	Odra (I)	Bierawka (II)	
Obszar bilansowy	W-IV Mała Panew	W-XI Przyodrze; W-X Osobłoga i Stradunia	GL-V (Kłodnica)	GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/	GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/,GL-V Kłodnica	GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/	
Liczba pięter wodonośnych	4: – czwartorzędowe – neogeńskie – kredowe – triasowe	6: – czwartorzędowe – neogeńskie – kredowe – triasowe – paleozoiczne – paleozoiczno-proterozoiczne	4: – czwartorzędowe – neogeńskie – triasu – karbonu	6: – czwartorzędowe – czwartorzędowo-neogeńskie – czwartorzędowo-karbońskie – neogeńskie – kredowe – karbońskie	4: – czwartorzędowe – czwartorzędowo-neogeńskie – neogeńskie – karbońskie	4: – czwartorzędowe – neogeńskie – triasowe – karbońskie	
Stan wód: chemiczny	2012 rok	dobry	dobry	dobry	słaby	dobry	dobry
	2016 rok	słaby	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
	2019 rok	dobry	słaby	dobry	dobry	dobry	dobry
Stan wód: ilościowy	2012 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	słaby
	2016 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	słaby
	2019 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	słaby

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Zagrożenie powodzią

Na terenie KSSOF największe zagrożenie powodziowe stwarza rzeka Odra, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $Q=10\%$ (raz na 10 lat). Na odcinku Odry powyżej Kędzierzyna-Koźła, gdzie koryto rzeki jest wąskie, zarośnięte drzewami i krzakami, dochodzi do podpiętrzania wód, a co za tym idzie zalewania m.in. terenów gminy Reńska Wieś i Cisek. Ma to również wpływ na tereny gminy Kędzierzyn-Koźle z uwagi na cofanie się podpiętrzonych wód przez niski wał w rejonie Koźle Rogi-Poborszów. Brak również prawobrzeżnych wałów w rejonie gminy Bierawa, a w czasie dużych powodzi dochodzi do wpływania wody z terenów nieobwałowanych na zawale obwałowanych odcinków. Na obszarze KSSOF zagrożenie powodziowe występuje także ze strony rzek Kłodnicy oraz Małej Panwi, gdzie zagrożenie powodziowe jest średnie – $Q=1\%$, raz na 100 lat (Mała Panew) lub niskie – $Q=0,2\%$, raz na 500 lat (Kłodnica).

Rzeki na obszarze KSSOF, w szczególności Odra, wykazują w warunkach naturalnych znaczne wahania przepływów. Reagują zarówno na wiosenne roztopy i kruszenie kry, jak i na letnie opady rozlewne. Powiat kędzierzyńsko-kozielski jest jednym z najbardziej zagrożonych powiatów powodziami opadowymi na terenie województwa opolskiego. W powiecie strzeleckim najbardziej zagrożone tym typem powodzi są gminy: Zawadzkie i Ujazd⁷.

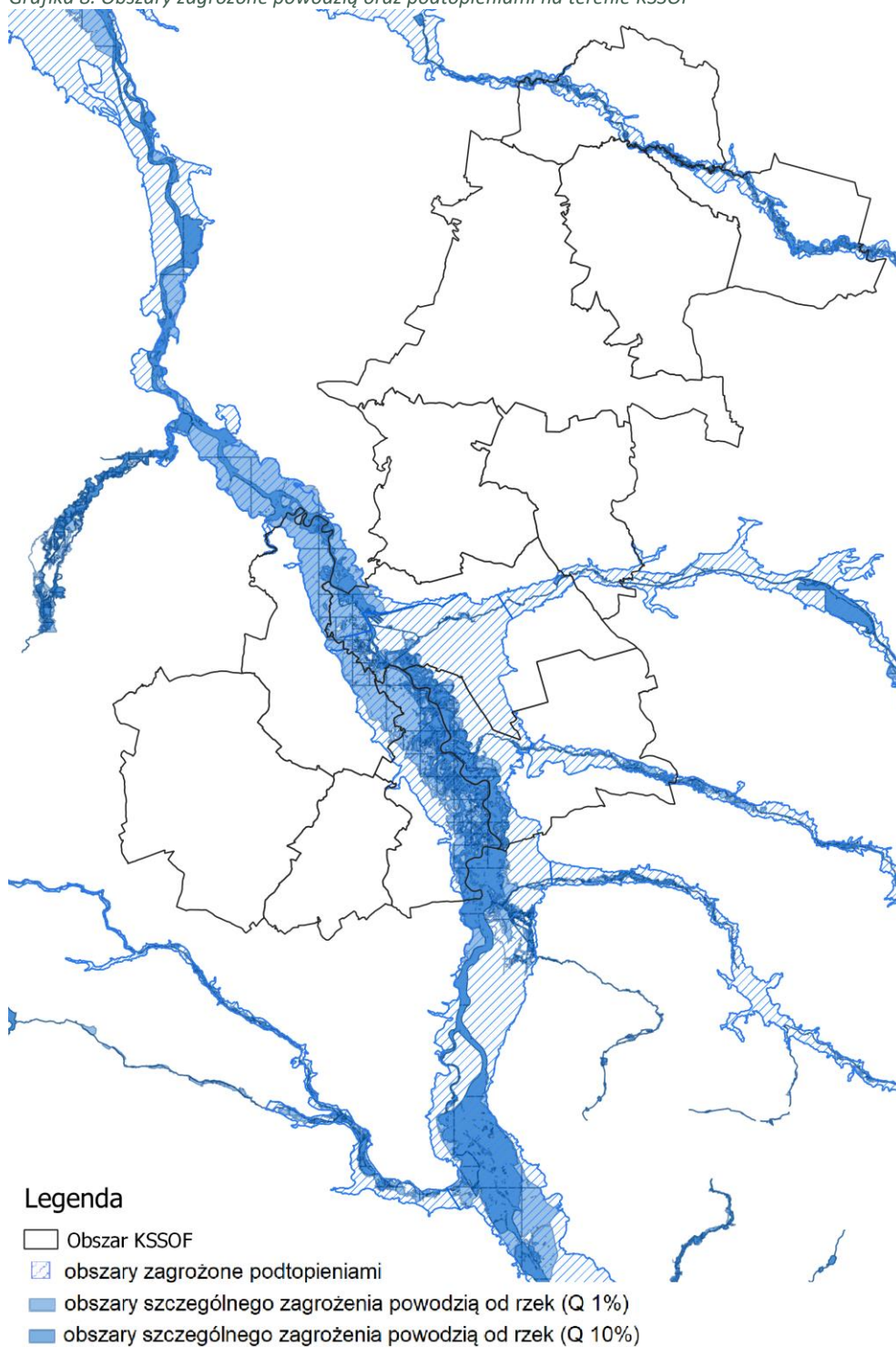
Największe zagrożenie powodziami roztopowymi występuje w gminach: Cisek, Reńska Wieś, Leśnica, Strzelce Opolskie, Jemielnica oraz Zawadzkie. Duży wpływ na ograniczenie zasięgu powodzi roztopowych ma odpowiednia drożność rowów melioracyjnych.

Najważniejszą inwestycją w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest zakończona w czerwcu 2020 r. budowa zbiornika przeciwpowodziowego „Racibórz Dolny” w dolinie rzeki Odry. Jest to obecnie największy zbiornik retencyjny w Polsce, o powierzchni 26,3 km² i pojemności 185 mln m³. Instalacja została zaprojektowana jako polder, czyli suchy obiekt, który będzie wypełniany wyłącznie w przypadku powodzi. Jego zadaniem będzie ochrona przed powodzią obszaru o powierzchni około 600 km² i około 2,5 miliona mieszkańców województw: śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego – od Raciborza przez Kędzierzyn-Koźle po Wrocław.

Zgodnie z danymi PGW WP na terenie KSSOF znajdują się tereny zagrożone powodzią od rzek oraz obszary zagrożone podtopieniami.

⁷ Powiatowy plan zarządzania kryzysowego powiatu strzeleckiego, 2016 r.

Grafika 8. Obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami na terenie KSSOF

źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

6.3.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze

dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w gminach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadujące zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie KSSOF, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Przez KSSOF przebiega jeden z najważniejszych tranzytowych szlaków transportowych w Polsce, należący do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Dużym atutem jest także bliska odległość do Republiki Czeskiej. Do najważniejszych dróg tworzących sieć transportową KSSOF należą:

- autostrada A4 przebiegająca przez gminy Leśnica i Ujazd, oraz w niewielkiej części przez gminę Strzelce Opolskie (Ligota Dolna),
- droga krajowa DK94 będąca bezpłatną alternatywą dla autostrady A4,
- droga krajowa DK88 łącząca DK94 z autostradą A4,
- droga krajowa DK40 przebiegająca przez Kędzierzyn-Koźle, prowadząca od granicy z Republiką Czeską w Głuchołazach do DK94 w Pyskowicach,
- droga krajowa DK38 łącząca Kędzierzyn-Koźle z Republiką Czeską (Pietrowice),
- droga krajowa DK45 – jedyna droga krajowa w KSSOF o przebiegu południkowym, przebiegająca na zachód od Kędzierzyna-Koźla, łącząca Opole z Republiką Czeską (Chałupki).

Hałas kolejowy

Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występuje dobrze rozwinięta sieć kolejowa. Przez obszar KSSOF przebiega linia kolejowa E30 należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Obecność tego ważnego węzła kolejowego stwarza korzystne perspektywy dla rozwoju gospodarki obszaru. Przy magistrali kolejowej biegnącej z Kędzierzyna-Koźła (jednej z największych stacji kolejowych w województwie opolskim) w kierunku Gliwic i Katowic oraz przez Racibórz i Chałupki do granicy z Republiką Czeską, położone są duże zakłady przemysłowe, takie jak Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., czy podmioty gospodarcze działające na terenie i w otoczeniu Blachownia Holding S.A. (m.in. Petrochemia Blachownia, PCC Synteza S.A, FAMET S.A., Jokey Plastik Blachownia Sp. z o.o., Global Colors Polska S.A.).

Na infrastrukturę kolejową KSSOF składają się linie kolejowe przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11. Linie kolejowe przebiegające przez KSSOF.

Nr linii kolejowej	Nazwa linii	Kategoria linii	Gminy na trasie linii
61	Kielce – Fosowskie	pierwszorzędna	Kolonowskie
132	Bytom - Wrocław Główny	magistralna	Strzelce Opolskie
136	Kędzierzyn-Koźle - Opole Groszowice	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica
137	Katowice-Legnica	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Reńska Wieś
144	Tarnowskie Góry – Opole Główne	pierwszorzędna	Kolonowskie, Zawadzkie
151	Kędzierzyn-Koźle - Chałupki	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa
174	Kędzierzyn-Koźle - Żabieniec	znaczenia miejscowego	Kędzierzyn-Koźle
175	Strzelce Opolskie – Kluczbork	pierwszorzędna	Kolonowskie, Strzelce Opolskie
195	Polska Cerekiew – Baborów	znaczenia miejscowego	Pawłowiczki, Polska Cerekiew
199	Rudziniec Gliwicki - Kędzierzyn-Koźle KKA	magistralna	Kędzierzyn-Koźle
680	Kędzierzyn-Koźle KKD - Kłodnica	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
681	Nowa Wieś - Stare Koźle	pierwszorzędna	Kędzierzyn-Koźle
682	Nowa Wieś - Kędzierzyn-Koźle KBB	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
709	Kędzierzyn-Koźle - Stare Koźle	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
872	Nowa Wieś - Kędzierzyn-Koźle KKC	znaczenia miejscowego	Kędzierzyn-Koźle
956	Żabieniec – Kędzierzyn Koźle Port	znaczenia miejscowego	Kędzierzyn-Koźle

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://mapa.plk-sa.pl/>.

Transport pasażerski na terenie KSSOF prowadzony jest na chwilę obecną przez POLREGIO oraz PKP Intercity. Najlepiej rozwinięta sieć kolejowa jest w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Z Kędzierzyna-Koźła bezpośrednimi połączeniami można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Warszawy, Raciborza, Nysy, Brzegu, Bielska-Białej, Bydgoszczy, Świnoujścia, Zakopanego oraz Bohumina (Republika Czeska). Ze Strzelca Opolskich bezpośrednimi połączeniami można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Lublina, Poznania, Gdyni, Szczecina, Świnoujścia, Ustki, Kołobrzegu oraz Żyliny (Słowacja). Część wymienionych połączeń uruchomiona zostaje jedynie w okresie wakacyjnym. W ujęciu lokalnym transport kolejowy między poszczególnymi

gminami KSSOF jest ubogi. Z Kędzierzyna-Koźła można dostać się do Bierawy, Pokrzywnicy (gmina Reńska Wieś) oraz Raszowej (gmina Leśnica). W trzech gminach brak jest linii kolejowych w ruchu pasażerskim. Są to gminy: Cisek, Ujazd oraz Jemielnica.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy na terenie KSSOF stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z podmiotami gospodarczymi. Związany jest głównie z funkcjonowaniem obecnych na terenie KSSOF podmiotów, w tym tartaku, stolarni, zakładów blacharskich, rzemieślniczych itp. Hałas przemysłowy stanowią tak źródła znajdujące się na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu np. wentylatory, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu - od pracy maszyn i urządzeń), emitowany do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Dodatkowe źródło hałasu stanowią ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. cięcie, kucie, szlifowanie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy. Uciążliwość hałasu emitowana z tych obiektów zależy między innymi od ilości źródeł hałasu i czasu ich pracy. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. W przypadkach stwierdzenia nadmiernego poziomu hałasu nakładane są kary.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

W 2020 roku prowadzono w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie KSSOF, a dokładnie w Kędzierzynie-Koźle oraz w Strzelcach Opolskich badania stanu klimatu akustycznego.

Badania hałasu drogowego krótkookresowego zostały przeprowadzone w 4 punktach na terenie KSSOF. Pomiary były wykonywane całodobowo, w sposób ciągły, z podziałem na porę dnia (6:00-22:00) i porę nocy (22:00-6:00). Punkty pomiarowe zostały usytuowane w odległości 10 m od drogi, na wysokości 4 m nad poziomem terenu. Na podstawie wykonanych badań określono równoważny poziom dźwięku dla pory dnia oraz pory nocy.

Dopuszczalny poziom dźwięku został przekroczony w Strzelcach Opolskich z przekroczeniem dla pory dnia w wysokości 5,3 dB i dla pory nocy 4,7 dB. Dane odnośnie pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wyniki pomiarów hałasu drogowego krótkookresowego w 2020 roku

Lp.	Miasto	Lokalizacja punktu pomiarowego	Przeznaczenie terenu	Równoważny poziom dźwięku		Dopuszczalny poziom dźwięku		Wartość przekroczenia	
				L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
				dzień	noc	dzień	noc	dzień	noc
[dB]									
1.	Kędzierzyn-Koźle	ul. Bolesława Chrobrego	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	63,9	55,3	65	56	-	-
2.	Kędzierzyn-Koźle	ul. Kłodnicka	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	63,7	55,7	65	56	-	-
3.	Strzelce Opolskie	ul. Mickiewicza	Teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej	62,4	54,8	65	56	-	-
4.	Strzelce Opolskie	ul. Gogolińska	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	66,3	60,7	61	56	5,3	4,7

Źródło: GIOŚ

Badania hałasu drogowego długookresowego zostały przeprowadzone w 2 punktach na terenie KSSOF. Lokalizacje zostały usytuowane przy drogach, w odległości 10 m od krawędzi jezdni, na wysokości 4 m nad poziomem terenu. Pomiary były prowadzone przez 3 doby w porze wiosennej, 2 doby w porze letniej oraz 3 doby w porze jesienno-zimowej, z podziałem na porę dnia, wieczoru i nocy. W każdej sesji pomiarowej wykonano jeden całodobowy pomiar podczas weekendu.

W punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Kędzierzynie-Koźli przy ul. Przyjaźni zarejestrowano przekroczenie średniego długookresowego dopuszczalnego poziomu hałasu dla wszystkich dób w roku obejmujących porę dnia, nocy i wieczoru w wysokości 5,2 dB, a także dla wszystkich pór nocy w wysokości 2,2 dB. Dane odnośnie pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wyniki pomiarów hałasu drogowego długookresowego w 2020 roku

Lp.	Miasto	Lokalizacja punktu pomiarowego	Przeznaczenie terenu	Równoważny poziom dźwięku		Dopuszczalny poziom dźwięku		Wartość przekroczenia	
				L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
				dzień, wieczór i noc	noc	dzień, wieczór i noc	noc	dzień, wieczór i noc	noc
[dB]									
1.	Kędzierzyn-Koźle	ul. Przyjaźni	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	69,2	61,2	64	59	5,2	2,2
2.	Strzelce Opolskie	ul. Kozielska	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	63,0	54,9	68	59	-	-

Źródło: GIOŚ

Badania hałasu kolejowego zostały przeprowadzone w 1 punkcie na terenie KSSOF. Pomiary były wykonywane całodobowo, w sposób ciągły, z podziałem na porę dnia (6:00-22:00) i porę nocy

(22:00-6:00). Wartość równoważnego poziomu dźwięku została wyznaczona z wykorzystaniem procedury pomiarów poziomu ekspozycyjnego dźwięku w odniesieniu do pojedynczych zdarzeń akustycznych, polegających na przejazdach pociągów pasażerskich dalekobieżnych, pociągów towarowych oraz pociągów specjalnych.

W punkcie zlokalizowanym na terenie KSSOF stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dnia w wysokości 2 dB i pory nocy 7,2 dB. Dane odnośnie pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego w 2020 roku

Lp.	Miasto	Lokalizacja punktu pomiarowego	Przeznaczenie terenu	Równoważny poziom dźwięku		Dopuszczalny poziom dźwięku		Wartość przekroczenia	
				L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
				dzień, wieczór i noc	noc	dzień, wieczór i noc	noc	dzień, wieczór i noc	noc
				[dB]					
1.	Strzelce Opolskie	ul. Kolejowa	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	63,0	63,2	61	56	2,0	7,2

Źródło: GIOŚ

6.3.5. Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF niemal 36 tys. hektarów, co stanowi 27% powierzchni KSSOF.

Tabela 15. Powierzchnia form ochrony przyrody w poszczególnych gminach KSSOF w 2022 r.

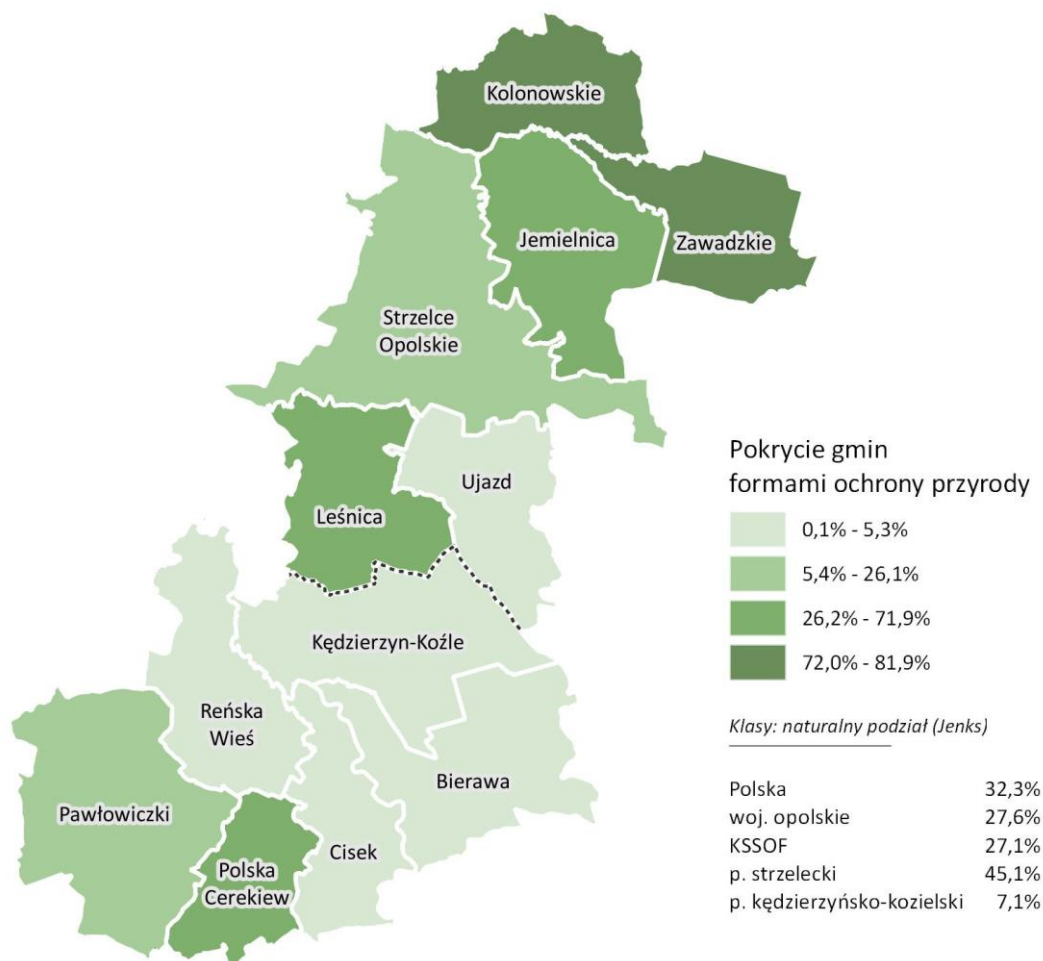
Gmina	[ha]					Pokrycie gminy formami ochrony przyrody [%]
	parki krajobrazowe	rezerwy przyrody	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
Kędzierzyn-Koźle	0	0	0	0	30	0,2
Bierawa	0	0	0	0	14	0,1
Cisek	0	0	0	254	0	3,6
Pawłowiczki	0	0	0	1 487	0	9,7
Polska Cerekiew	0	0	0	2 128	0	35,4
Reńska Wieś	0	0	0	514	3	5,3
Jemielnica	0	0	422	8 133	53	71,9
Kolonowskie	0	0	816	6 500	72	80,2
Leśnica	3 230	54	0	0	0	34,1
Strzelce Opolskie	358	45	0	4 900	0	26,1
Ujazd	350	69	0	0	0	4,2
Zawadzkie	0	0	479	6 719	84	81,9
KSSOF	3 937	168	1 717	30 636	256	27,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Rozkład form ochrony przyrody jest w poszczególnych gminach KSSOF bardzo zróżnicowany. Największy udział powierzchni prawnie chronionej znajduje się w gminach Zawadzkie (81,9%) oraz Kolonowskie (80,2%), na terenie których rozciągają się Lasy Stobrawsko-Turawskie. Na terenie gmin Kędzierzyn-Koźle oraz Bierawa nie występują żadne powierzchniowe formy ochrony przyrody oprócz użytków ekologicznych. Ubogie w obszary przyrodnicze są także gminy: Cisek, Reńska Wieś, Ujazd oraz Pawłowiczki, gdzie pokrycie formami ochrony przyrody nie przekracza 10%.

Największą powierzchnię KSSOF zajmują obszary chronionego krajobrazu (30 tys. hektarów). Są to przede wszystkim wspomniane wcześniej Lasy Stobrawsko-Turawskie, a także obszary: Łęg Zdieszowicki oraz Wronin-Maciowakrze. Obszary te zostały wyznaczone Uchwałą Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

Grafika 9. Pokrycie gmin KSSOF formami ochrony przyrody w 2020 r.

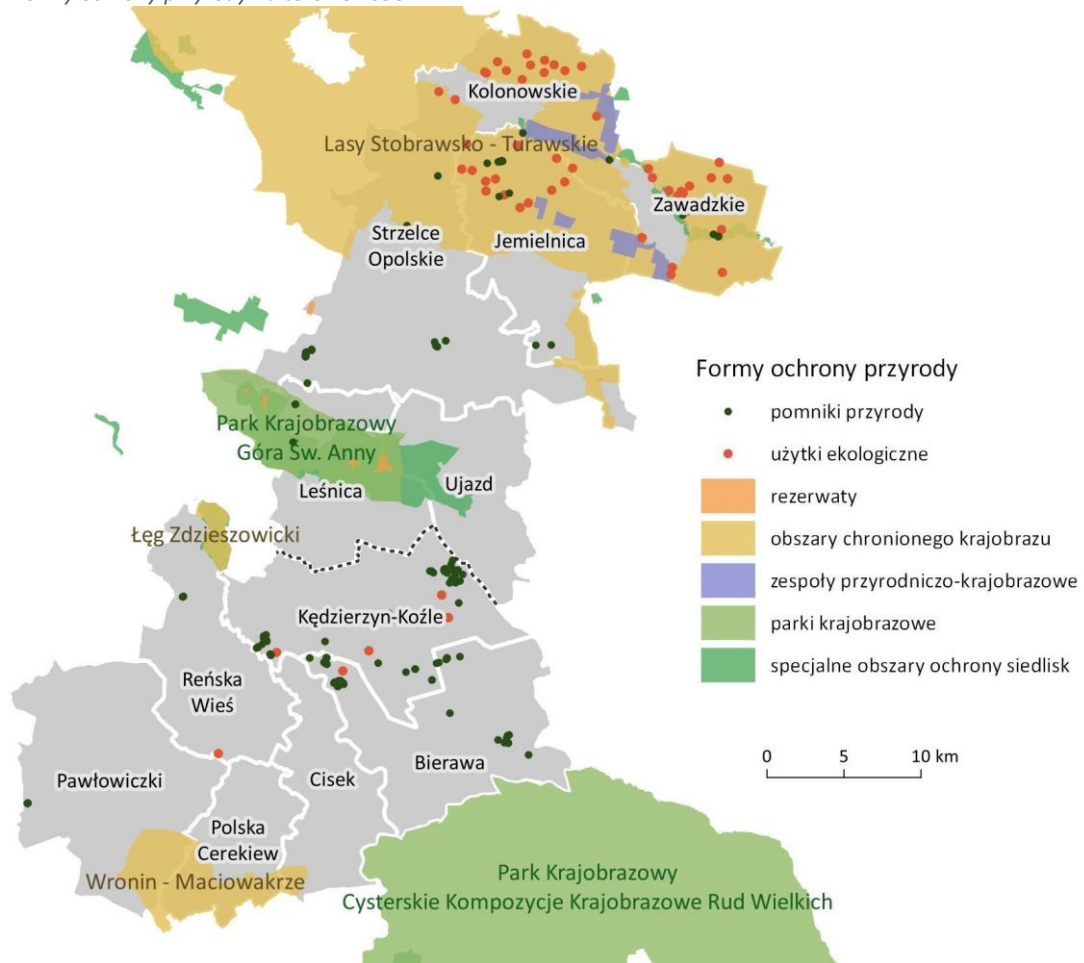

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Na terenie KSSOF znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- obszary Natura 2000:
 - Góra Świętej Anny – PLH160002;
 - Dolina Małej Panwi – PLH160008;
 - Łęg Zdieszowicki – PLH160011;
 - Stawy Pluderskie – PLH160021;
 - Kamień Śląski – PLH160008;
- Park Krajobrazowy Góra Św. Anny;
- 7 rezerwatów przyrody:
 - Biesiec;
 - Boże Oko;
 - Góra Św. Anny;
 - Grafik;
 - Ligota Dolna;
 - Płużnica;
 - Tęczynów;
 - planowane: Grabówka, Ligota Dolna Łom, Biesiec Skała, Dolina Małej Panwi, Pludry, Dolina Myślina
- 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:
 - Mostki;
 - Piaskowa Góra;
 - Pod Dębami;
 - Szczyпки;
 - Kocia Góra;
 - Pod Dębami;
 - Nad Bziniczką.
- 3 obszary chronionego krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko-Turawskie;
 - Łęg Zdieszowicki;
 - Wronin-Maciowakrze;
- 55 użytków ekologicznych (Gmina Kolonowskie – 15 szt., Gmina Zawadzkie – 18 szt., Gmina Jemielnica – 13 szt., Gmina Kędzierzyn-Koźle – 5 szt., Gmina Bierawa – 1 szt., Gmina Reńska Wieś – 1 szt.);
- 116 pomników przyrody.

Grafika 10. Formy ochrony przyrody na terenie KSSOF.

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

W tabeli poniżej zestawiono Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie KSSOF. Zaś na następnych grafikach przedstawiono typy siedlisk występujących na terenie KSSOF.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

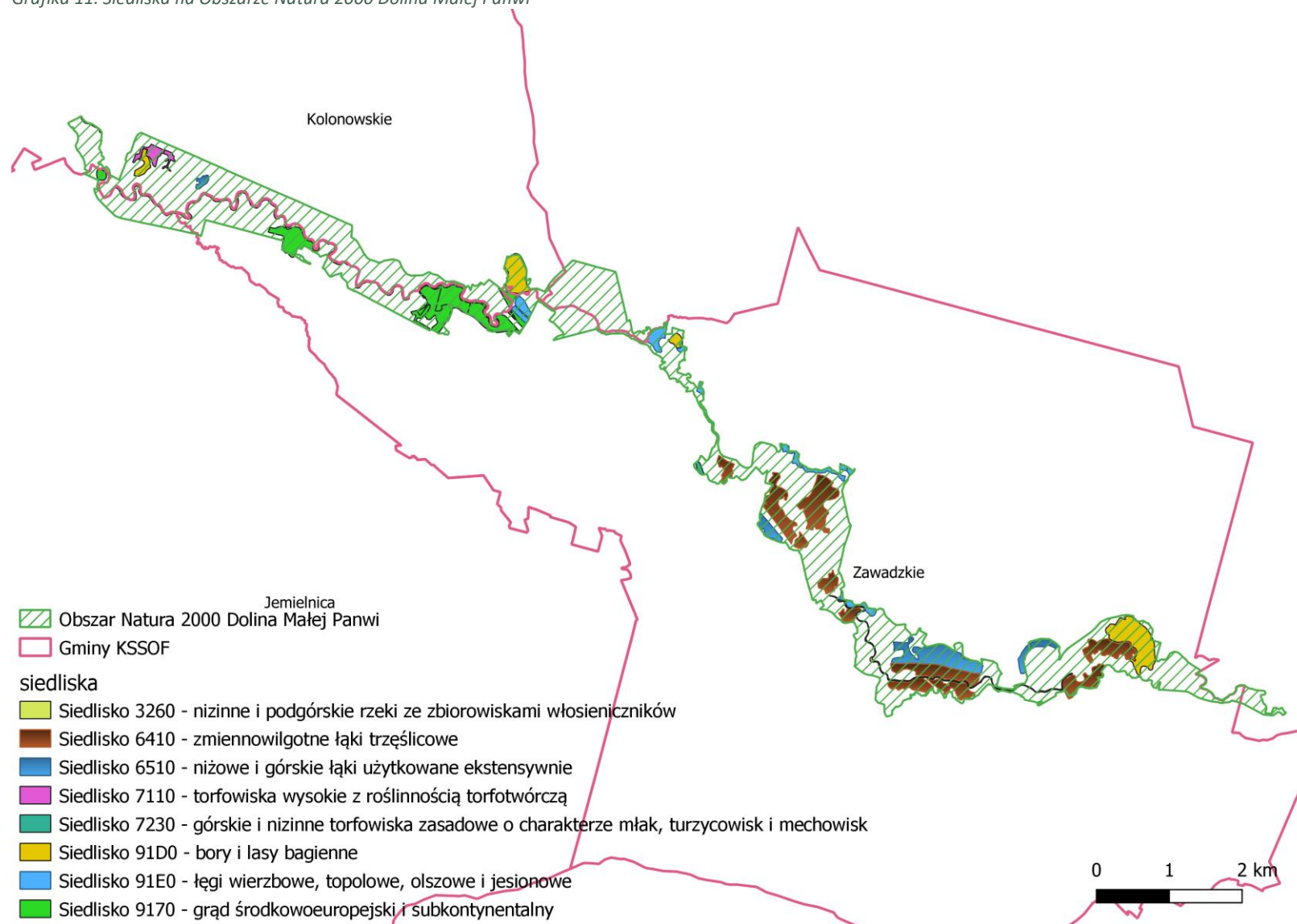
Tabela 16. Obszary Natura 2000 na terenie KSSOF.

Nazwa	Góra Świętej Anny	Dolina Małej Panwi	Łęg Zdieszowicki	Stawy Pluderskie
Kod obszaru	PLH160002	PLH160008	PLH160011	PLH160021
Rodzaj	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa
Gminy	Ujazd, Strzelce Opolskie, Zdieszowice, Leśnica	Dobrodzień, Jemielnica, Zawadzkie, Kolonowskie, Krupski Młyn	Zdieszowice (miejsko-wiejska), Reńska Wieś, Kędzierzyn-Koźle	Dobrodzień (miejsko-wiejska), Kolonowskie (miejsko-wiejska)
Data wyznaczenia	2008-02-05	2011-03-01	2011-03-01	2022-02-21
Powierzchnia [ha]	5 062,95	1 138,95	619,90	149,1400
Przedmiot ochrony	6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską Alysso-Sedion, 6210 Murawy kserotermiczne, 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami Potentilletalia caulescentis, 9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny, 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91D0 Bory i lasy bagienne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , 3270 Zalewane muliste brzegi rzek, 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, pachnica gębowa, traszka grzebieniasta, kumak nizinny	1082 <i>Graphoderus bilineatus</i> kreślinek nizinny
Akt prawny o wyznaczeniu	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE)	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	Decyzja wykonawcza Komisji 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny

Nazwa	Góra Świętej Anny	Dolina Małej Panwi	Łęg Zdieszowicki	Stawy Pluderskie
Plany zadań ochronnych	<p>Zarządzenie nr 11/12 regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z 13 kwietnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 584, z późn. zm.)</p> <p>Zarządzenie nr 30/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w OPOLU z dnia 12 listopada 2012 r. zmieniające zarządzenie Nr 11/12 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002</p> <p>Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 6 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002</p>	<p>Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 500, Dz. Urz. Woj. Śl. z 2013 r. poz. 1704)</p>	<p>Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęg Zdieszowicki PLH160011 (Dz. Urz. Woj. Op. Z 2017 r., poz. 242)</p>	brak
Dodatkowa charakterystyka obszaru	<p>Granice obszaru pokrywają się w większości z Parkiem Krajobrazowym „Góra Św. Anny”. Występuje tu 12 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG), szczególnie cenne są 3 odmiany buczyn, w tym buczyny kwaśne, żyzne oraz ciepłolubne buczyny storczykowe. Na terenie ostoi występuje około 40 gatunków roślin chronionych w Polsce oraz 40 gatunków uznawanych za rzadkie lokalnie.</p>	<p>Obszar rozciągający się wzdłuż doliny Małej Panwi, jednej z najbardziej naturalnych rzek województwa opolskiego. Występuje tu 9 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej</p>	<p>Obszar obejmujący fragment tarasu zalewowego Odry, porośnięty jesionowo-wiązowym lasem łęgowym. Występuje tu 5 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej oraz 7 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II. Obszar pokrywa się z obszarem chronionego krajobrazu o tej samej nazwie.</p>	<p>Obszar obejmuje stawy otoczone borami z dominującym udziałem sosny, porastającymi łańcuchy wzniesień morenowych. W stawach rozwijają się liczne fitocenozы zespołóy roślinności wodnej i szuwarowej, m.in. zespół „lilii wodnych” <i>Nupharo-Nymphaeetum albae</i>, szuwar oczeretowy <i>Scirpetum lacustris</i>, szuwar trzcinowy <i>Phragmitetum australis</i>. Rosną tu grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>, grąźel żółty <i>Nuphar lutea</i>, pływacz zwyczajny <i>Utricularia vulgaris</i> oraz przystępują do łęgów cyraneczek <i>Anas crecca</i>, bąk <i>Botaurus stellaris</i>, błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>, kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> i żuraw <i>Grus grus</i>.</p>

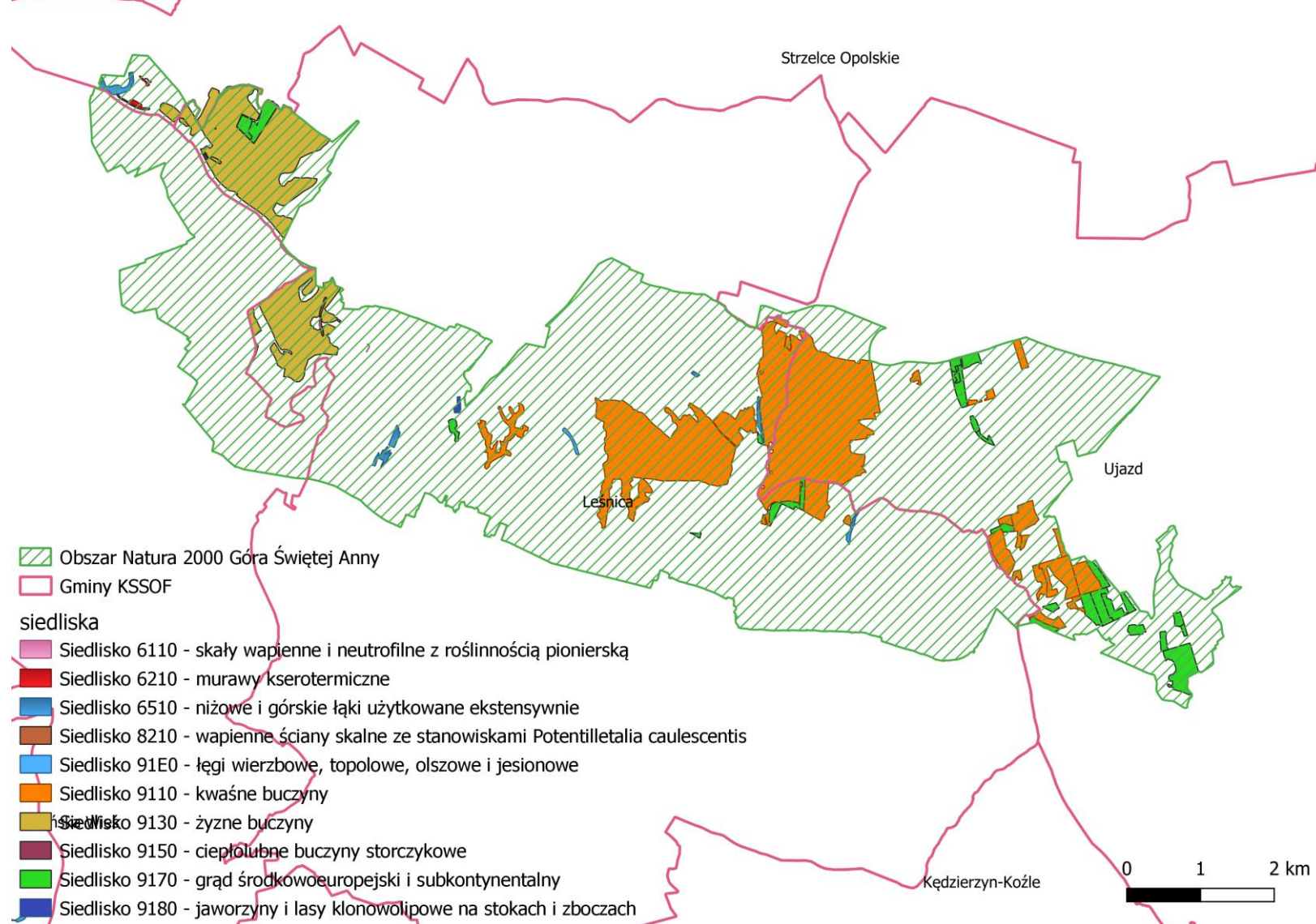
źródło: cfop.gdos.gov.pl

Grafika 11. Siedliska na Obszarze Natura 2000 Dolina Małej Panwi

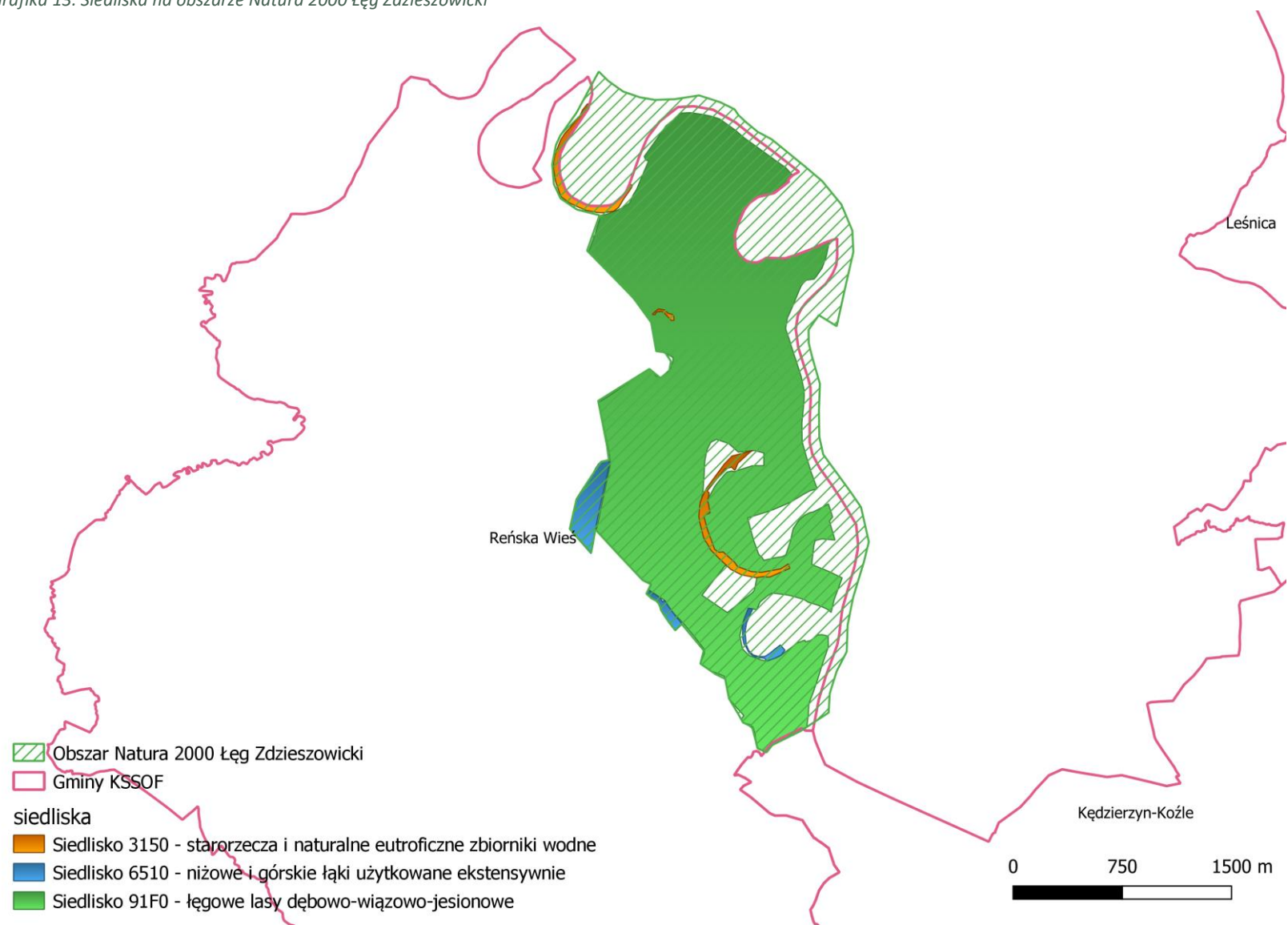
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ

Grafika 12. Siedliska na obszarze Natura 2000 Góra Świętej Anny

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Grafika 13. Siedliska na obszarze Natura 2000 Łęg Zdieszowicki

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Plan Zadań Ochronnych (PZO)

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem przy zarządzaniu zasobami przyrodniczymi dla ochrony których, zostały utworzone obszary sieci Natura 2000. Tworzy on podstawę do prowadzenia działań ochronnych siedlisk oraz gatunków zwierząt, wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie jego założeń.

Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat, obejmuje on m.in.

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – (Dz.U. L 206 z 22.7.1992 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., tryb sporządzania określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.). Projekty planów zadań ochronnych i wydawane na ich podstawie projekty zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych, opracowywane były w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski, były zamieszczane na platformie informacyjno – komunikacyjnej.

Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Tabela 17. Park Krajobrazowy na terenie KSSOF

Nazwa	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny
Data utworzenia	1988-05-26
Powierzchnia [ha]	5051,00
Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku w sprawie ochrony walorów krajobrazu
Dane pozostałych aktów prawnych	Rozporządzenie Nr P/10/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" Rozporządzenie Nr 0151/P/7/2003 Wojewody Opolskiego z 8 grudnia 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" Rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33, poz. 1134)
Gminy	Izbicko, Gogolin, Ujazd, Strzelce Opolskie, Zdzeszowice, Leśnica
Powierzchnia otuliny [ha]	6374,00
Opis celów ochrony	Szczególnymi celami ochrony Parku są: 1) zachowanie najcenniejszych fragmentów przyrody naturalnej, walorów krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego zachodniego krańca Wyżyny Śląskiej, zwanego Garbem Chełmu; 2) stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania; 3) zachowanie ekosystemów leśnych i łąkowych z charakterystyczną florą i fauną; 4) zachowanie walorów geologicznych i geomorfologicznych Parku; 5) zachowanie ładu przestrzennego na obszarze Parku, w tym utrzymanie zabytkowych układów urbanistycznych oraz kształtowanie harmonijnego współczesnego krajobrazu i form zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionalnych; 6) zachowanie ukształtowanego zespołu kulturowo - krajobrazowego Góry Św. Anny; 7) zwiększanie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności w zakresie konieczności zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Tak SOO Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 0151/P/1/09 Wojewody Opolskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”
Opis	W krajobrazach lessowych PK Góry św. Anny występuje zróżnicowanie na wysoczyzny słabo rozcięte, obejmujące mniej nachylone stoki przedproża progu strukturalnego i przy jego krawędzi oraz głęboko rozcięte, które występują na stromych stokach czoła progu. Te ostatnie występują na części obszaru parku ograniczonej miejscowościami Góra św. Anny na północnym zachodzie, Leśnica na południowym zachodzie, Czarnocin na północnym wschodzie i Zalesie Śląskie na południowym wschodzie. Jest to teren ze znacznym udziałem niewielkich kompleksów lasów i dużych zadrzewień stabilizujących procesy geomorfologiczne w rozcięciach erozyjnych. Niektóre z kompleksów leśnych na wschód i zachód od Czarnocina z dominującymi drzewostanami bukowymi charakteryzują się wysokimi walorami florystycznymi i faunistycznymi. Dla ochrony buczyn utworzono tu 2 rezerваты przyrody.

źródło: crfop.gdos.gov.pl, Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono rezerваты przyrody znajdujące się na terenie powiatu mławskiego.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Tabela 18. Rezerwaty przyrody na terenie KSSOF.

Nazwa	Biesiec	Boże Oko	Góra Św. Anny	Grafik	Ligota Dolna	Płużnica	Tęczynów
Data uznania	2001-08-11	1997-09-19	1972-02-29	1997-09-02	1959-09-30	1957-05-31	2000-02-05
Powierzchnia [ha]	24,66	68,59	2,690	27,01	8,297	3,41	33,40
Rodzaj rezerwatu	leśny	leśny	przyrody nieożywionej	leśny	stepowy	leśny	leśny
Typ rezerwatu	fitocenotyczny	fitocenotyczny	geologiczny i glebowy	fitocenotyczny	fitocenotyczny	fitocenotyczny	fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych	skał, minerałów, osadów, gleb i wydm	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk nieleśnych	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	leśny i borowy	leśny i borowy	skalny	leśny i borowy	łąkowy, pastwiskowy, murawowy i zaroślowy	leśny i borowy	leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	lasów wyżynnych	lasów wyżynnych	innych skał	lasów wyżynnych	muraw kserotermicznych	lasów mieszanych nizinnych	lasów mieszanych nizinnych
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr P/9/2001 z dnia 19 lipca 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 grudnia 1971 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 kwietnia 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Rozporządzenie Nr P/3/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 10 stycznia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
Gminy	Leśnica	Ujazd	Leśnica	Leśnica	Strzelce Opolskie	Strzelce Opolskie	Strzelce Opolskie
Opis granicy lub położenia	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Biesiec" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1568).	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Boże Oko" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 1257).	Rezerwat przyrody pod nazwą „Góra Św. Anny” obejmuje obszar oznaczony w ewidencji gruntów obrębem Góra Św. Anny jako działka nr 201/1, położony w gminie Leśnica, w powiecie strzeleckim w województwie opolskim.	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody 'Grafik' (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1569).	Rezerwat obejmuje obręb Ligota Dolna jako działki: nr 121/4, nr 122/1, nr 122/2 oraz część działki nr 121/13 k.m.1. Przebieg granic rezerwatu przedstawiono na załączniku graficznym do Zarządzenia Nr 3/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Ligota Dolna" (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 306)	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Płużnica" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 574).	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Tęczynów" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1571).

Nazwa	Biesiec	Boże Oko	Góra Św. Anny	Grafik	Ligota Dolna	Płużnica	Tęczynów
Opis celów ochrony	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska lasu bukowego z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawnej gatunkami roślin.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk buczyn o charakterze zbliżonym do naturalnego.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych rzadkich profili oraz zjawisk geologicznych.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych lasu bukowego o charakterze naturalnym z udziałem licznych drzew pomnikowych.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kserotermicznej z rzadkimi gatunkami roślin jak ożanka pierzastosieczna Teucrium botrys, rozchodnik biały Sedum album i ligustr pospolity Ligustrum vulgare.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie drzewostanu buczyny niżowej i grądu subkontynentalnego z rzadkimi i chronionymi gatunkami runa.
Plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Biesiec”, Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 15 listopada 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Biesiec"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Boże Oko"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 9 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Góra Św. Anny"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Grafik"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Ligota Dolna"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Płużnica"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tęczynów”

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Tabela 19. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie KSSOF.

Nazwa	Mostki	Piaskowa Góra	Pod Dębami	Szczyпки	Kocia Góra	Nad Bziničką.
Data ustanowienia	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13
Powierzchnia [ha]	501,3200	99,88	456,69	81,45	370,36	155,43
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
Gminy	Jemielnica, Zawadzkie	Jemielnica	Jemielnica, Zawadzkie, Kolonowskie	Jemielnica	Dobrodzień, Kolonowskie	Dobrodzień (miejskowiejska), Kolonowskie
Opis celów ochrony	Wzniesienia morenowe	Wzniesienia morenowe	Kompleks leśny położony w dolinie rzeki Mała Panew.	Zalesione wzniesienia morenowe wraz z bagnem Koło.	Obszar wzniesień morenowych porośniętych lasami.	Kompleks leśny położony wzdłuż środkowego odcinka rzeki Bzinički
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Tabela 20. Obszary chronionego krajobrazu na terenie KSSOF.

Nazwa	Lasy Stobrawsko-Turawskie	Łęg Zdieszowicki	Wronin-Maciowakrze
Data wyznaczenia	1989-01-01	1989-01-01	1989-01-01
Powierzchnia [ha]	119061,7000	609,40	3989,60
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie są największym obszarem chronionego krajobrazu w województwie opolskim położonym w mezoregionie Równina Opolska. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwydmione piaski, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie utworzono zbiornik Jezioro Turawskie - jeden z zasilających żeglugę na Odrze, ale także wykorzystywany do celów rekreacyjnych. Wschodnia część regionu (Obniżenie Małej Panwi) stanowi szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód	Unikatowy las łęgowy przechodzący w grąd. Obszar pokrywa się z obszarem Natura 2000 (PLH160011).	Obszar Chronionego Krajobrazu Rejon Wróblina-Maciowakrzy położony jest w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckiego. Obszar leży w górnej części zlewni Wrońskim Wody – lewobrzeżnego dopływu Odry. Charakterystyczne są rozległe, suche wierzchowiny lessowe oraz silnie wilgotne dna dolinne z licznymi mokradłami oraz oczkami wodnymi.
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. z 2017, poz. 414, z późn. zm.)		
Gminy	Strzelce Opolskie, Wołczyn, Tarnów Opolski, Zębowice, Ozimek, Namysłów, Wilków, Lubsza, Domaszowice, Kolonowskie, Murów, Izbicko, Pokój, Lasowice Wielkie, Dobrodzień, Łubniana, Kluczbork, Świerczów, Chrzastowice, Jemielnica, Zawadzkie, Turawa	Zdzieszowice, Reńska Wieś	Baborów, Polska Cerekiew, Cisek, Pawłowiczki
Tekstowy opis granic:	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie	Nie	Nie

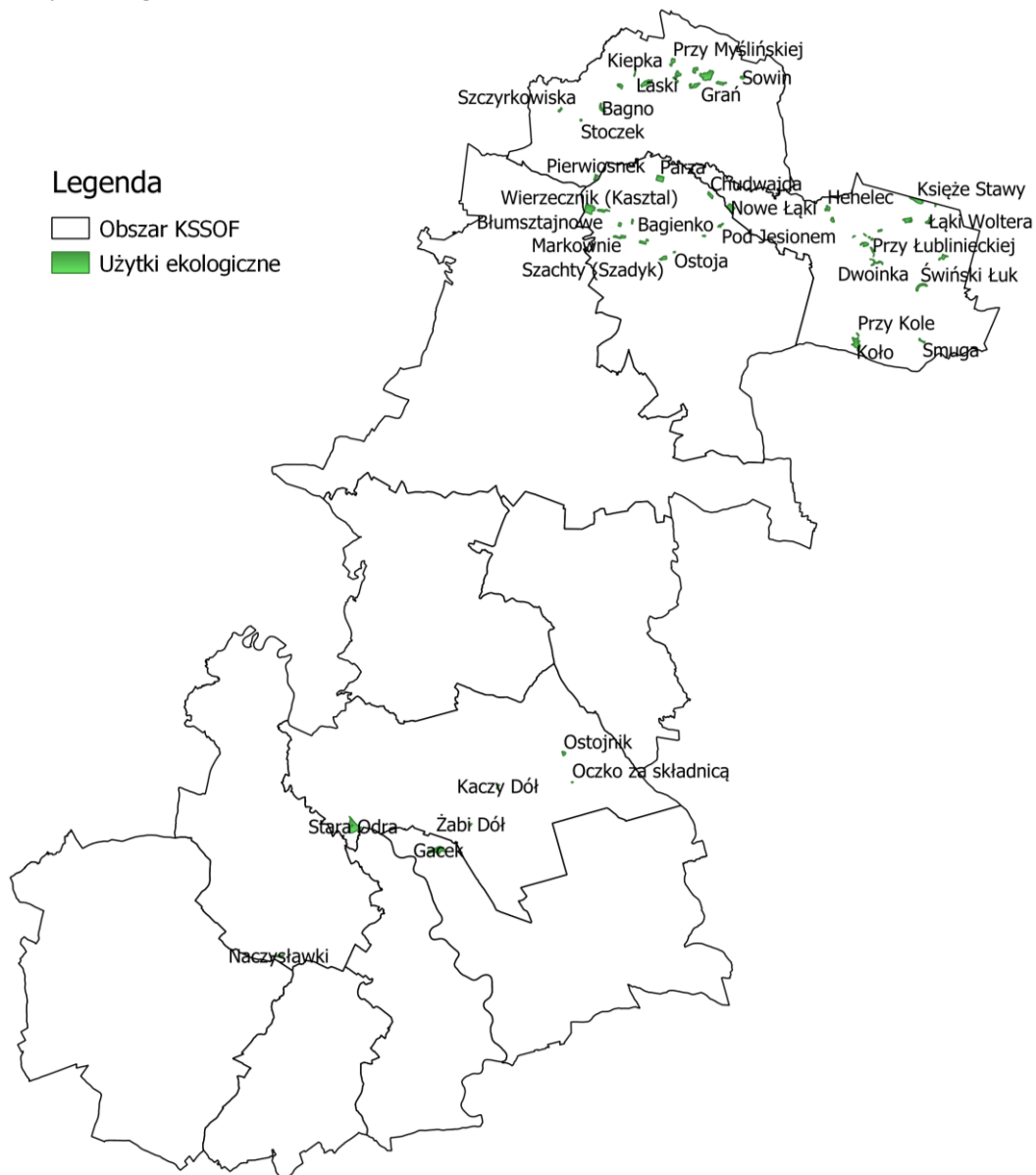
źródło: crfop.gdos.gov.pl

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, łąki, łąki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie KSSOF znajdują się 53 użytki ekologiczne⁸. Lokalizacje przedstawiono na poniższej grafice.

Grafika 14. Użytki ekologiczne na tle obszaru KSSOF.

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

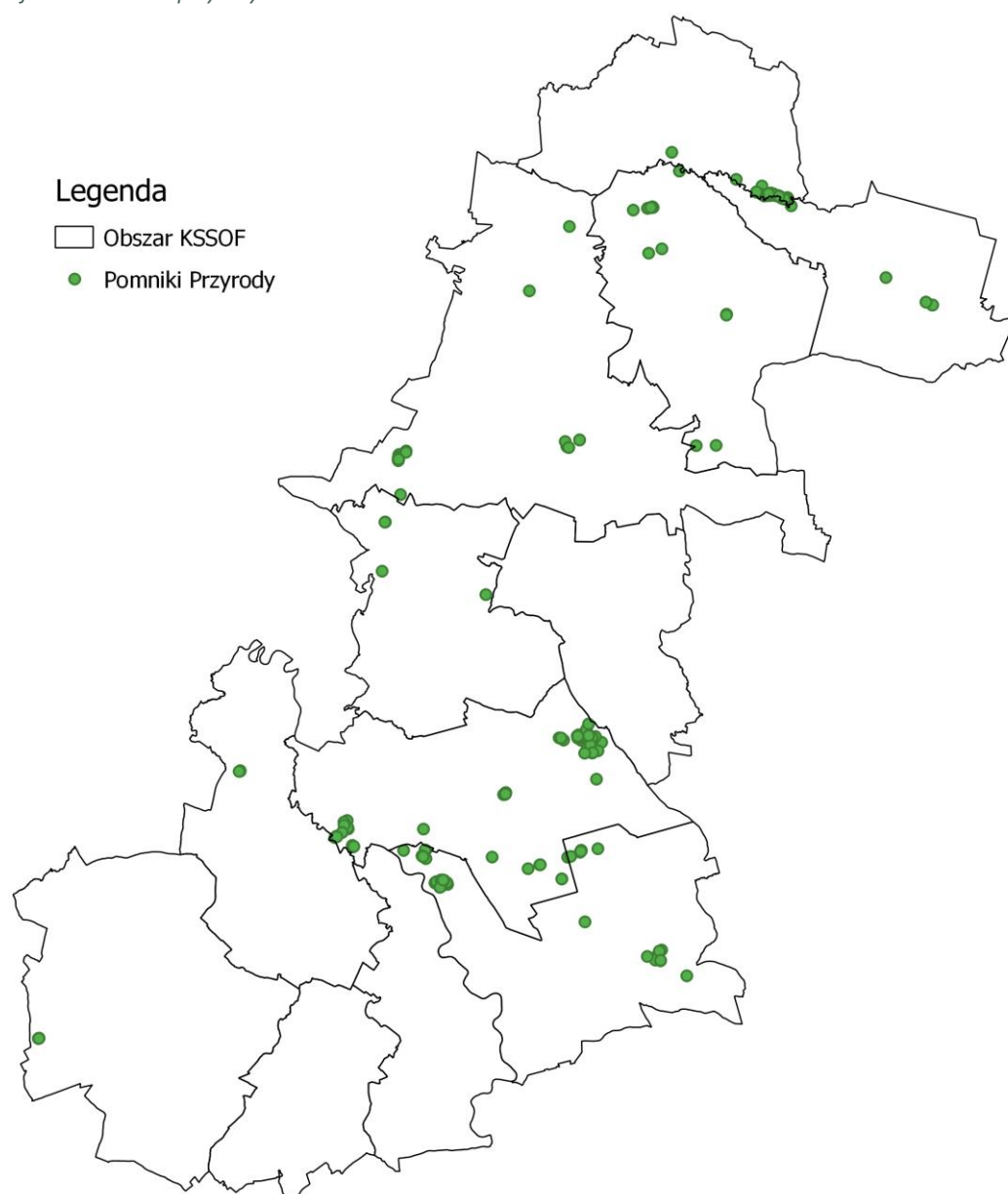
⁸ Stan na 25.09.2023 r. zgodnie z CRFOP

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie KSSOF znajduje 117 pomników przyrody⁹. Lokalizacje przedstawiono na poniższej grafice.

Grafika 15. Pomniki przyrody na tle obszaru KSSOF.

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

⁹ Stan na 25.09.2023 r. zgodnie z CRFOP

Dane Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wskazują, że na obszarze KSSOF zlokalizowanych jest 21 zabytkowych (przyrodniczych) obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Najwięcej z nich zlokalizowanych jest w gminie Pawłowiczki.

Tabela 21. Obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego.

Gmina	Obiekt
Kędzierzyn-Koźle	Park przyszpitalny przy ul. Judyma w Kędzierzynie-Koźlu
	Park w Sławięcicach
	Planty Miejskie
Cisek	Park w sołectwie Łany
	Park w sołectwie Miejsce Odrzańskie
	Park w sołectwie Steblów
Pawłowiczki	Park dworski w Borzystawicach (Borystawice)
	Park w sołectwie Chrósty
	Park w sołectwie Grudynia Mała
	Park w sołectwie Grudynia Wielka
	Park w sołectwie Jakubowice
	Park krajobrazowy w sołectwie Karchów
	Park w sołectwie Ligota Wielka
	Park w sołectwie Milice
	Park w sołectwie Trawniki
Polska Cerekiew	Park pałacowy w sołectwie Ciężkowice
	Park w Polskiej Cerekwi
	Park w sołectwie Zakrzów
Reńska Wieś	Park w sołectwie Długomiłowice
	Park w sołectwie Komorno
	Park w sołectwie Większyce
Leśnica	Obszar na Górze Św. Anny
Strzelce Opolskie	Park w Błotnicy
	Park w Kalinowicach
	Park w Kalinowie
	Park w Płużnicy Wielkiej
	Park w Strzelcach Opolskich
	Park w Szymiszowie

Źródło: Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Największa liczba zabytkowych parków powstała w XIX wieku. Obiekty te stanowią element zdefiniowanego produktu turystycznego pod nazwą „dziedzictwo kulturowe wsi opolskiej”. W układach ruralistycznych województwa opolskiego często występują folwarki, zazwyczaj połączone z założeniem pałacowo-parkowym. Ich stylistyka charakteryzowała się dużą zmiennością. Obiekty te nie nawiązywały do pozostałej zabudowy wiejskiej (z wyjątkiem obiektów sakralnych), pełniły głównie rolę dominant.

Rozpatrując możliwość wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego dla rozwoju KSSOF można stwierdzić, że obszar dysponuje dużym potencjałem w tym zakresie. Na wyróżnienie zasługują gminy: Leśnica, Jemielnica oraz Zawadzkie, gdzie występuje największa koncentracja obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych.

Korytarze ekologiczne

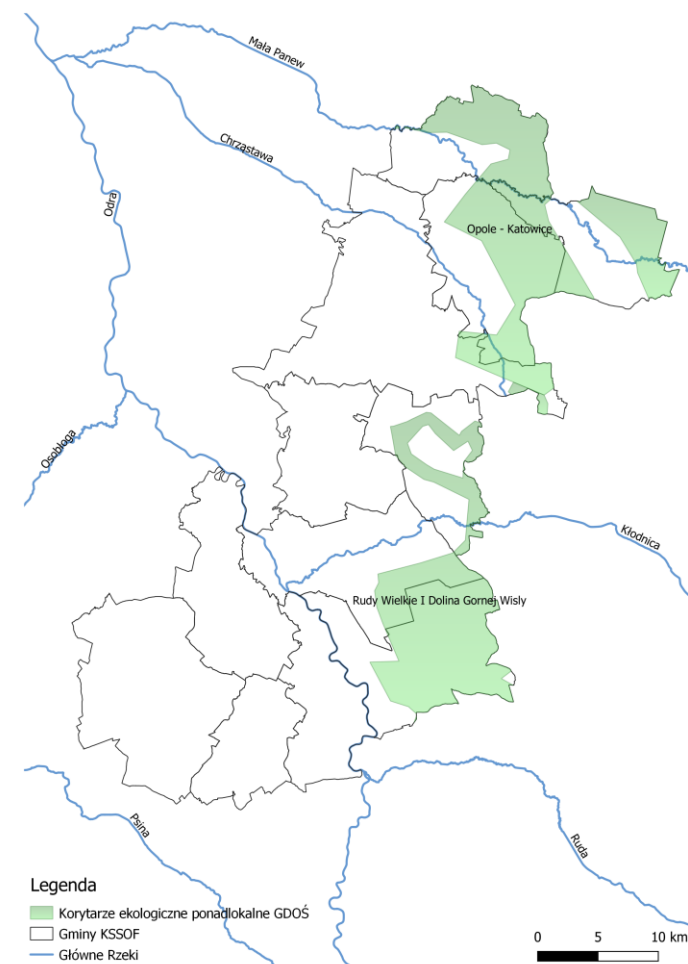
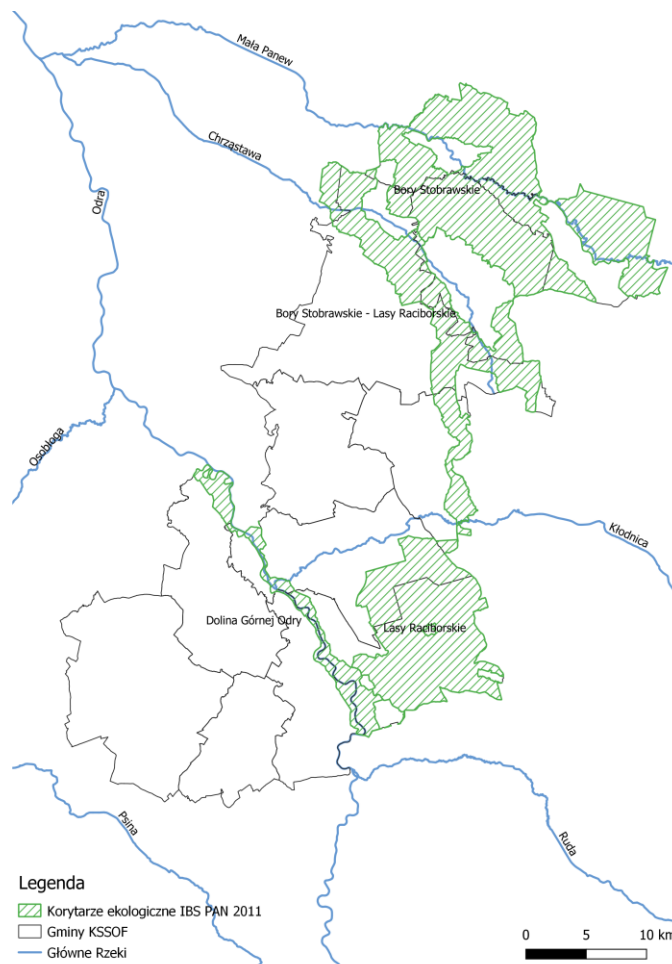
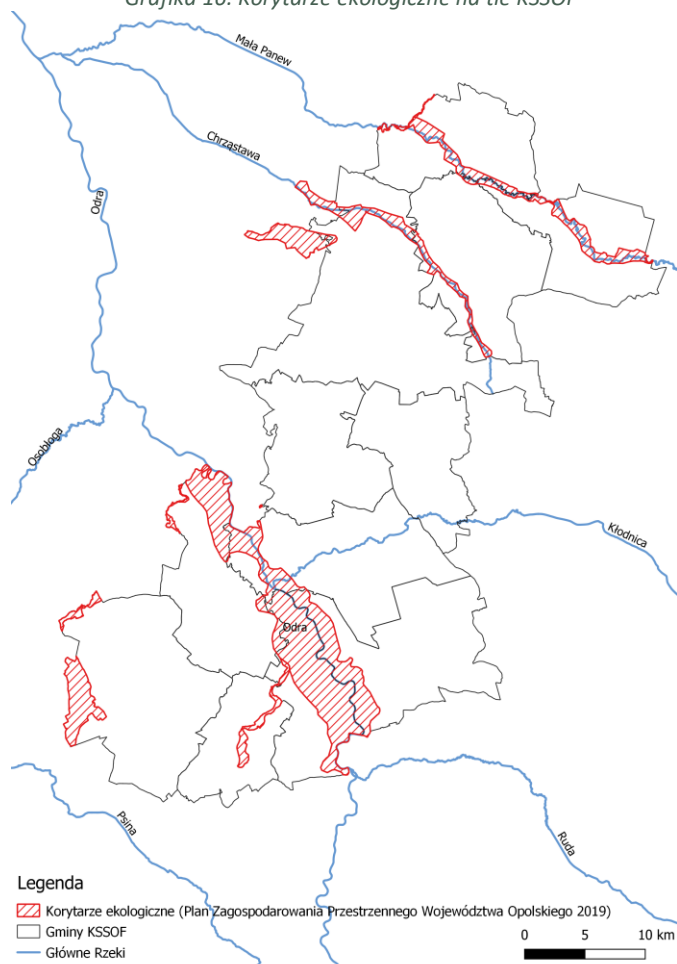
W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na poniższej mapie przedstawiono korytarze ekologiczne biegnące przez teren KSSOF.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Grafika 16. Korytarze ekologiczne na tle KSSOF

źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt i roślin na terenie KSSOF przedstawiono na poniższych mapach zgodnie z danymi udostępnionymi przez RDOŚ w Opolu (znak pisma: WOF.402.381.2023.MPi).

Na terenie gmin KSSOF stwierdzono występowanie 8 gatunków roślin naczyniowych:

- *Orchis pallens* (Storczyk blady): gmina: Strzelce Opolskie
- *Cephalanthera damasonium* (Buławnik wielokwiatowy): gmina: Strzelce Opolskie
- *Colchicum autumnale* (Ziemowit jesienny): gmina: Kędzierzyn-Koźle
- *Dactylorhiza majalis* (Kukułka (Storczyk) szerokolistna): gminy: Ujazd; Kędzierzyn Koźle,
- *Equisetum telmateia* (Skrzyp olbrzymi): gmina: Bierawa
- *Trapa natans* (Kotewka orzech wodny): gmina: Bierawa
- *Salvinia natans* (Salwina pływająca): gmina: Bierawa
- *Menyanthes trifoliata* (Bobrek trójlistkowy): gmina: Kędzierzyn-Koźle

Grafika 17. Obszary występowania siedlisk roślin naczyniowych na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Na terenie Miasta Kędzierzyn-Koźle stwierdzono obecność gatunków *Dendrocopos medius* (Dzięcioł średni) i *Dryocopus martius* (Dzięcioł czarny). Lokalizacje występowania tych gatunków przedstawiono na poniższej mapie.

Grafika 18. Występowanie siedlisk ptaków *Dendrocopos medius* i *Dryocopus martius* na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle

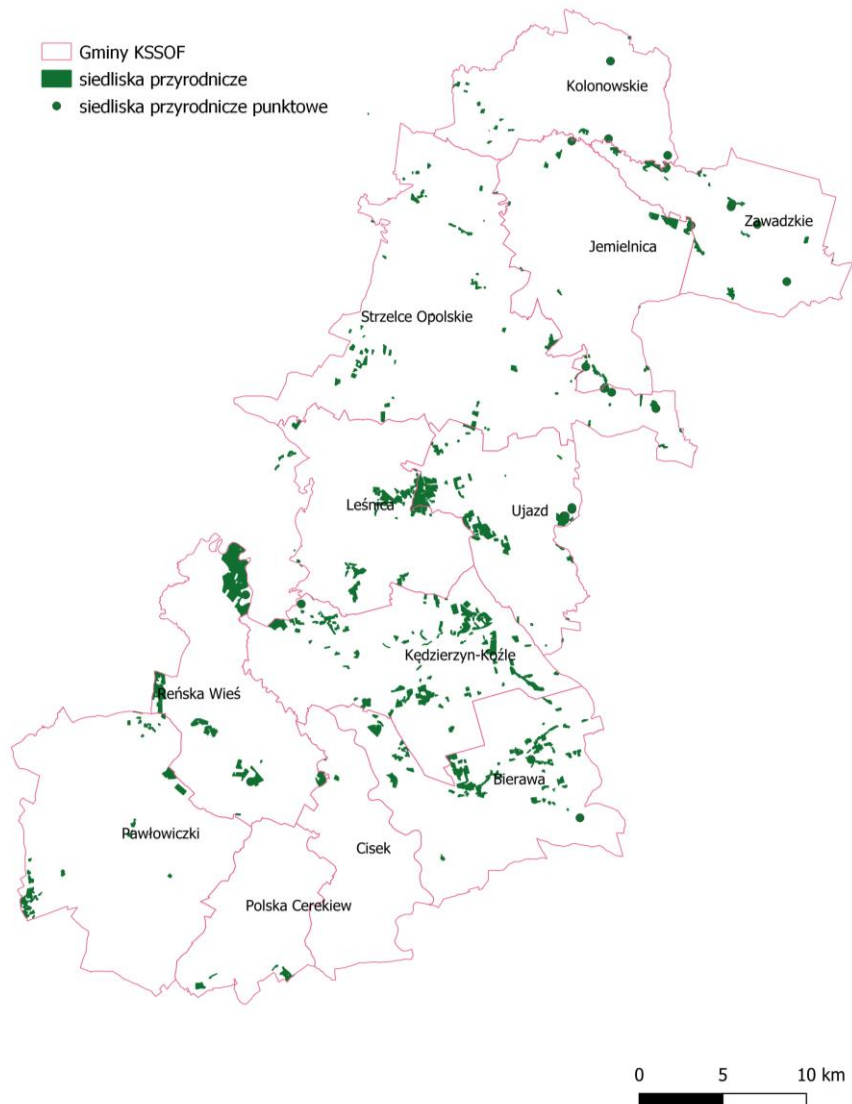

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

- 6110 - skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską
- 6210 - murawy kserotermiczne
- 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;
- 6430 - ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne
- 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie;
- torfowiska:
 - 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą;
 - 7220 - źródłiska wapienne ze zbiorowiskami
 - 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- ściany, piargi, rumowiska skalne i jaskinie:
 - 8210 - wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami
- lasy i bory:
 - 9110 - kwaśne buczyny;
 - 9130 - żyzne buczyny
 - 9150 - ciepłolubne buczyny storczykowe
 - 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;
 - 9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach
 - 91D0 - bory i lasy bagienne;
 - 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
 - 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

Lokalizacje występowania tych siedlisk przedstawiono na poniższej mapie.

Grafika 20. Występowanie siedlisk przyrodniczych na tle KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Na terenie KSSOF występują liczne stanowiska gatunków roślin i zwierząt:

- Stanowiska gadów:
 - *Lacerta agilis* (jaszczurka zwinka);
 - *Corenella austriaca* (gniewosz plamisty);
 - *Angius fragilis* (padalec zwyczajny);
 - *Natrix natrix* (zaskroniec zwyczajny);
- Stanowiska grzybów:
 - *Sarcoscypha coccinea* (czarka szkarłatna);
 - *Sparassis brevipes* (szmaciak dębowy);
 - *Hericium coralloides* (soplówka bukowa)
- Stanowiska minogów i ryb:
 - *Barbus barbus* (brzana pospolita);
 - *Barbatula barbatula* (śliz pospolity);
 - *Misgurnus fossilis* (piskorz);
 - *Rhodeus amarus* (rózanka europejska);
- Stanowiska owadów:
 - *Cucujus cinnaberinus* (zgniotek cynobrowy);
 - *Mantis religiosa* (modliszka zwyczajna);
 - *Nehalennia speciosa* (iglica mała);
 - *Osmoderma eremita* (pachnica dębową)
 - *Xylocopa violacea* (zadrzechnia fioletowa);
 - *Carabus auronitens* (biegacz zielonożłoty);
 - *Carabus glabratus* (biegacz gładki);
 - *Carabus coriaceus* (biegacz skórzasty);
 - *Carabus intricatus* (biegacz pomarszczony);
 - *Carabus hortensis* (biegacz ogrodowy);
 - *Sinodendron cylindricum* (kostrzeń baryłkowaty);
 - *Formica rufa* (mrówka rudnica);
 - *Dorcus parallelipedus* (ciotek matowy);
- Stanowiska płazów:
 - *Bufo bufo* (ropucha szara);
 - *Rana temporaria* (żaba trawna);
 - *Bufotes viridis* (ropucha zielona);
 - *Triturus cristatus* (traszka grzebieniasta);

➤ Stanowiska ptaków:

- *Columbia oenas* (siniak);
- *Picus viridis* (dzięcioł zielony);
- *Dryocopus martius* (dzięcioł czarny);
- *Picus canus* (dzięcioł zielonosiwy);
- *Dendrocops major* (dzięcioł duży);
- *Dendrocops medius* (dzięcioł średni);
- *Ficedula albicollis* (muchotówka białoszyja);
- *Ficedula albicollis* (muchotówka mała);
- *Muscicapa striata* (muchotówka szara);
- *Strix aluco* (puszczyk (zwyczajny));
- *Loxia curvirostra* (krzyżodziób świerkowy);
- *Streptopelia turtur* (turkawka (zwyczajna));
- *Emberiza hortulana* (ortolan);
- *Merops apiaster* (żołna (zwyczajna));
- *Lanius collurio* (gąsiorek);
- *Upupa epops* (dudek);
- *Accipiter gentilis* (jastrząb (zwyczajny));
- *Sylvia nisoria* (jarzębatka);
- *Lophophanes cristatus* (czubotka)
- *Perdix perdix* (kuropatwa (zwyczajna));
- *Lanius excubitor* (srokosz);
- *Asio otus* (uszatka (zwyczajna));
- *Carpodacus erythrinus* (dziwonia (zwyczajna));
- *Circus pygargus* (błotniak łąkowy);
- *Caprimulgus europaeus* (lelek (zwyczajny));
- *Jynx torquilla* (krętogłów (zwyczajny));
- *Ciconia ciconia* (bocian biały);

Stanowiska roślin naczyniowych zestawiono w poniższej tabeli (159 szt.)

Tabela 22. Stanowiska roślin naczyniowych na terenie KSSOF

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
<i>Actaea spicata</i>	Czerniec gronkowy	<i>Inula conyza</i>	Oman szlachtawa
<i>Agrostemma githago</i>	Kąkol polny	<i>Isopyrum thalictroides</i>	Zdrojówka rutewkowata
<i>Ajuga genevensis</i>	Dąbrówka kosmata (D. genevska)	<i>Jovibarba sobolifera</i>	Rojownik (Rojnik) pospolity
<i>Allium angulosum</i>	Czosnek kątowny	<i>Juncus ranarius</i>	Sit żabi
<i>Allium montanum</i>	Czosnek skalny	<i>Lathraea squamaria</i>	Łuskiewnik różowy
<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne
<i>Alyssum alyssoides</i>	Smagliczka kielichowata	<i>Leucoium vernum</i>	Śnieżycza wiosenna
<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna (M. północna)	<i>Lilium martagon</i>	Lilia złotogłów
<i>Anthericum ramosum</i>	Pajęcznica gałęzista	<i>Lindernia procumbens</i>	Lindernia mułowa
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	<i>Linum austriacum</i>	Len austriacki
<i>Arabis hirsuta</i>	Gęsiówka szorstkowłosista	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Mącznica lekarska	<i>Lonicera periclymenum</i>	Wiciokrzew (Suchokrzew) pomorski
<i>Aruncus sylvestris</i>	Parzydło leśne	<i>Lycopodiella inundata</i>	Widłaczek (Widłak) torfowy
<i>Asparagus officinalis</i>	Szparag lekarski	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty
<i>Asperula cynanchica</i>	Marzanka pagórkowa	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty
<i>Asperula tinctoria</i>	Marzanka barwierska	<i>Lysimachia thysiflora</i>	Tojeść bukietowa
<i>Asplenium trichomanes</i>	Zanokcica skalna	<i>Malva moschata</i>	Śláz piżmowy
<i>Atropa belladonna</i>	Pokrzyk wilcza-jagoda	<i>Matthiola varia</i>	Lekwonia
<i>Batrachium circinatum</i>	Włosienicznik (Jaskier) krążkolistny	<i>Melica uniflora</i>	Perłówka jednokwiatowa
<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna	<i>Melittis melissophyllum</i>	Miodownik melisowaty (M. wielkokwiatowy)
<i>Callitriche hamulata</i>	Rzęśl hakowata	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy
<i>Camelina microcarpa subsp. sylvestris</i>	Lnicznik drobnoowocowy dyskowaty	<i>Myricaria germanica</i>	Września pbrzeżna
<i>Campanula glomerata</i>	Dzwonek skupiony	<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna
<i>Carex bohémica</i>	Turzyca ciborowata	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny
<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła	<i>Nuphar lutea</i>	Grązel żółty
<i>Carlina acaulis</i>	Dziewięciśń bezłodygowy	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybień białe
<i>Centaurium erythraea</i>	Centuria pospolita (C. zwyczajna)	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięzrzał pospolity
<i>Centaurium pulchellum</i>	Centuria nadobna	<i>Orchis pallens</i>	Storczyk bładny
<i>Cephalanthera damasonium</i>	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Śniedek baldaszkowaty
<i>Cephalanthera longifolia</i>	Buławnik mieczolistny	<i>Orthilia secunda</i>	Gruszkówka (Gruszczyka) jednostronna

<i>Cephalanthera rubra</i>	Buławnik czerwony	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna
<i>Cerastium brachypetalum</i>	Rogownica drobnokwiatowa	<i>Parnassia palustris</i>	Dziewięciornik błotny
<i>Cerintho minor</i>	Ośmiąg mniejszy	<i>Pedicularis exaltata</i>	Gnidosz okazały
<i>Chondrilla juncea</i>	Chondrilla sztywna	<i>Petasites albus</i>	Lepięznik biały
<i>Colchicum autumnale</i>	Zimowit jesienny	<i>Petasites hybridus</i>	Lepięznik różowy
<i>Comarum palustre</i>	Siedmiopalecznik błotny	<i>Petasites kablikianus</i>	Lepięznik wytysiały
<i>Consolida regalis</i>	Ostróżeczka polna	<i>Plantago arenaria</i>	Babka piaskowa (B. gałęzista)
<i>Convallaria majalis</i>	Konwalia majowa	<i>Platanthera bifolia</i>	Podkolan biały
<i>Corallorhiza trifida</i>	Żłobik koralowy	<i>Platanthera chlorantha</i>	Podkolan zielonawy
<i>Corydalis cava</i>	Kokorycz pusta	<i>Polypodium vulgare</i>	Paprotka zwyczajna
<i>Corydalis intermedia</i>	Kokorycz wątła	<i>Polystichum aculeatum</i>	Paprotnik kolczysty
<i>Corydalis solida</i>	Kokorycz pełna	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rdestnica alpejska
<i>Cyperus fuscus</i>	Cibora brunatna	<i>Potamogeton obtusifolius</i>	Rdestnica stępiąca
<i>Cystopteris fragilis</i>	Paprotnica krucha	<i>Potamogeton pectinatus</i>	Rdestnica grzebieniasta
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Kukułka (Storczyk) plamista	<i>Potentilla alba</i>	Pięciornik biały
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka (Storczyk) szerokolistna	<i>Potentilla recta</i>	Pięciornik wyprostowany
<i>Daphne mezereum</i>	Wawrzynek wilczełyko	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek (Pierwiosnka) wyniosły
<i>Dentaria enneaphyllos</i>	Żywiec dziewięciolistny	<i>Primula veris</i>	Pierwiosnek (Pierwiosnka) lekarski
<i>Dianthus carthusianorum</i>	Goździk kartuzek	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszyca okrąglistna
<i>Digitalis grandiflora</i>	Naparstnica zwyczajna	<i>Rhinanthus minor</i>	Szeleźnik mniejszy
<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	<i>Ribes nigrum</i>	Porzeczka czarna
<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrąglistna	<i>Salix rosmarinifolia</i>	Wierzba rokita
<i>Dryopteris cristata</i>	Nerecznica grzebieniasta	<i>Salvia pratensis</i>	Szałwia łąkowa
<i>Eleocharis acicularis</i>	Ponikło igłowate	<i>Salvinia natans</i>	Salwinia pływająca
<i>Eleocharis ovata</i>	Ponikło jajowate	<i>Saxifraga tridactylites</i>	Skalnica trójpalczasta
<i>Epipactis albensis</i>	Kruszczyk połabski	<i>Scilla bifolia</i>	Cebulica dwulistna (Oszloch)
<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	<i>Scorzonera humilis</i>	Wężymord niski
<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	<i>Sedum album</i>	Rozchodnik biały
<i>Epipactis purpurata</i>	Kruszczyk siny	<i>Senecio congestus</i>	Starzec błotny
<i>Equisetum variegatum</i>	Skrzyp pstry	<i>Senecio rivularis</i>	Starzec kędzierzawy (S. nadpotokowy)
<i>Erysimum odoratum</i>	Pszonak pannoński	<i>Seseli annuum</i>	Żebrzyca roczna
<i>Fumaria schleicheri</i>	Dymnica różowa	<i>Sherardia arvensis</i>	Rolnica pospolita
<i>Fumaria vaillantii</i>	Dymnica drobnokwiatowa	<i>Stratiotes aloides</i>	Osoka aloesowata

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

<i>Gagea minima</i>	Złoc mała	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity
<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Teesdalea nudicaulis</i>	Chroszcz nagołodygowy
<i>Galium odoratum</i>	Przytulia (Marzanka) wonna	<i>Teucrium botrys</i>	Ożanka pierzastosieczna
<i>Galium rotundifolium</i>	Przytulia okrągłolistna	<i>Thelypteris palustris</i>	Zachyłnik (Nerecznica) błotny
<i>Galium sylvaticum</i>	Przytulia leśna	<i>Triglochin palustre</i>	Świbka błotna
<i>Genista germanica</i>	Janowiec ciernisty	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny (P. mniejszy)
<i>Gentianella ciliata</i>	Goryczuszka (Goryczka) orzęsiona	<i>Veronica montana</i>	Przetacznik górski
<i>Geranium dissectum</i>	Bodziszek porożcinany	<i>Veronica spicata</i>	Przetacznik kłosowy
<i>Geranium phaeum</i>	Bodziszek żałobny	<i>Veronica triphyllos</i>	Przetacznik trójlistkowy
<i>Gladiolus imbricatus</i>	Mieczyk dachówkowaty	<i>Veronica vindobonensis</i>	Przetacznik pannoński
<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Cienistka (Zachyłka) Roberta	<i>Viburnum opulus</i>	Kalina koralowa
<i>Hedera helix</i>	Bluszcz pospolity	<i>Vicia pisiformis</i>	Wyka grochowata
<i>Helianthemum nummularium</i>	Posłonek rozestany typowy (P. kutnerowaty)	<i>Vicia tenuifolia</i>	Wyka długożagielkowa
<i>Hepatica nobilis</i>	Przylaszczka pospolita (Przelaszczka trojanek)	<i>Vinca minor</i>	Barwinek pospolity
<i>Hordelymus europaeus</i>	Jęczmieniec (Wydmuchrzyca) zwyczajny	<i>Vulpia myuros</i>	Wulpia mysi ogon
<i>Hottonia palustris</i>	Okrężnica bagienna	<i>Zannichellia palustris</i>	Zamętnica błotna
<i>Hypericum humifusum</i>	Dziurawiec rozestany		

źródło: RDOŚ w Opolu

Stanowiska ssaków:

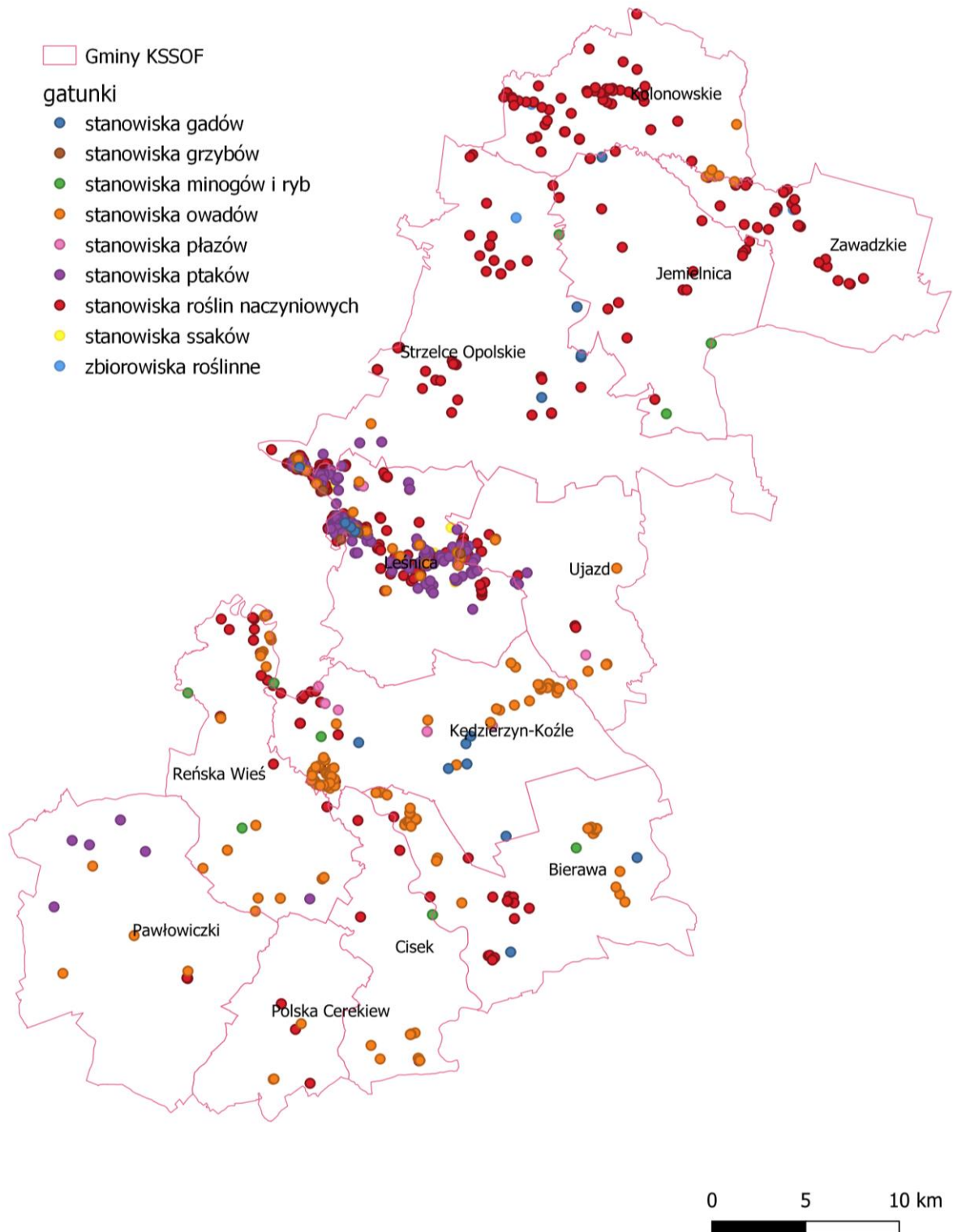
- *Muscardinus avellanarius* (orzesznica);
- *Eptesicus serotinus* (mroczek późny);
- *Plecotus auritus* (gacek brunatny)
- *Myotis myotis* (Nocek duży);
- *Meles meles* (borsuk)
- *Castor fiber* (bóbr europejski (euroazjatycki));
- *Cricetus cricetus* (chomik europejski);

Zbiorowiska roślinne:

- *Potametum graminei* (Zespół rdestnicy trawiastej);
- *Ricciatum fluitantis* (Zespół wgłębki pływającej);
- *Scirpetum lacustris* (Szuwar oczeretowy (zespół oczeretu jeziornego));
- *Sparganium minimi* (Zespół jeżogłówki najmniejszej).

Lokalizacje występowania ww. gatunków przedstawiono na poniższej mapie.

Grafika 21. Lokalizacja stanowisk przyrodniczych na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wyznaczono 3 cele strategiczne, w ramach których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 23. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
<p>„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.</p>	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczone przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
<p>„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.</p>	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu,

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.</p>
<p>Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.</p>	<p>Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.</p>	<p>Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.</p>
<p>Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.</p>	<p>Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.</p> <p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.</p>	<p>Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. <p>W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.</p>
Dokumenty krajowe	
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów poprzemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.</p>	<p>To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobności i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.</p>	<p>KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmacniania poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.</p>
<p>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.</p>	<p>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.</p>	<p>Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).</p>
<p>Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.</p>	<p>KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.</p>
<p>Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.</p>	<p>SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.</p>

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.</p>	<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO₂ oraz O₃. Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.</p>	<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.</p>	<p>Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. <p>W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.</p>

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* wyznacza cele oraz kierunki interwencji, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2021-2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie

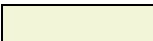

mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowisko działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Tabela 24. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF														
1.	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej: <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP) 			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S Ch	S Ch	B, S Ch	P, S Ch	
2.	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej: <ul style="list-style-type: none"> • Wydłużenie godzin pracy OWP • Rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe • Indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców • Wsparcie edukacji włączającej w OWP • Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym • Współpraca nauczycieli OWP z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych 			B, S										
3.	Wsparcie kształcenia ogólnego: <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. • Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów, w tym przede wszystkim z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji jakiejkolwiek z grup. • Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji. • Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami. • Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo. • Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej. • Działania wspierające wdrażanie Modelu szkoły ćwiczeń. • Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów. • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami. 			B, S										

<ul style="list-style-type: none"> • Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN. • Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole. • Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy. • Wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych. • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość). • Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach. • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrobieniem zaległości po pandemii i nauce zdalnej. • Dojazdy do szkół dla uczniów szkół ponadpodstawowych z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji. <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie • Kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk, kwalifikacyjnych kursów zawodowych. • Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w szczególności dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji. • Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji. 5.Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo. • Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami. • Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej: • bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej, • współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia • Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów. • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami. 							
--	--	--	--	--	--	--	--

B, S

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie jakości kształcenia zawodowego, w tym szkolnictwa branżowego poprzez rozwijanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy oraz upowszechnianie nauczania w miejscu pracy. • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) obejmujące m.in.: • kształcenie zawodowe (prowadzone w szkołach policealnych) kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyły wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi w tym zakresie); • kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane przez MZ); • ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo • zawody medyczne (działania będą zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi dotyczącymi zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia). • Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach. • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej. • Dojazdy do szkół i placówek kształcenia zawodowego dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji. • Inicjatywa ALMA. 													

Lp	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
4.	<p>Edukacja równych szans:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednie wsparcie dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach edukacji włączającej • Wdrażanie i upowszechnianie: <ol style="list-style-type: none"> a) wypracowanego w ramach PO WER Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w celu poprawy dostępności szkół podstawowych poprzez eliminowanie barier w różnych obszarach: architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, związanym z organizacją, procedurami i zatrudnieniem oraz kompetencjami kadry. b) standardów pracy i usług asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (ASPE), wypracowanych w ramach projektu „Asystent ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych - pilotaż” w przedszkolach i szkołach, c) zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design). • Podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) w zakresie edukacji włączającej, w tym m.in. kształcenie w ramach pedagogiki specjalnej. • Współpraca i inicjatywy z zakresu edukacji włączającej, mające na celu umożliwienie integracji dzieci i uczniów, wymianę doświadczeń i dostosowanie szkół/przedszkoli do potrzeb uczniów ze SPE, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych (np. szkoła podstawowa z terenów wiejskich ze szkołą miejską, szkoła zawodowa z uczelnią, szkoła ogólnodostępna ze szkołą specjalną). • Wdrożenie szkół i placówek do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji włączającej. 			B, S										
5.	<p>Działania na rzecz lokalnych społeczności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe) • Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe). 			B, S										
Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców														

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Lp	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
6.	<p>Rozwijanie systemu pieczy zastępczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla samych placówek świadczących opiekę instytucjonalną) Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie 			B, S										
7.	<p>Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej, itp. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji i reintegracji, w tym przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmocnienia więzi, realizowany jedynie jako element kompleksowego projektu dot. włączenia społecznego Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych 			B, S										

Lp	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	
8.	<p>Rozwój wysokiej jakości usług społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opieka długoterminowa oraz paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: rehabilitacja medyczna, usługi społeczne (np. usługi opiekuńcze i asystenckie), wsparcie psychologiczne i wytchnieniowe dla opiekunów. Poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez wdrożenie usług teleopieki/telemedycyny (wsparcie uzupełniające). Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych lub zdrowotnych. Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganych/ chronionych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej. Wsparcie procesu DI placówek całodobowych, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.: form wsparcia dziennego, środowiskowego, mieszkalnictwa wspomagane oraz uzyskanie i zmiana kompetencji pracowników. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społ. i zdrowotnych. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii. 			B, S											
Cel strategiczny 3 Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego															
9.	<p>Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura transportu publicznego, taka jak np. przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych Obiekty P&R Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych. 		P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	<ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura dla użytkowników niemotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki). Działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niemotoryzowanych użytkowników dróg <p>Opolskie na rowery:</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura dla użytkowników niemotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. 		Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch	Ch		
10.	<p>Poprawa jakości powietrza poprzez rozwój transportu publicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego Zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych. Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego. Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS). Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową. <p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników.</p>	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S			P, S	P, S	P, S	B, S	
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch				Ch	Ch		
11.	<p>Poprawa jakości powietrza poprzez rozwój transportu publicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu zbiorowego i niemotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego <p>Realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).</p>	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S			P, S	P, S	P, S	P, S	
Cel strategiczny 4 Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby														

Lp	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
12.	<p>Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu) Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami 			B, S Ch	Ch	Ch	Ch		Ch		Ch			
13.	<p>Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych 			P, S										B, S
Cel strategiczny 5 Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców														
14.	<p>Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE. 	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
15.	<p>Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. 	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	Ch	P, S			P, S	

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	<ul style="list-style-type: none"> Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych. Modernizacja oświetlenia ulicznego. Budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej). 			Ch	Ch	Ch								
16.	<p>Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu</p> <ul style="list-style-type: none"> Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, w tym opracowanie planów adaptacji miast do zmian klimatu. Projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach. Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach. Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy. Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów, zwłaszcza związanej z magazynowaniem wody oraz systemami obserwacyjno-alarmowymi. 		B, S	B, S	B, S	B, S	P, S	P		B, S	S	B, S	B, S	
17.	<p>Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych. Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk. Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych. 			B, S										
18.	<p>Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach. Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych. Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia. 	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S			Ch	B, S	P, S	P, S		
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch				Ch	Ch	Ch		

Lp	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
19.	<p>Efektywne gospodarowanie odpadami:</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania). 		P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	B, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	B, S	B, S		
20.	<p>Efektywne gospodarowanie odpadami:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste. Profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno-ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny. Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami. 		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	B, S	B, S		
21.	<p>Ochrona bioróżnorodności:</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie gatunków inwazyjnych obcych Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizacja i wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, inwentaryzacja przyrodnicza, rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich (np. parki miejskie, ekoparki) oraz w centra ochrony bioróżnorodności. Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska Działania z zakresu edukacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej 	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		
22.	<p>Ochrona bioróżnorodności:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo. 	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	Ch	P, S	P, S	P, S		

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	<ul style="list-style-type: none"> Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej. Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury służącej celom ochrony bioróżnorodności wraz z niezbędnym zapleczem 			Ch	Ch	Ch								
Cel strategiczny 6 Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF														
23.	Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch

9. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na wybrane elementy środowiska

9.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach kierunków:

- 1) modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- 2) modernizacja, rozbudowa i budowa infrastruktury oświatowej;
- 3) modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- 4) rozwijanie sieci wodno-kanalizacyjnej;
- 5) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;
- 6) rozwijanie systemu gospodarowania odpadami;
- 7) rozwijanie odnawialnych źródeł energii;
- 8) rozwój systemu sztucznej i naturalnej retencji.

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie analizowanego obszaru. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania

na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gminy;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

9.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszary Natura 2000;
- park krajobrazowy
- rezerваты przyrody;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- użytki ekologiczne;
- pomniki przyrody.

Strategia wyklucza możliwość podejmowania działań pozostających w sprzeczności z podstawowymi założeniami ochrony przyrody.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania

poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące i kompensujące.

Analiza oddziaływań projektów priorytetowych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Wszelkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz zmierzające do poprawy jakości powietrza będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Programu.

Wszelkie działania określone w Strategii IIT mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Zakazy związane z Obszarami Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Dla Obszarów Natura 2000: Góra Świętej Anny (PLH160002), Dolina Małej Panwi (PLH160008), Łęg Zdieszowicki (PLH160011) oraz Kamień Śląski (PLH160008) obowiązują Plany Zadań Ochronnych.

W planach również jest utworzenie PZO dla Obszaru Natura 2000 Stawy Pluderskie (PLH160021).

Na pozostałych obszarach objętych ochroną obowiązują zakazy zgodnie z poniższymi aktami prawa miejscowego.

Dla powyższych aktów istnieje możliwość odstępstwa od zakazów w sytuacji kolizji planowanych w projekcie dokumentu zadań z zakazami.

Zakazy związane z parkiem krajobrazowym

W stosunku do parków krajobrazowych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 17 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) oraz indywidualnego aktu prawa miejscowego.

Zakazy związane z pomnikami przyrody, stanowiskami dokumentacyjnymi użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego

W stosunku do pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych oraz użytków ekologicznych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Zakazy związane z rezerwatami przyrody

W stosunku do rezerwatów przyrody wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Zakazy związane z obszarami chronionego krajobrazu

W stosunku do obszarów chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko.

W wyniku realizacji Strategii nie nastąpi negatywny wpływ na obszary chronione. Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, wspierających efektywność oczyszczania ścieków, zapobieganiem wystąpienia powodzi oraz zmierzających do zwiększenia recyklingu odpadów. Ponadto pozytywne efekty może przynieść edukacja przyrodnicza, która przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i poszanowania środowiska.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni

gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach (działania w zakresie rozwoju energetyki prosumenckiej), mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad–marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego.

Projekt dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe i kanalizacyjne.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 t.j.) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszar Natura 2000. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarze Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszar Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszar Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Ze względu na występowanie obszaru Natura 2000 na terenie KSSOF można stwierdzić, iż w ich zasięgu mogą zostać zrealizowane projekty z zakresu gospodarki ściekowej.

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni

siedlisk łąkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na Obszary Natura 2000 będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, usprawnieniem systemu małej retencji jak również te związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności.

W Strategii przewidziano również działania związane z ochroną przyrody, w tym bioróżnorodności, które bezpośrednio przyczynią się do poprawy środowiska przyrodniczego.

Oddziaływania na parki krajobrazowe

Pozytywne oddziaływanie na parki krajobrazowe na obszarze KSSOF będą miały działania z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych oraz bioróżnorodności. Na obszarze KSSOF nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Oddziaływania na rezerwaty przyrody

Duże znaczenie mają działania, których założeniem jest zachowanie naturalności ekosystemów i bioróżnorodności, a także wszelkie inne działania sprzyjające ochronie zasobów, jak i poprawie stanu środowiska.

W odniesieniu do planowanych zadań wynikających z Strategii i mając na uwadze wszystkie zakazy wymienione w art. 15 ustawy o ochronie przyrody, obowiązujące w rezerwach, należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na rezerwaty przyrody znajdujące się na terenie KSSOF.

Oddziaływania na stanowiska i siedliska chronionych gatunków oraz stanowiska chronionych gatunków roślin

W związku z realizacją zadań wymienionych w Strategii, na terenie KSSOF nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na stanowiska i siedliska chronionych gatunków oraz stanowiska chronionych gatunków roślin.

Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody

W związku z realizacją zadań wymienionych w Strategii, na terenie KSSOF nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na pozostałe indywidualne formy ochrony przyrody takie jak; użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne czy strefy ochrony ostoi gatunków.

Lokalizacja kierunków działań wyznaczonych w projekcie Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 nie została określona. W związku z powyższym brak jest możliwości przedstawienia tych informacji kartograficznie. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, gospodarki wodami, termomodernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, m.in. związanych z modernizacją i rozwojem infrastruktury kanalizacyjnej, poprawą efektywności energetycznej z uwzględnieniem OZE, zapewnieniem sieci instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, modernizacją i rozbudową istniejących punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz modernizacją i rozbudową układu

komunikacyjnego, budową tras rowerowych oraz melioracjami wodnymi. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależnie będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych będą miały stały, pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie KSSOF. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (np. budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej) oraz poprawy jakości powietrza. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areału powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarzy. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzienia dróg kołowych lub linii kolejowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej oraz kolejowej, a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzony przez wygrozdenia wzdłuż dróg kołowych lub linii kolejowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany

klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych,
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, sieci kanalizacyjnej, błękitno-zielonej architektury). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z gospodarką odpadami oraz ochroną przyrody, w tym bioróżnorodności. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki ściekowej. Modernizacje sieci i ich czyszczenie mogą przełożyć się na poprawę jakości wody przeznaczonej do picia.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu

robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizację systemów grzewczych, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ponadto, w Strategii zaplanowano działania związanych z rozwijaniem transportu publicznego, który w sposób znaczący może się przyczynić do poprawy jakości powietrza na terenie KSSOF.

Działania związane z rozwijaniem systemu gospodarowania odpadami przyczynią się do zmniejszenia ilości nielegalnego spalania odpadów w domowych paleniskach, co wpłynie na poprawę jakości powietrza.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy oraz remonty dróg.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej, w tym systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię ciepłą, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć upowszechnianie edukacji. Działania głównie w zakresie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości. Natomiast świadomość szkodliwości stosowania paliw tradycyjnych o niskiej jakości do celów grzewczych oraz spalania odpadów w domowych kotłach bezpośrednio wpłynie na zwiększenie stosowania ekologicznych źródeł energii, a tym samym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne, szczególnie na terenach miejskich. Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje związane z budową, rozbudową czy też modernizacją. Źródłem negatywnego oddziaływania ww. inwestycji może być budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a języków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu

samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu.

Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.

Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.

Z uwagi na mało korzystne warunki wiatrowe nie planuje się budowy mikroinstalacji wiatrowych / farm wiatrowych na terenie KSSOF.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt,

beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa opolskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii IIT będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA¹⁰, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następujących lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

¹⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczy będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budyneków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii IIT przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Bezpośrednio największe korzyści przyniesie realizacja działań polegających na budowie, rozbudowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych, jak również infrastruktury towarzyszącej, które są wprost nakierowane na ochronę wód. Ponadto, działania związane z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej będą mieć pozytywny wpływ na GZWP oraz na ujęcia wód podziemnych i ich stref ochronnych.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Budowa sieci kanalizacyjnej podlega najczęściej analizie jej opłacalności, jednak dla ochrony środowiska jest ona rozwiązaniem bardziej korzystnym. W przypadku obszarów, na których występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a tym samym także gruntowych, budowa indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej nie jest korzystnym podejściem do problemu odprowadzania ścieków. Właściciele takich urządzeń nie są w stanie zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków lub prawidłowego eksploataowania urządzenia. Budowa sieci wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z możliwych nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych.

Zdarzają się przypadki, kiedy odprowadzanie ścieków zawierających zanieczyszczenia w dopuszczalnych stężeniach mimo wszystko może negatywnie oddziaływać na wody odbiornika, z uwagi na jego szczególną wrażliwość. Wprowadzenie do wód rzeki przy niskim przepływie znacznego ładunku zanieczyszczeń może w konsekwencji wpłynąć negatywnie na jej naturalną zdolność samooczyszczania i stopniowe pogarszanie się jakości prowadzonych przez nią wód. Powtarzające się regularne zrzuty ścieków zawierających substancje zanieczyszczające w ilościach podprogowych przyczyniają się do przekroczenia chłonności rzek, które niejednokrotnie stanowią lokalne ciekł wodne o niewielkich przepływach.

Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez ingerencje w bioróżnorodność danego

terenu, na którym planuje się inwestycje. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja inwestycji, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wpisuje się w cele środowiskowe wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Dokument ten został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 poz. 335). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Reasumując realizacja

inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków oraz likwidację zbiorników na ścieki.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA¹¹, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

¹¹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- rozwijanie i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej;
- modernizacja i budowa infrastruktury użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*¹²

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowie ścieżki rowerowej oraz budowie nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi

¹² Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Zgodnie z Waloryzacją krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony na terenie KSSOF występuje:¹³

- pasmo krajobrazu peryglacyjnego - obszar Krasiejowsko-Jemielnicki - położony jest na terenie gmin Ozimek, Kolonowskie, Jemielnica i Zawadzkie. Występuje tu rozległy, w większości zalesiony garb o wysokości dochodzącej do 220 m n.p.m. Wznosi się ponad przylegającą od północy dolinę Małej Panwi o ok. 30 m. Wzniesienia zbudowane są z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych, w tym akumulacji szczelinowej. Porozcinane są obniżeniami Jemielnicy i Małej Panwi oraz dolinkami ich dopływów. Łączna miąższość osadów czwartorzędowych dochodzi tu do 40 m. Pod czwartorzędem zalega starsze podłoże w postaci wiśniowych i pstrych itów górnortriasowych. U podstaw wzniesień występuje ono na powierzchni. W okolicach Krasiejowa osady te były eksploatowane dla potrzeb przemysłu cementowo-wapienniczego i dokonano w nich największego odkrycia paleontologicznego na Opolszczyźnie związanego ze znaleziskiem licznych gadów i płazów górnortriasowych. Niewielka część wzniesień jest użytkowana rolniczo. Dominują grunty orne, w dolinach rzecznych rozcinających wzniesienia występują większe kompleksy trwałych użytków zielonych.
- największe obszary z krajobrazami peryglacyjnymi na Opolszczyźnie w okresowych miejscach dawnego postoju lądolodu odrzańskiego podczas jego recesji. Charakterystyczną ich cechą jest obecnie wododziałowe położenie, przewaga falistych form ukształtowania terenu, obecność pagórkowatych form ostańcowych, występowanie rozcinających wysoczyzny wyraźnie wciętych w bazę erozyjną małych dolinek rzecznych oraz dosyć intensywne rolnicze zagospodarowanie. Najdalej na południu zlokalizowany jest obszar Radoszowsko-Łanowski (nomenklatura własna bazująca na nazwach większych miejscowości), obejmujący tereny w gminach Polska Cerekiew, Pawłowiczki i Cisek. Obszar położony jest we wschodniej części

¹³ Badora K., Badora K.: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony, Opole 2006

Płaskowyżu Głubczyckiego i pokryty maskującymi pokrywami lessów i glin lessopodobnych. Ich obecność oraz położenie w obrębie płaskowyżu były przyczyną zaklasyfikowania go do krajobrazów lessowych. Podobne obszary występowania wzniesień zbudowanych z glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych, pokryte lessami, występują na terenie całego płaskowyżu i ze względu na charakter rzeźby terenu i budowy geologicznej utworów powierzchniowych identyfikowane są jako krajobrazy lessowe, które zostały omówione wyżej.

- najgęstsza sieć wąwozów oraz najgłębsze formy między Górą Św. Anny i Leśnicą, między Porębą i Leśnicą, a także między Czarnocinem i Lichynią. Występuje tu kilkanaście przekraczających głębokość 10 m wąwozów o długości przekraczającej 3-5 km.
- głębokie rozcięcia erozyjne pokrytego lessami progu strukturalnego mają podstawowy wpływ na jego zagospodarowanie. Charakterystyczną cechą jest tu występowanie terenów rolnych podzielonych zadrzewieniami porastającymi stoki i dno wąwozów. Miejscami najbardziej strome stoki progu, gdzie nie można było rozwijać upraw rolnych są również zalesione. Znaczna część kompleksów leśnych ma bardzo duże walory przyrodnicze. Na porozcinanych dolinkami stokach progu ustanowiono dwa rezerваты leśne Grafik i Boże Oko, w których chroni się starodrzewia buczyn. Charakterystyczną cechą terenów rolnych jest występowanie prostopadłych do stoku skarp przeciwezyjnych (tarasów uprawowych), na których obok zadrzewień i zakrzaczeń zachowały się szczątkowe murawy kserotermiczne. Tereny zabudowane na obszarach lessowych Chełmu nie występują zbyt często i podobnie jak na Płaskowyżu Głubczyckim poszczególne wsie i przysiółki schowane są w dolinach. Większe wsie Lichynia, Zalesie Śląskie oraz miasta Ujazd i Leśnica zlokalizowane są u podstaw progu. Charakterystyczną cechą zagospodarowania przestrzeni jest występowanie licznych odłogów, które szybko zarastają na drodze wtórnej sukcesji ekologicznej. Łąki i pastwiska występują sporadycznie, głównie w dnach dolin. Większe powierzchnie osiągają na wschodzie, gdzie doliny są płaskodenne i szersze, dolinki na zachodzie są niemal całkowicie zalesione.

Obszary o szczególnie wysokich i wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie KSSOF

Źródło: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego zgodnie z poniższą tabelą występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (stan na 25.09.2022 r.):

Tabela 25. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb na terenie KSSOF.

Gmina	Numer działki	Substancje	Status
Kędzierzyn-Koźle	1657/5	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	1046/5 1048/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Arsen (As); Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Bar (Ba)	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	471/1 471/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym zakończono remediację
	588/75	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	588/91	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	602/217	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	593/1	Etylobenzen; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Ksyleny; Toluen; Styren	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	140/2 141	Rtęć (Hg); Cynk (Zn); Miedź (Cu)	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	177/8 177/7 177/3	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr)	teren, na którym zakończono remediację
		Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr); Rtęć (Hg); Cynk (Zn)	teren, na którym zakończono remediację
	244/4 254/11 244/6 245/1	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju	teren, na którym zakończono remediację
	296/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(k)fluoranten;	teren, na którym zakończono remediację

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Gmina	Numer działki	Substancje	Status
		Benzo(ghi)perylen; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	
	371/3	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr); Bar (Ba)	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
Strzelce Opolskie	3694/8 3694/7	Benzo(k)fluoranten; Benzo(ghi)perylen; Ołów (Pb); Dibenzo(a,h)antracen; Naftalen; Fenol; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	3731	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju	teren, na którym zakończono remediacje
Ujazd	561,3	Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym zakończono remediacje
	294/1 294/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(k)fluoranten; Benzo(ghi)perylen; Dibenzo(a,h)antracen; Naftalen; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	teren, na którym zakończono remediacje

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/, stan na 25.09.2022 r.

Na terenie gmin: Zawadzkie, Bierawa, Cisek, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne, a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będą miały działania w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku przedsięwzięcia: Poprawa efektywności energetycznej na terenie KSSOF wraz z instalacją urządzeń OZE. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednio i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej, budową i modernizacją obiektów czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważyć koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza, z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz innych materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, gromadzenie odpadów niebezpiecznych w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Przekazywanie powstających podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpadów tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- W miarę możliwości wykorzystywanie na miejscu materiału pozostałego po robotach ziemnych,
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi,

- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne w miastach),
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowanie ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- Przestrzeganie zastrzonych zapisów pozwoleń budowlanych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.

- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko.
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania.
- Zmiana technologii realizacji zadania.
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania.
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego.
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępianie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Monitorowanie realizacji Strategii IIT

Zgodnie z art.10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, strategia określa oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia. W niniejszym rozdziale przedstawiono katalog wskaźników dopasowanych do działań wyróżnionych w strategii, dotyczących dwóch poziomów monitorowania.

Monitoring prowadzony jest przede wszystkim w celu zapewnienia ciągłości, efektywności i skuteczności realizacji strategii. Ze względu na fakt, iż dzięki sukcesywnemu gromadzeniu i analizowaniu informacji i danych dotyczących przebiegu procesu wdrażania jej założeń, monitoring pozwala również na wykrycie ewentualnych problemów i utrudnień mających wpływ na osiągnięcie zakładanych rezultatów.

Monitoring Strategii IIT prowadzony będzie na dwóch poziomach, w okresach dwuletnich. Na poziomie strategicznym kluczowe będzie badanie zmian i określenie postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć. W ramach monitoringu na tym poziomie zbierane będą dane dotyczące rezultatów wdrażanych działań, a następnie nastąpi ich analiza i ocena osiągniętych efektów. Na poziomie operacyjnym monitoring zostanie zrealizowany poprzez wskazanie odsetka zrealizowanych przedsięwzięć w stosunku do ogólnej liczby zamierzeń.

Poniżej przedstawiono zestawienie wskaźników, które będą podlegały monitoringowi na poziomie strategicznym.

Cel operacyjny 1	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej
Wskaźniki produktu	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
Cel operacyjny 2	Wsparcie kształcenia ogólnego
Wskaźniki produktu	<p>Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta</p> <p>Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu</p>
Cel operacyjny 3	Edukacja równych szans
Wskaźniki produktu	<p>Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta</p> <p>Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej</p> <p>Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem</p> <p>Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnością</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p>

	<p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń</p> <p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem</p> <p>Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu</p>
Cel operacyjny 4	Działania na rzecz lokalnych społeczności
Wskaźniki produktu	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p> <p>Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Cel operacyjny 5	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej
Wskaźniki produktu	<p>Całkowita liczba osób objętych wsparciem</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p>

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

	<p>Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie</p> <p>Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej</p> <p>Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu</p>
Cel operacyjny 6	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym
Wskaźniki produktu	<p>Całkowita liczba osób objętych wsparciem</p> <p>Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu</p>
Cel operacyjny 7	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych
Wskaźniki produktu	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)</p> <p>Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym</p> <p>Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej</p> <p>Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie</p> <p>Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie</p> <p>Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą objętych w projekcie wsparciem w zakresie poprawy dostępności zgodnie ze standardem dostępności</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej</p>

	<p>Liczba osób korzystających z usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie</p> <p>Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług</p> <p>Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które poprawiły dostępność zgodnie ze standardem dostępności</p> <p>Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej</p>
Cel operacyjny 8	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu
Wskaźniki produktu	<p>Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub wyposażonych obiektach „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych</p> <p>Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”</p> <p>Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych</p> <p>Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej</p> <p>Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego</p> <p>Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej</p> <p>Wspierana infrastruktura rowerowa</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub wyposażonych obiektach „parkuj i jedź”</p> <p>Szacowana emisja gazów cieplarnianych</p>
Cel operacyjny 9	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy
Wskaźniki produktu	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Wspierana infrastruktura rowerowa</p>
Wskaźniki rezultatu	Szacowana emisja gazów cieplarnianych
Cel operacyjny 10	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe
Wskaźniki produktu	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych
Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Cel operacyjny 11	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie
Wskaźniki produktu	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</p> <p>Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Cel operacyjny 12	Poprawa efektywności energetycznej w Kędzierzyńsko-Strzeleckim Obszarze Funkcjonalnym
Wskaźniki produktu	<p>Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE</p> <p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)</p> <p>Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)</p> <p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE</p> <p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków</p> <p>Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE</p> <p>Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE</p> <p>Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej</p> <p>Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)</p> <p>Szacowana emisja gazów cieplarnianych</p> <p>Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji pyłu zawieszono PM10</p>
Cel operacyjny 13	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
Wskaźniki produktu	<p>Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych</p> <p>Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof</p> <p>Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Liczba inicjatyw dotyczących zielononiebieskiej infrastruktury</p> <p>Liczba kompleksowych kampanii edukacyjnych</p> <p>Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami</p>
Wskaźniki rezultatu	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi mi pożarami

	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
Cel operacyjny 14	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej
Wskaźniki produktu	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzenia ścieków Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków
Wskaźniki rezultatu	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia
Cel operacyjny 15	Efektywne gospodarowanie odpadami
Wskaźniki produktu	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów
Wskaźniki rezultatu	Odpady poddane recyklingowi Odpady zbierane selektywnie
Cel operacyjny 16	Ochrona bioróżnorodności
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną Liczba wspartych form ochrony przyrody Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu	Grunty zrehabilitowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne Liczba przedsięwzięć proekologicznych Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne

14. Podsumowanie i wnioski

- Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Strategia IIT stanowi kontynuację i operacjonalizację zapisów *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*, jako dokumentu planistycznego o charakterze ponadlokalnym oraz jest podstawowym dokumentem realizacji działań wdrażanych w formule Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) dla Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wskazanym w ustawie wdrożeniowej.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii IIT z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym.
- Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030”. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii Innych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie Strategii Innych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych, a także dostosowania KSSOF do wymogów jakie niesie za sobą nowa perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2021-2027. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym.

W rozdziale 6 Prognozy opisano szczegółowo teren Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego z podaniem charakterystyki Subregionu, struktury demograficznej, transportowej, komunikacji publicznej oraz infrastruktury technicznej. Następnie dokonano opisu istniejącego stanu środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednio pośrednio, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki.

W przypadku Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy, a często także w granicach jednej miejscowości.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane

formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 8. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii.

16. Zestawienie tabel, grafik i wykresów

Spis tabel

Tabela 1. Projekty realizowane w ramach RPO WO 2014-2020.....	87
Tabela 2. Zadania w ramach projektu „Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego”.....	89
Tabela 3. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	91
Tabela 4. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	93
Tabela 5. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	94
Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze KSSOF.....	95
Tabela 7. Ocena stanu wybranych JCWP na terenie KSSOF.....	99
Tabela 8. Jednolite Części Wód Podziemnych znajdujące się na obszarze KSSOF.....	102
Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie KSSOF.....	103
Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	107
Tabela 11. Linie kolejowe przebiegające przez KSSOF.....	109
Tabela 12. Wyniki pomiarów hałasu drogowego krótkookresowego w 2020 roku.....	111
Tabela 13. Wyniki pomiarów hałasu drogowego długookresowego w 2020 roku.....	111
Tabela 14. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego w 2020 roku.....	112
Tabela 15. Powierzchnia form ochrony przyrody w poszczególnych gminach KSSOF w 2022 r.....	112
Tabela 16. Obszary Natura 2000 na terenie KSSOF.....	116
Tabela 17. Park Krajobrazowy na terenie KSSOF.....	122
Tabela 18. Rezerваты przyrody na terenie KSSOF.....	124
Tabela 19. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie KSSOF.....	126
Tabela 20. Obszary chronionego krajobrazu na terenie KSSOF.....	127
Tabela 21. Obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego.....	130
Tabela 22. Stanowiska roślin naczyniowych na terenie KSSOF.....	140
Tabela 23. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.....	145
Tabela 24. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.....	154
Tabela 25. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb na terenie KSSOF.....	191

Spis grafik

Grafika 1. Położenie KSSOF.....	68
Grafika 2. Mapa KSSOF.....	69
Grafika 3. Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza.....	90
Grafika 4. Lokalizacja stacji pomiarowych na terenie województwa opolskiego.	92
Grafika 5. Lokalizacja pasywnych stanowisk pomiarowych na terenie województwa opolskiego.	93
Grafika 6. Wody powierzchniowe.....	97
Grafika 7. Wody podziemne.	102
Grafika 8. Obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami na terenie KSSOF	105
Grafika 9. Pokrycie gmin KSSOF formami ochrony przyrody w 2020 r.....	113
Grafika 10. Formy ochrony przyrody na terenie KSSOF.	115
Grafika 11. Siedliska na Obszarze Natura 2000 Dolina Małej Panwi.....	118
Grafika 12. Siedliska na obszarze Natura 2000 Góra Świętej Anny.....	119
Grafika 13. Siedliska na obszarze Natura 2000 Łęg Zdieszowicki	120
Grafika 14. Użytki ekologiczne na tle obszaru KSSOF.	128
Grafika 15. Pomniki przyrody na tle obszaru KSSOF.	129
Grafika 16. Korytarze ekologiczne na tle KSSOF.....	132
Grafika 17. Obszary występowania siedlisk roślin naczyniowych na terenie KSSOF.....	133
Grafika 18. Występowanie siedlisk ptaków <i>Dendrocopos medius</i> i <i>Dryocopus martius</i> na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle .	134
Grafika 19. Występowanie siedlisk minogów i ryb na terenie KSSOF	135
Grafika 20. Występowanie siedlisk przyrodniczych na tle KSSOF	137
Grafika 21. Lokalizacja stanowisk przyrodniczych na terenie KSSOF.....	143